

กป

2539

ก.๒

ศาลยุติธรรม สมุทรปราการ

ห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์แห่งชาติ
(www.library.coj.go.th)

เลขที่	381
เลขที่	สป 2539 น.2
วันที่	18 ส.ย. 2544

ในมหามงคลวโรกาสฉลองสิริราชสมบัติ ครบ ๕๐ ปี
วันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๓๕

ศาลจังหวัดสมุทรปราการ

ศาลแขวงสมุทรปราการ

ศาลจังหวัดสมุทรปราการแผนกคดีเยาวชนและครอบครัว

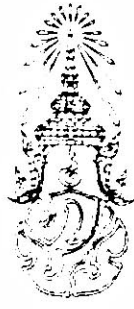
สำนักงานบังคับคดีจังหวัดสมุทรปราการ

สำนักงานคุมประพฤติจังหวัดสมุทรปราการ

สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดสมุทรปราการ

อาเศียรวาทราชสดุดี

ในวโรกาส วันมหาฤกษ์มงคลสมัยเฉลิมพระเกียรติ
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช

เนื่องในวาระฉลองสิริราชสมบัติ ครบ ๕๐ ปี

พุทธศักราช ๒๕๓๙

สัททูลลวิกิพิพัฒน์ ๑๙

สรวมชีพนบกรนอบประณตศีระประณม

เทิดไท้ ๓ บังคม

บดีนทร์

เอกอรรถยองค์อภิมุมิพลฯ วียะวรินทร์

ปกเกษตรสกลสิญจน์

ประพรหม

อาจอรรถจน์อินทรวีประสิทธิ์สุภะระมย์

สาดแสงสุวรรณสม

หทัย

ราชภรณ์ร่มเย็นพระภิบาลพิชิตทุกตะกัษ

ส่ำไศกสิกรายไกล

ประชา

องค์อรรราชินีนาถประเคียงจรรณมา

เพรียบภักดีสมันตา

รติ

หลากโครงการรววิทย์ประณิตประณิธิปริดี

ชาวชนลสุขศรี

สราญ

ทุกเผ่าภาคมนทรวงประสงค์ธรรประสาน	
กอบปรักจณิฉวีแผ้วพาน	พิบัติ
ทุกองค์ปองพละพลีประคัลภ์ประเคราะห์ขจัด	
ไวภูณฐ์วงศ์นวัธนิสมสฺสระประทักษ์	
เชิงชาญมหิศร์ศักดิ์	เซว
ครบห้าสิบประลุศกถวัลย์ชยประเลง	
แซ่ชร์้องสรเสรีญเพลง	ประโคม
ศัพทวาทิตกลกฤตย์กรณย์อุครระประโลม	
พิณพาทยพะพรำใหม่	พระพร
อาราธน์องค์คิเวเทพพระไตรรัตนะวอน	
ตากสินฯ ๑ อาทรร	เกกิง
รวมฤทธาชยมั่งคลาฐิติเถลิง	
ไอศุรย์ศรัณย์เริง	นิรันดร์ เทอญ

ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม ขอเดชะ

ข้าพระพุทธเจ้า

นายสุทธิโชค เทพไตรรัตน์

ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดสมุทรปราการ

และ

คณะข้าราชการ ลูกจ้าง ศาลจังหวัดสมุทรปราการ

ศาลจังหวัดสมุทรปราการแผนกคดีเยาวชนและครอบครัว

ศาลแขวงสมุทรปราการ

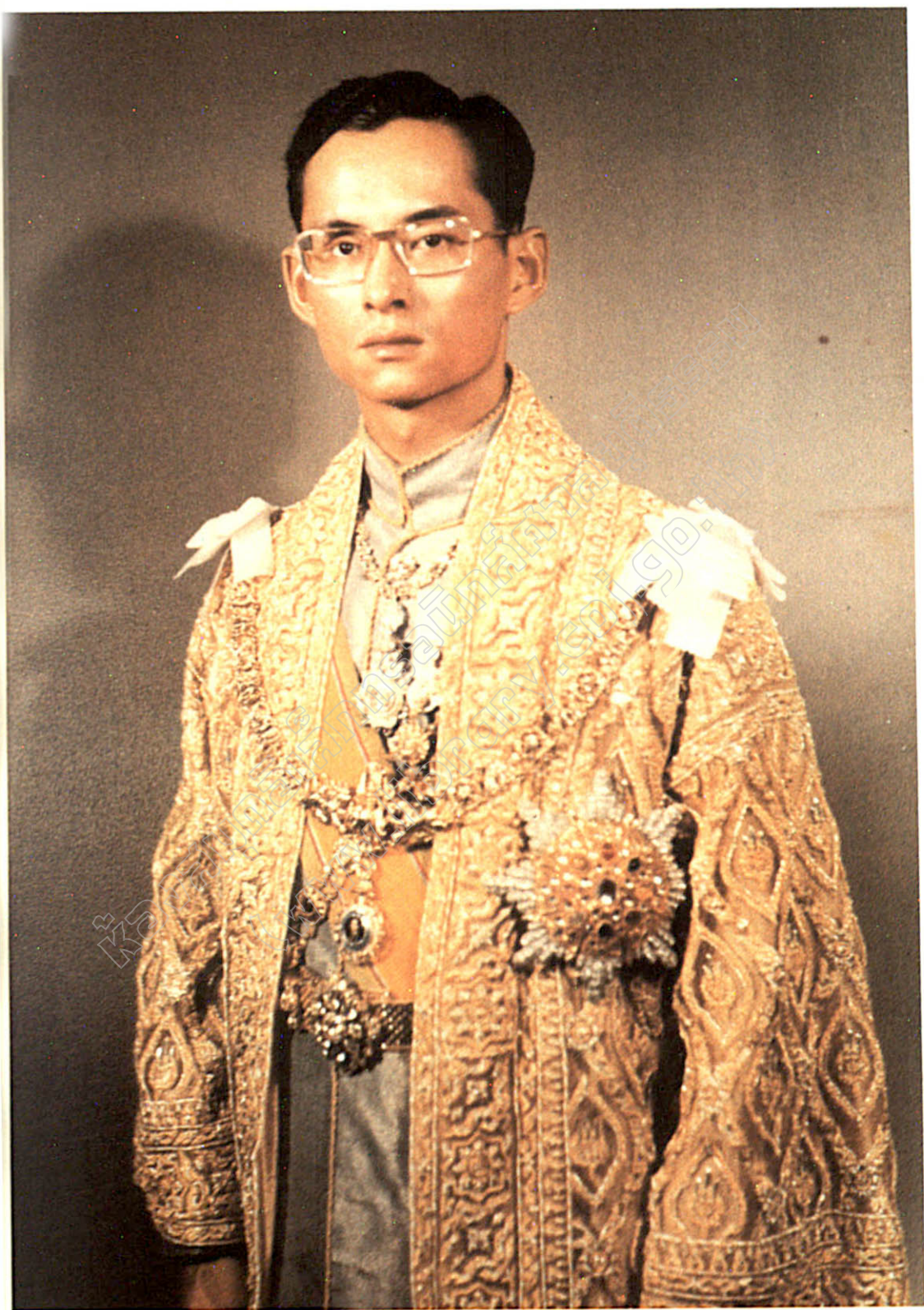
สำนักงานบังคับคดีจังหวัดสมุทรปราการ

สำนักงานคุมประพฤติจังหวัดสมุทรปราการ

สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดสมุทรปราการ

มนิรัตน์ เวชทรัพย์ (ลักษณีนานวัน) ประพันธ์

พระราชประวัติ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช เสด็จพระราชสมภพ ณ โรงพยาบาลเมานท์ ออเบิร์น เมืองเคมบริดจ์ รัฐแมสซาชูเซตส์ สหรัฐอเมริกา เมื่อวันที่ ๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๗๐ เป็นพระราชโอรสพระองค์เล็กในสมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก และสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี

เมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๑ ได้โดยเสด็จสมเด็จพระบรมราชชนก ซึ่งทรงสำเร็จการศึกษาปริญญาแพทยศาสตรบัณฑิต เกียรตินิยม จากมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด สหรัฐอเมริกา กลับสู่ประเทศไทย และเมื่อสมเด็จพระบรมราชชนกทิวงคตนั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ยังมีพระชนมายุไม่ถึงสองพรรษา ด้วยซ้ำ

ในปี พ.ศ. ๒๔๗๖ เสด็จพระราชดำเนินพร้อมด้วยสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี สมเด็จพระพี่นางเธอเจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนาพระเชษฐภคินี และพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล พระบรมเชษฐาธิราช ไปประทับเพื่อทรงศึกษา ณ เมืองโลซานน์ สวิตเซอร์แลนด์ โดยทรงศึกษาชั้นประถมศึกษาในโรงเรียนเมียร์มองด์ ชั้นมัธยมศึกษา ณ เอกอล นูแวล เดอ ลา ซืออิส โรมอง ทรงได้รับประกาศนียบัตรทางอักษรศาสตร์จาก ยิมนาส กลาซิก กังโดนาล แล้วทรงเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยโลซานน์ในแขนงวิศวกรรมศาสตร์

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช เสด็จขึ้นเถลิงถวัลยราชสมบัติสืบต่อจากพระบรมเชษฐาธิราช พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล ซึ่งเสด็จสวรรคตโดยกะทันหัน ในวันที่ ๙ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๘๙ จากนั้น จึงเสด็จพระราชดำเนินไปทรงศึกษาต่อ ณ มหาวิทยาลัยเดิม แต่ได้ทรงเปลี่ยนแขนงวิชาเป็นกฎหมายและวิชารัฐศาสตร์แทนวิศวกรรมศาสตร์ ซึ่งทรงศึกษาอยู่แต่เดิม

ระหว่างที่ประทับอยู่ในต่างประเทศนั้น ทรงพบกับหม่อมราชวงศ์สิริกิติ์

พระราชประวัติ

กิตติยากร ธิดาใน พระวรวงศ์เธอ กรมหมื่นจันทบุรีสุรนาถ กับหม่อมหลวงบัว (สนิทวงศ์) กิตติยากร ต่อมาทรงหมั้นกับหม่อมราชวงศ์สิริกิติ์ กิตติยากร ในวันที่ ๑๙ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๙๒ ณ เมืองโลซานน์ สวิตเซอร์แลนด์ และในปี พ.ศ. ๒๔๙๓ เมื่อเสด็จพระราชดำเนินนิวัติพระนคร และถวายพระเพลิงพระบรมศพพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดลแล้ว จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้จัดการพระราชพิธีราชาภิเษกสมรสกับหม่อมราชวงศ์สิริกิติ์ กิตติยากร ขึ้น ณ พระตำหนักสมเด็จพระศรีสวรินทิราบรมราชเทวี พระพันวัสสาอัยยิกาเจ้า ในวังสระปทุม เมื่อวันที่ ๒๘ เมษายน พ.ศ. ๒๔๙๓

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงผนวช เมื่อวันที่ ๒๒ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๙๙ ณ พระอุโบสถวัดพระศรีรัตนศาสดาราม และประทับจำพรรษา ณ ตำหนัก ปั่นหย่า วัดบวรนิเวศวิหาร ซึ่งสมเด็จพระนางเจ้า สิริกิติ์ พระบรมราชินี ได้ทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจในตำแหน่งผู้สำเร็จราชการแผ่นดินระหว่างทรงผนวช ๑๕ วัน นี้ ได้เรียบร้อยเป็นที่พอพระราชหฤทัย จึงได้มีพระบรมราชโองการสถาปนาเฉลิมพระยศขึ้นเป็นสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ มีพระราชโอรส และพระราชธิดา รวม ๔ พระองค์

๑. สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าอุบลรัตน์ราชกัญญา สิริวัฒนาพรรณวดี ประสูติ ณ โรงพยาบาลมงอัสซีส เมืองโลซานน์ สวิตเซอร์แลนด์ เมื่อวันที่ ๕ เมษายน พ.ศ. ๒๔๙๔

๒. สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช เจ้าฟ้ามหาวชิราลงกรณ สยามมกุฎราชกุมาร เสด็จพระราชสมภพ ณ พระที่นั่งอัมพรสถาน เมื่อวันที่ ๒๘ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๙๕

๓. สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา เจ้าฟ้ามหาจักรีสิรินธร รัฐสีมาคุณากรปิยชาติ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชสมภพ ณ พระที่นั่งอัมพร

พระราชประวัติ

สถาน เมื่อวันที่ ๒ เมษายน พ.ศ.๒๔๙๘

๔. สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี
ประสูติ ณ พระที่นั่งอัมพรสถาน เมื่อวันที่ ๔ กรกฎาคม พ.ศ.๒๕๐๐

ในวันที่ ๕ พฤษภาคม พ.ศ.๒๔๙๓ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้
ตั้งการพระราชพิธีบรมราชาภิเษกตามแบบอย่างโบราณราชประเพณีขึ้น ณ
พระที่นั่งไพศาลทักษิณ ในพระบรมมหาราชวัง ในโอกาสนี้ได้พระราชทานพระ
ปฐมบรมราชโองการ ซึ่งเป็นพระราชปณิธานว่า

**“เราจะครองแผ่นดินโดยธรรม
เพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชนชาวสยาม”**

พระราชดำรัส

พระราชทานแก่ผู้พิพากษาในโอกาสเข้าเฝ้าฯ ถวายสัตย์ปฏิญาณ

ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน

วันอังคาร ที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๓๕

“ผู้พิพากษานี้เป็นส่วนประกอบสำคัญของสถาบัน ในประเทศการปกครองแบ่งเป็นสถาบันมีสถาบันบริหารหรือรัฐบาล มีสถาบันนิติบัญญัติคือรัฐสภา และมีสถาบันตุลาการคือท่าน สถาบันตุลาการนี้เป็นหนึ่งในสามของสถาบันที่ปกครองประเทศ ซึ่งสถาบันทั้งสามนี้ถ้าทำงานด้วยดี ด้วยความอิสระ และไม่ก้าวกำยกัน คือ ไม่ไปเกี่ยวในทางที่จะบังคับฝ่ายใด ประเทศก็จะปกครองไปได้ดี แต่ไม่ใช่หมายความว่าไม่ต้องรับรูการทำงานของอีกสองสถาบัน ที่สำคัญจะต้องมีความเป็นอิสระ เพื่อความมีอิสระนั้นก็จะต้องปราศจากอคติอย่างที่ว่านี้ เพราะว่าถ้ามีอคติเห็นก็เท่ากับเห็นกับตัว หรือเห็นกับหมู่คณะ จะทำให้สถาบันหลายลงมา และเมื่อหลายลงมา หนึ่งในสามสถาบันหลายลงมา ประเทศชาติจะไปไหน เราก็เห็นได้ว่าในประเทศมีความไม่ถูกต้องเกิดขึ้นมากเหมือนกัน แต่ถ้าเราบอกว่ามี ความไม่ถูกต้องเกิดขึ้น เราก็ไม่ถูกต้องบ้าง อันนั้นไม่ถูก ถ้าทุกคนคิดอย่างนี้ คนอื่นเขาก็คิดบ้าง แล้วก็จะมีความถูกต้องได้อย่างไร -

ในประเทศชาติ อย่างน้อยที่สุดขอให้มีสถาบันหนึ่งแห่งหนึ่งที่แน่วแน่

และปราศจากอคติจริง ๆ คนอื่นเขาอาจไม่ได้บอกว่าข้าพเจ้าจะทำงานโดยปราศจากอคติ แต่ท่านได้พูดอย่างนั้น ท่านได้ลั่นวาจาไว้เป็นเสียงดังด้วย เสียงดังอาจนึกว่าอยู่ในห้องนี้เท่านั้นเอง แต่วามันก็อยู่ในโลก เพราะว่าท่านเป็นโลก แต่ละคนเป็นโลก ท่านก็ต้องจำและได้ยินคำปฏิญาณนี้ตลอดชีวิต ฉะนั้นถ้าท่านทำถูกต้องอย่างนี้ ท่านจะมีเกียรติของท่าน แต่ละคนก็จะสามารถปฏิบัติงานตั้งแต่บัดนี้ไปจนกระทั่งเกษียณอายุ หรือแม้จะต่อจากเลยจากเกษียณอายุ จะเป็นคนที่ดี เป็นคนที่ซื่อสัตย์สุจริต เป็นคนที่มีประโยชน์ แม้จะเป็นเพียงคนหนึ่งก็นับว่าได้ พยุงชาติบ้านเมืองให้อยู่เย็นเป็นสุขได้ ซึ่งความจริงประเทศไทยอยู่เย็นเป็นสุขมาจนทุกวันนี้อย่างมหัศจรรย์ก็เพราะเหตุว่าแต่ละคนได้พยุงความดีไว้ไม่มากนักน้อย แม้จะคนเดียวหรือสองคนอาจช่วยชาติบ้านเมือง ให้อยู่ได้

ฉะนั้นขอให้ท่านตระหนักและเข้าใจในคำปฏิญาณที่ท่านได้ให้ไว้ เพราะว่าคำปฏิญาณนี้ก็สรุปตลอดชีวิตของท่านจนลุล่วงถึงบัดนี้ และจะเป็นหลักสำหรับชีวิตของท่านจนตาย ถ้าทำได้อย่างนี้ก็ได้อีกว่าช่วยส่วนรวมประเทศชาติให้อยู่ ไม่สลายตัว ไม่พังเหมือนหลายประเทศที่ค่อนข้างจะตกต่ำ แล้วก็ในคราวเดียวกันอาจช่วยมนุษยชาติโดยส่วนรวมก็ได้ ฉะนั้นก็ขอให้ท่านทั้งหลายรักษาคำมั่นของการปฏิญาณนี้ไว้ตลอดไป”

นายประมาณ ชันชื้อ
ประธานศาลฎีกา

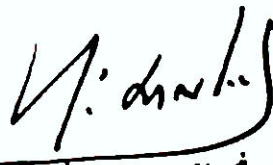
ประธานศาลฎีกา

สาร

สถาบันตุลาการได้พ้นวิกฤตการณ์ต่าง ๆ พัฒนาเจริญก้าวหน้า สถิติเป็นที่พึงของประชาชนมาได้จนทุกวันนี้ ก็ด้วยพระมหากรุณาธิคุณและพระบารมีขององค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ภูมิพลอดุลยเดชมหาราช

การที่ศาลยุติธรรม สำนักงานบังคับคดี และสำนักงานคุมประพฤติในจังหวัดสมุทรปราการ ร่วมกันจัดทำหนังสือที่ระลึก รวบรวมประวัติ หน้าที่ความรับผิดชอบของแต่ละหน่วยงาน ออกเผยแพร่แก่หน่วยงานต่าง ๆ และประชาชน เพื่อเป็นการเฉลิมพระเกียรติในมหามงคลวโรกาสที่พระองค์จะทรงครองสิริราชสมบัติครบ ๕๐ ปี ในวันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๓๕ นั้น จึงเป็นการแสดงถึงความสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณอย่างหนึ่ง ซึ่งจะเป็นประโยชน์แก่หน่วยงานต่างๆ และประชาชนผู้มาติดต่อรับบริการจากหน่วยงานของศาลไปพร้อมกันด้วย

ผมขออวยพรให้การจัดทำหนังสือนี้ จงประสบผลสำเร็จสมดังที่มุ่งหมายไว้ทุกประการ

(นายประมาธ ชันชื้อ)

ประธานศาลฎีกา

นายสัญญาชัย สิงห์ทลกะ
รองอธิบดีผู้พิพากษา ภาค ๑

นายธีระวัฒน์ ภัทรานวชัย
รองอธิบดีผู้พิพากษา ภาค ๑

นายสุเทพ เจตนาการณ์กุล
รองอธิบดีผู้พิพากษา ภาค ๑

นายสุมิตร สุภาคุลย์
รองอธิบดีผู้พิพากษา ภาค ๑

นายอภิชาติ สมบัติศิริ
รองอธิบดีผู้พิพากษา ภาค ๑

ศาลจังหวัดสมุทรปราการ

นายสุทธิโชค เทพไตรรัตน์
ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดสมุทรปราการ

นายรังสรรค์ วิจิตรไกรสร

นายเจียรดนัย ธรรมคุชฎี

นางศรีวิไล ธรรมคุชฎี

นายอมรเทพ การะโชติ

ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลประจำกระทรวง
ช่วยทำงานในตำแหน่งผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดสมุทรปราการ

นายสืบพงษ์ ศรีพงษ์กุล

นายเจษฎาวิทย์ ไทยสยาม

นายวินิตย์ ศรีภิญโญ

นายเชด กวีบริบูรณ์

นายสุรศักดิ์ ตันโสรัจประเสริฐ

นายพงษ์ธร จันทร์อุดม

ผู้ฝึกพาษาหัวหน้าศาลประจำกระทรวง
ช่วยทำงานในตำแหน่งผู้ฝึกพาษาหัวหน้าศาลจังหวัดสมุทรปราการ

นายพิเชฐ จันทรวัชรสันติ

นางสาวจันทิมา ยิ่งชล

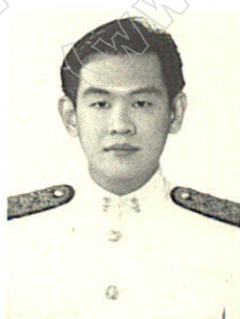
นางสาววรมน ธนกกน

นายคมกฤษ เทียนทัด

นายสุนทร ทิมจ้อย

นายชาติชาย กิตติสารศักดิ์

นายพงษ์ศักดิ์ ตระกูลศิลป์

นายพิรพงษ์ ภาณุธรรมชัย

นายณัฐคนัย ศกุนตนาค

นายวีระพล เทียนชก

ผู้พิพากษาประจำกระทรวง

ช่วยทำงานในตำแหน่งผู้พิพากษาศาลจังหวัดสมุทรปราการ

ห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์
(www.library.coi.go.th)

ศาลแขวงสมุทรปราการ

นายถมรัตน์ เลิศไพโรวัน
ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลแขวงสมุทรปราการ

นายวิทยา บุญชัยวัฒนา

นายวรสิทธิ์ อภิชาติโชติ

นางสาวจิตติยาภา ศุกระศรี

นายสุรวุฒิ เชาวลิต

ผู้พิพากษาศาลแขวงสมุทรปราการ

นายสมศักดิ์ พลายเพชร
ผู้พิพากษาประจำกระทรวง
ช่วยทำงานในตำแหน่งผู้พิพากษาศาลแขวงสมุทรปราการ

ศาลจังหวัดสมุทรปราการ แผนกคดีเยาวชนและครอบครัว

นายจรูญ ชีวดีโสภณ
ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดสมุทรปราการ
แผนกคดีเยาวชนและครอบครัว

นายสมชัย วิชญไพจิตรสกุล

นางสาวสิริพร เปรมาสวัสดิ์

ผู้พิพากษาศาลจังหวัดสมุทรปราการ แผนกคดีเยาวชนและครอบครัว

นายประณต วราดิเรก

ผู้พิพากษาประจำกระทรวง

ช่วยทำงานในตำแหน่งผู้พิพากษาศาลจังหวัดสมุทรปราการ

แผนกคดีเยาวชนและครอบครัว

ผู้บริหารงานธุรการ

นายถวัลย์ พิกมูล
เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป ๘
(จำศีลจังหวัดสมุทรปราการ)

นายสมนึก แพรดำ
เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป ๗
(จำศีลแขวงจังหวัดสมุทรปราการ)

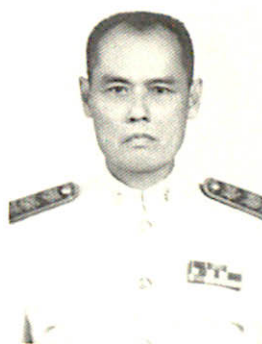
นางสุกัญญา แก้วมณี
เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป ๖
(จำศีลจังหวัดสมุทรปราการ
แผนกคดีเยาวชนและครอบครัว)

นายฉลาด คนฉลาด
พนักงานคุมประพฤติ ๗
(หัวหน้าสำนักงานคุมประพฤติ
จังหวัดสมุทรปราการ)

นายวัลลภ ศรีธัญชัย
นิติกร ๗
(หัวหน้าสำนักงานบังคับคดี
จังหวัดสมุทรปราการ)

นายธานี สุขพัฒน์
ผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็ก
และเยาวชนจังหวัดสมุทรปราการ

คณะผู้พิพากษาศาลจังหวัดสมุทรปราการ ระหว่าง พฤษภาคม ๒๕๓๘ ถึง พฤษภาคม ๒๕๓๙

ผู้พิพากษา ข้าราชการธุรการ และลูกจ้าง ศาลจังหวัดสมุทรปราการ
ระหว่าง พฤษภาคม ๒๕๓๘ ถึง พฤษภาคม ๒๕๓๙

ที่ รล 0003/ เณว

สำนักราชเลขาธิการ
พระบรมมหาราชวัง กทม.10200

๒๒ เมษายน 2539

เรื่อง อนุญาตให้ใช้ตราสัญลักษณ์งานฉลองสิริราชสมบัติครบ 50 ปี

เรียน นายสุทธิโชค เทพไทรวัฒน์ ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดสมุทรปราการ

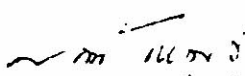
อ้างถึง หนังสือที่ ยธ 0200.116/2862 ลงวันที่ 17 เมษายน 2539

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบตราสัญลักษณ์งานฉลองสิริราชสมบัติครบ 50 ปี

ตามที่ท่านได้มีหนังสือขออนุญาตใช้ตราสัญลักษณ์งานฉลองสิริราชสมบัติครบ 50 ปี พิมพ์บนปกหนังสือที่ระลึก ซึ่งศาลจังหวัดสมุทรปราการ ศาลแขวงสมุทรปราการ ศาลจังหวัดสมุทรปราการแผนกคดีเยาวชนและครอบครัว สำนักงานบังคับคดีจังหวัดสมุทรปราการ และสำนักงานคุมประพฤติจังหวัดสมุทรปราการ ร่วมกันจัดพิมพ์ขึ้นเพื่อเทิดพระเกียรติ โดยรวบรวมประวัติแต่ละหน่วยงานตลอดจนหน้าที่และความรับผิดชอบสำหรับเผยแพร่ต่อหน่วยราชการ เอกชน และสาธารณชนทั่วไป นั้น

สำนักราชเลขาธิการพิจารณาแล้ว เห็นสมควรอนุญาตให้ใช้ตราสัญลักษณ์ ฯ ดังกล่าวได้ ทั้งนี้ ตราสัญลักษณ์ ฯ จะต้องมีรูปแบบและสีถูกต้องตามต้นแบบที่ทางราชการกำหนด

ขอแสดงความนับถือ

(หม่อมหลวงพิระพงศ์ โกษมศรี)

ราชเลขาธิการ

กองการในพระองค์

โทร. 2253457 - 62 ต่อ 353

โทรสาร 2243259

คำนำ

เนื่องในมหามงคลวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจะทรงครองสิริราชสมบัติ ครบ ๕๐ ปี ในวันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๓๙ นั้น ศาลจังหวัดสมุทรปราการและหน่วยงานยุติธรรมในจังหวัดสมุทรปราการ อันได้แก่ ศาลจังหวัดสมุทรปราการ แผนกคดีเยาวชนและครอบครัว ศาลแขวงสมุทรปราการ สำนักงานบังคับคดีจังหวัดสมุทรปราการ สำนักงานคุมประพฤติจังหวัดสมุทรปราการ สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดสมุทรปราการสำนักในพระมหากรุณาธิคุณของพระองค์ท่านที่ทรงมีต่อสถาบันตุลาการ จึงได้ร่วมกันจัดทำกิจกรรมเฉลิมพระเกียรติขึ้น โดยส่วนหนึ่งได้แก่การจัดทำหนังสือที่ระลึกรวบรวมประวัติ หน้าที่ความรับผิดชอบของแต่ละหน่วยงานออกเผยแพร่แก่หน่วยงานต่าง ๆ และประชาชนทั่วไป

การจัดทำหนังสือมีอุปสรรคอยู่ที่เอกสารและภาพถ่ายเก่าของศาลหาได้ยาก ต้องใช้เวลารวบรวมเสาะหาจากหน่วยราชการและเอกชนหลายแห่ง รวมทั้งที่หอจดหมายเหตุแห่งชาติ กรมศิลปากร จึงสามารถดำเนินการจนแล้วเสร็จได้ ในครั้งนี้ได้รับความร่วมมือจาก ท่านผู้พิพากษาหัวหน้าศาล ท่านผู้พิพากษาข้าราชการตุลาการและลูกจ้าง ของทุกหน่วยงานยุติธรรมในจังหวัดสมุทรปราการ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คุณพจนารถ ประเสริฐกุล เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป ๕ (รองจำศาลประชาสัมพันธ์) ที่ได้สละเวลาไปติดต่อหน่วยราชการและเอกชนหลายแห่งเพื่อรวบรวมเอกสารและภาพถ่ายเก่ามาใช้ในการเรียบเรียง อีกทั้งได้รับการสนับสนุนจากผู้มีอุปการะคุณทุกท่าน ที่กล่าวนามไว้ท้ายหนังสือนี้ จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

(นายสุทธิโชค เทพไตรรัตน์)

ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดสมุทรปราการ

สารบัญ

๑. ประวัติศาสตร์จังหวัดสมุทรปราการ	๓๑
๒. ประวัติศาสตร์จังหวัดพระประแดง	๖๑
๓. อาคารศาลจังหวัดสมุทรปราการ.....	๙๓
๔. ศาลจังหวัดสมุทรปราการในปัจจุบัน.....	๑๑๕
๕. การปฏิรูปงานศาลจังหวัดสมุทรปราการ.....	๑๒๓
๖. งานใกล้เคียงของศาลจังหวัดสมุทรปราการ	๑๔๑
๗. ประวัติศาสตร์แขวงสมุทรปราการ	๑๕๓
๘. ประวัติศาสตร์จังหวัดสมุทรปราการ แผนกคดีเยาวชนและครอบครัว.....	๑๕๙
๙. สำนักงานบังคับคดีจังหวัดสมุทรปราการ.....	๑๖๗
๑๐. สำนักงานคุมประพฤติจังหวัดสมุทรปราการ.....	๑๗๑
๑๑. สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดสมุทรปราการ	๑๘๑
๑๒. รายนามผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดสมุทรปราการ	๑๘๙
๑๓. รายนามผู้พิพากษาหัวหน้าศาลแขวงสมุทรปราการ	๑๙๑
๑๔. รายนามผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดสมุทรปราการ แผนกคดีเยาวชนและครอบครัว	๑๙๒

ประวัติศาสตร์จังหวัดสมุทรปราการ

สุทธิโชค เทพไตรรัตน์*

การชำระคดีความแต่เดิมก่อนมีการจัดตั้งศาลยุติธรรมขึ้นนั้น เป็นหน้าที่ของเจ้าเมืองและกรมการเมืองเป็นผู้ชำระ ซึ่งตามประวัติความเป็นมาของเมืองสมุทรปราการได้ความว่าในสมัยกรุงศรีอยุธยา พระเจ้าทรงธรรมโปรดให้สร้างเมืองสมุทรปราการขึ้นเป็นหัวเมืองหน้าด่านทางใต้ ณ บริเวณฝั่งใต้ของคลองบางปลาคน ฝั่งขวาของแม่น้ำเจ้าพระยา

เมืองสมุทรปราการนี้ มีชื่อปรากฏในพระราชกฤษฎีกา ซึ่งตราขึ้นเมื่อ พ.ศ.๒๑๗๘ เวลานั้นตัวเมืองจะตั้งอยู่ที่ไหนยังไม่พบหลักฐาน แต่ได้ความตามจดหมายเหตุฝรั่งว่า ที่ปากคลองบางปลาคนฝั่งขวาแม่น้ำเจ้าพระยา มีพ่อค้าชาวฮอลันดามาดั้งทางพักสินค้าที่นั่น เรียกว่า “นิวอัมสเตอร์ดัม” และที่ตรงนี้คราวพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศแต่งสมณทูตไปลังกากล่าวว่าออกเรือจากเมืองธนบุรีไปถึงตึกฮอลันดา ณ บางปลาคน แสดงว่า ตำบลบางปลาคนมีคนอยู่มาก อาจเป็นตัวเมืองสมุทรปราการครั้งนั้นก็ได้ *

-
- * ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดสมุทรปราการ พ.ศ.๒๕๓๔-ปัจจุบัน
  - * ประวัตินครไทยส่วนภูมิภาคจังหวัดสมุทรปราการ

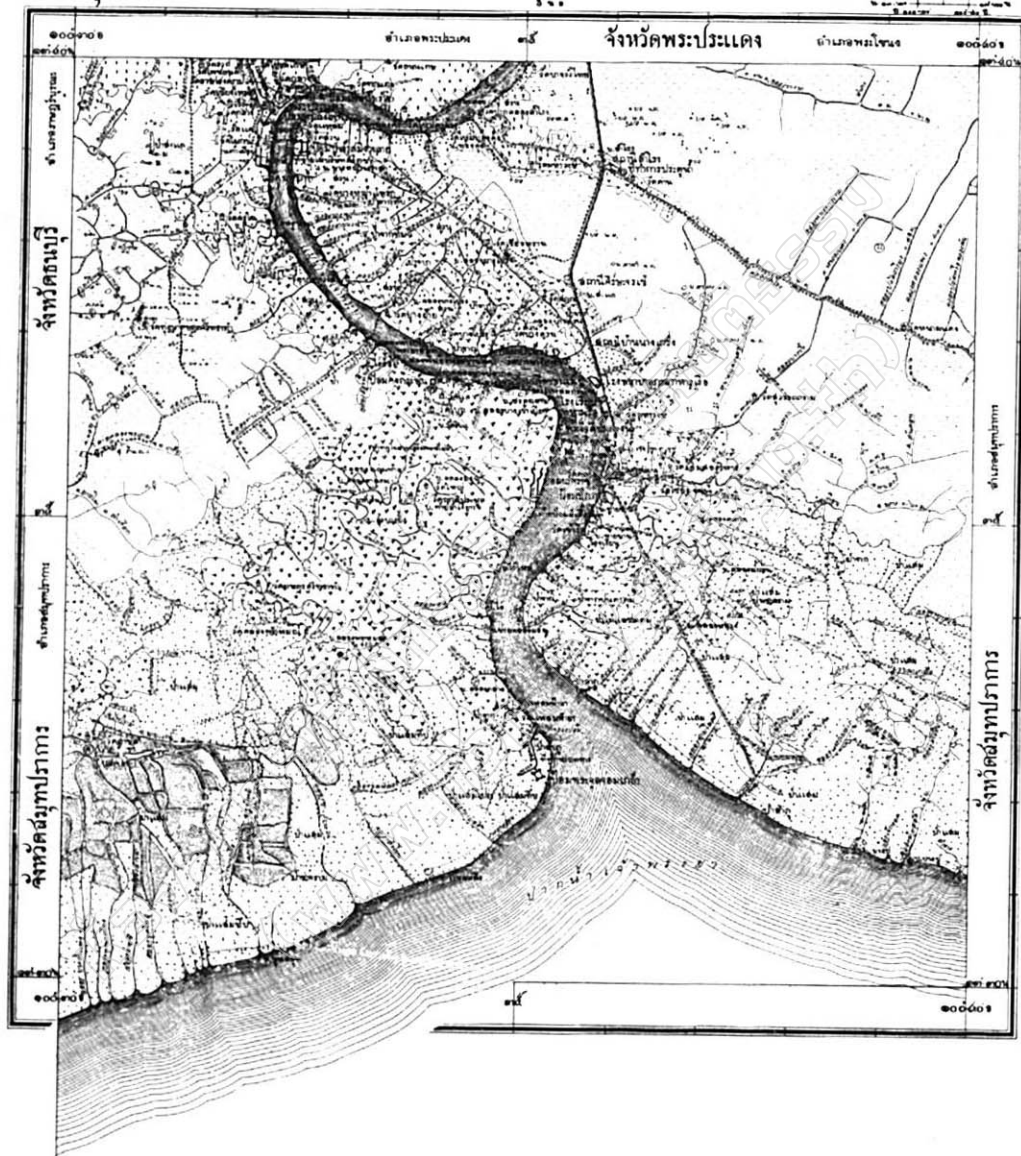
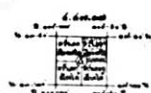

กรุงเทพฯ

มาตราส่วน ๑:๕๐,๐๐๐

วันที่ ๕.๑๒.๕๙

สมุทรปราการ

.....เขตปกครอง	.....เขตเมือง
.....เขตอำเภอ	.....เขตตำบล
.....เขตหมู่บ้าน	.....เขตวัด
.....เขตโรงเรียน	.....เขตสถานีรถไฟ
.....เขตท่าเรือ	.....เขตสนามบิน
.....เขตโรงงาน	.....เขตท่าเรือ

มาตราส่วน ๑:๕๐,๐๐๐
 ๑.๐๐๐ เมตร
 ๑.๐๐๐ กิโลเมตร
 ๑.๐๐๐ ไมล์
 ๑.๐๐๐ ฟุต
 ๑.๐๐๐ นิ้ว

.....เขตเมือง	.....เขตเมือง
.....เขตเมือง	.....เขตเมือง
.....เขตเมือง	.....เขตเมือง
.....เขตเมือง	.....เขตเมือง
.....เขตเมือง	.....เขตเมือง
.....เขตเมือง	.....เขตเมือง

โดยเหตุที่แต่เดิมหัวเมืองในพระราชอาณาจักรสังกัดกรมหรือกระทรวง
แตกต่างกันออกไปถึง ๔ กรม คือ หัวเมืองฝ่ายเหนือ สังกัด มหาดไทย หัวเมืองฝ่ายใต้
สังกัดกรมท่า ส่วนเมืองบริเวณกรุงเทพฯ สังกัดกรมนครบาล^{*} เมืองสมุทรปราการ
อันเป็นเมืองชายทะเลจึงสังกัดกรมท่า แต่การที่เจ้าเมืองเป็นผู้ชำระคดีความในเมือง
อาศรัยที่ทำการศาลจึงอาศัยศาลากลางเพราะเป็นที่ว่าราชการของเจ้าเมืองอยู่แล้ว
ล่วงมาถึงสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้นในเมืองหลวงมีกรมต่าง ๆ แยกกันใช้อำนาจ
ปกครองอยู่มาก ศาลหัวเมืองชั้นในเริ่มขึ้นต่อกรมท่า (กระทรวงต่างประเทศ) ก็มี
การจำแนกศาลในเมืองหลวงยิ่งซับซ้อนไปอีก มีศาลกรมท่า ศาลกรมนา ศาลกรม
พระคลังมหาสมบัติ ศาลราชตระกูล ศาลกรมวัง ศาลกรมสุรัสวดี ศาลนครบาล
ศาลแพ่งกลาง ศาลแพ่งเกษม ระบบศาลและวิธีพิจารณายังใช้แบบเก่า การปฏิรูป
ระบบการศาลน่าจะนับได้ว่า เริ่มในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่
หัว ทรงสถาปนาศาลสถิตยุติธรรมขึ้น ณ วันศุกร์ขึ้น ๔ ค่ำ เดือน ๖ ปีมะเมีย
จัตวาศก จ.ศ.๑๒๔๔ (ตรงกับวันที่ ๒๑ เมษายน พ.ศ.๒๔๒๕) ต่อมาอีก ๙ ปี
ทรงตั้งกระทรวงยุติธรรมในวันที่ ๒๕ มีนาคม ร.ศ.๑๑๐ (พ.ศ.๒๔๓๔) รวบรวม
ราชการศาลต่าง ๆ ขึ้นตรงต่อกระทรวงนี้สืบมา

* สุจิต ถาวรสุข, การจัดศาลหัวเมืองครั้งแรก พิมพ์ในหนังสือที่ระลึกการถวายผ้าพระกฐินพระราชทาน
ณ วัดราชผาติการาม วันพฤหัสบดีที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๐๗

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พระปิยมหาราช

เรือพระที่นั่งมหาจักรี ซึ่งเป็นเรือที่ประทับของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ขณะเสด็จกลับจากประพาสยุโรป กำลังแล่นผ่านตัวเมืองสมุทรปราการ

ว่าโดยเฉพาะศาลเมืองสมุทรปราการ ปรากฏหลักฐานตามประกาศเรื่อง พิโนยความ ลงวันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ร.ศ.๑๐๙ (พ.ศ.๒๔๓๓) ก่อนตั้งกระทรวง ยุติธรรมว่า ศาลเมืองสมุทรปราการ สังกัดกรมท่า*

ต่อมาวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ร.ศ.๑๑๓ (พ.ศ.๒๔๓๗) พระเจ้าน้องยาเธอ กรมหลวงพิชิตปรีชากร เสนาบดีกระทรวงยุติธรรม มีหนังสือกราบบังคมทูลรัชกาลที่ ๕ ถึงความที่ค้างค้ำอยู่ในศาลต่าง ๆ โดยมีข้อความตอนหนึ่งว่า

* วา ไวยหงษ์, ประวัติศาสตร์จังหวัดสมุทรปราการ

“.....ด้วยทุกวันนี้ทางราชการในศาลสถิตย์ยุติธรรมทั้งปวงอ่อนเสียไป ไม่พอแก่ความต้องการในราชการแทบทั่วไปทุกสิ่งทุกอย่าง แต่การที่เปนที่ร้อนรนยิ่งกว่าสิ่งอื่น ก็คือการพิจารณาแลตัดสินความโจรผู้ร้าย แลความฉกรรจ์มหันตโทษทั้งปวง อันเป็นต้นเหตุอันหนึ่ง ซึ่งทำให้เกิดการโจรผู้ร้ายชุกชุมขึ้นทั้งหัวเมืองในกรุงทั่วไป ในกาลทุกวันนี้ แลการที่เสียไปนั้นก็เป็นการซับซ้อนลึกซึ่งมากยากที่จะแก้ไขให้คิดได้โดยง่าย... แลการนี้เปนราชการอันสุดสำคัญ ต้องจำทำการแก้ไขรับดับร้อนโดยรีบเร่งให้ทันตามความต้องการในราชการจงได้.....”^{*}

พระเจ้าน้องยาเธอ กรมหลวงพิชิตปรีชากร

กรมหลวงพิชิตปรีชากรได้ทรงเสนอวิธีการแก้ไขความที่ค้างค้ำหลายประการ โดยประการหนึ่งได้ ขอพระราชทานขยายศาลโปริสภา ซึ่งได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ตั้งไว้สำหรับชำระความเล็กน้อย อันเป็นการแบ่งเบาภาระการพิจารณาคดีความของศาลใหญ่โดยศาลโปริสภาที่ ๑ มีเขตอำนาจครอบคลุมท้องที่กรุงเทพฝั่งตะวันออกตอนใต้ลงไปจนต่อแขวงเมืองนครเขื่อนขันธ์ (เมืองพระประแดง) เมืองสมุทรปราการ และเมืองฉะเชิงเทรา

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้มีพระบรมราชโองการให้ประกาศจัดตั้งศาลโปริสภาเป็น ๔ ศาล ตามที่กรมหลวงพิชิตปรีชากรกราบบังคมทูลโดยศาลโปริสภาที่ ๑ ตั้งอยู่ที่ริมถนนเจริญกรุง (ตลาดน้อย) มีพระยาบำเรอ เป็นผู้พิพากษา ชุนธรณิบาล เป็นผู้พิพากษารอง

* กองจดหมายเหตุแห่งชาติ, เอกสาร ร.๕ บ.๑/๙ หนังสือกระทรวงยุติธรรมที่ ๒ ๑๒ ลงวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ร.ศ.๑๑๓ พระเจ้าน้องยาเธอ กรมหลวงพิชิตปรีชากร กราบบังคมทูลพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

หลังจากตั้งศาลโปริสภาที่ ๑ แล้ว คดีความที่เกิดขึ้นในท้องที่เมืองสมุทรปราการ และเมืองนครเขื่อนขันธ์ (เมืองพระประแดง) ถ้าเป็นความอาญาละหุโทษถึงมัจฉิมโทษกล่าวคือ โทษเขียน ๕๐ ทิลงมา หรือจำไม่ถึงคุก จำที่ตระวางตั้งแต่ ๖ เดือนลงมา กับปรับไหมเพียงเงิน ๒ ชั่งลงมาให้ขึ้นศาลโปริสภาที่ ๑ เนื่องจากมีวิธีพิจารณาคดีที่รวดเร็วกว่าศาลเมืองโดยกำหนดว่า ถ้าผู้พิพากษาพิจารณาคดีเรื่องใดเสร็จสำนวนวันใด ให้พิพากษาดัดสินเสียให้เด็ดขาดในวันนั้น หรือในวันหลังต่อไปแต่อย่าให้ล่วงเลยเข้าไปกว่า

สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ

๑๕ วันนับตั้งแต่วันพิจารณาเสร็จสำนวนลงเป็นต้นไป* ส่วนคดีความที่มีอัตราโทษหรือทุนทรัพย์สูงกว่านั้น ก็ยังคงขึ้นศาลเมืองสมุทรปราการ และศาลเมืองนครเขื่อนขันธ์ดังเดิม

ต่อมาวันที่ ๒๘ ธันวาคม ร.ศ.๑๑๓ (พ.ศ.๒๔๓๗) สมเด็จพระเจ้า

* กองจดหมายเหตุแห่งชาติ, เอกสาร ร.๕ บ.๑/๙ ประกาศตั้งศาลโปริสภา

บรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ เสนาบดีกระทรวงมหาดไทย ทรงมีหนังสือกราบบังคมทูลพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวมีความตอนหนึ่งว่า

“.....เมืองนนทบุรี เมืองประทุมธานี เมืองนครเขื่อนขันธ์ เมืองสมุทรปราการ ๔ เมืองนี้ ตามในกระแสพระราชดำริห์ แลที่ประชุมเสนาบดีกะเป็นเมืองอยู่ในมณฑลกรุงเทพฯ หน้าทีกระทรวงพระนครบาล หัวเมืองเหล่านี้ก็มีโจรผู้ร้าย

ชุกชุม กระทรวงมหาดไทยจะจัดการประการใดแล้วจะส่งไปกระทรวงนครบาล ก็คงเป็นการยุ่งเหยิงก้ำก่าย เพราะฉนั้น ข้าพระพุทธเจ้าขอพระราชทานพระบรมราชานุญาตส่งให้กระทรวงพระนครบาลจัดการแต่นี้ต่อไป...”^๖

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้พระเจ้าน้องยาเธอ กรมหมื่นนเรศวรฤทธิ์ (พระยศในขณะนั้น) เสนาบดีกระทรวงนครบาล ทรงรับเมืองนนทบุรี เมืองประทุมธานี เมืองนครเขื่อนขันธ์ (เมืองพระประแดง) และเมืองสมุทรปราการ เข้าไว้ในแขวงจังหวัดกรุงเทพฯ

พระเจ้าน้องยาเธอ กรมพระนเรศวรฤทธิ์

^๖ กองจดหมายเหตุแห่งชาติ, เอกสาร ร. ๕ ม.๒ ๑/๑๗

๖๖๖๖๖๖
 ๖๖๖๖๖๖
 ๖๖๖๖๖๖
 ๖๖๖๖๖๖
 ๖๖๖๖๖๖

ถึงกรมหมื่นนครสวรรค์ฯ กับเมืองนันทบุรี
 เมืองวิเศษธานี เมืองนครเขื่อนขันธ์ เมืองสมุทรปราการ นครเขตร
 แวงตีดอกกับกรมเทพฯ ราชสำนักฯ การจัดการไพร่ผู้ซึ่ง
 ที่เคยทำมาแต่ก่อน ต้องไปจรดท้าวเจ้ากรมขุนวิเศษบุรี
 ท้าวเจ้าไปสือเทศ ผู้ซึ่งก็หาบเร่สือไปสือที่อื่นแล้ว
 ให้รับ ๔ หรือ ๕ คน ให้ไว้ในแวงจันทบุรีกรมเทพฯ สด
 ตระเวนจับไพร่ผู้ซึ่งทอดได้ทั้ง ๔ หรือ ๕ คน ไม่ต้องหา
 หาเมือง แล้วให้ไปสือบุรีการวิเศษบุรีทั้ง ๕ คน ทอด
 เป็นข้าภูกบแก้วด้วย ฯ

ในระหว่างนั้น แม้จะได้มีการประกาศตั้งกระทรวงยุติธรรม ร.ศ.๑๑๐ ขึ้นแล้ว แต่ได้ระบุเฉพาะศาลต่าง ๆ ในกรุงเทพฯ ให้รวมอยู่ในกระทรวงยุติธรรมเท่านั้น ส่วนการจัดการศาลหัวเมืองยังไม่เรียบร้อย จึงยังมิได้รวมเข้ามาในกระทรวงยุติธรรมดังปรากฏในพระธรรมนูญศาลหัวเมือง ร.ศ.๑๑๔ ลงวันที่ ๒ มกราคม ร.ศ.๑๑๔ (พ.ศ.๒๔๓๘) ซึ่งกล่าวว่า การจัดระเบียบศาลหัวเมืองยังเป็นศาลมณฑล ศาลเมือง ศาลแขวง และคงสังกัดอยู่ในกระทรวงมหาดไทยบ้าง กระทรวงนครบาลบ้าง

ระหว่างที่เมืองสมุทรปราการ และเมืองนครเขื่อนขันธ์ (เมืองพระประแดง) ยังรวมอยู่ในมณฑลกรุงเทพ และอยู่ในสังกัดกระทรวงนครบาลโดยมีพระเจ้าน้องยาเธอ กรมหมื่นนเรศวรฤทธิ์ ทรงเป็นเสนาบดีกระทรวงนครบาลนั้น ใน ร.ศ.๑๑๕ (พ.ศ.๒๔๓๙) ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้หลวงนิพัทธกุลพงษ์ เป็นข้าหลวงออกไปตรวจจัดการในเมืองสมุทรปราการ และเมืองนครเขื่อนขันธ์ ร่วมกับพระยาสมุทรราชรักษ์ ผู้ว่าราชการเมืองสมุทรปราการ และพระขยันสงคราม ปลัดผู้รักษาเมืองนครเขื่อนขันธ์ โดยได้จัดการมีกำหนดเป็นพระราชบัญญัติ มีความสำคัญบางตอนดังนี้

พระเจ้านมวงศ์เธอ กรมหลวงราชบุรีดิเรกฤทธิ์
พระบิดาแห่งกฎหมายไทย

พระสมุทรเจดีย์

“ศาลเมือง

ผู้พิพากษาชั้นที่หนึ่ง	เป็นอธิบดี
ผู้พิพากษาชั้นที่สอง ๓ ที่ สาม	
ตำแหน่งยกบัตร์	๑ นาย
ตำแหน่งกรรมการไม่ต่ำกว่า	๓ นาย
เสมียนเอก ตามสมควร	
เสมียนสามัญ	ตามสมควร

ศาลแขวง

ผู้พิพากษาชั้นที่สอง ๓ ชั้นที่สาม	๑ นาย
เสมียนสามัญ	ตามสมควร

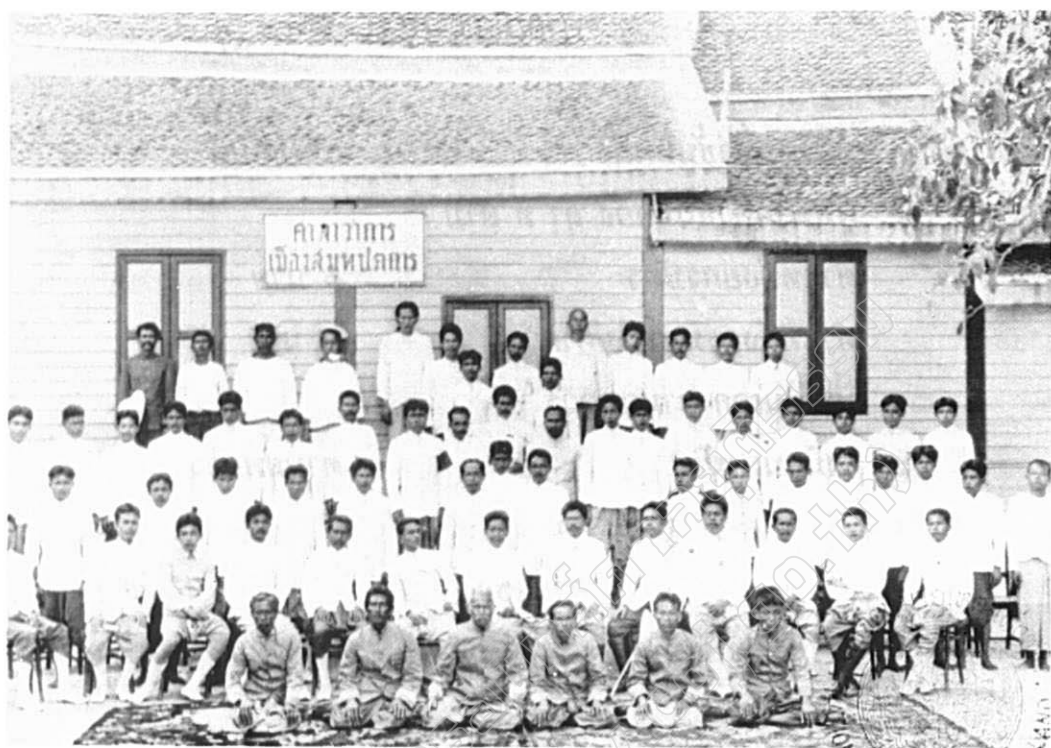
ศาลพิจารณาคดีนั้นให้มีศาลเมืองแห่ง ๑ ศาลแขวงให้มีหลายตำบล ตั้งในแขวงอำเภอซึ่งเป็นที่ประชุมคนมาก

ให้ผู้ว่าราชการเมืองเป็นผู้ตรวจจัดการพิจารณาคดีในศาลเมืองแลศาลแขวงให้ผู้พิพากษาศาลการได้พิจารณาคดีราษฎรให้ดำเนินไปโดยสะดวก เมื่อสิ้นเดือนให้เรียกสารบบความที่เกิดขึ้น แลแล้วไปกับทั้งคงศาล มีจำนวนเท่าใดแต่ผู้พิพากษามีบอกส่งยังศาลว่าการนครบาลจงทุกเดือน

ให้ผู้ว่าราชการเมืองเป็นผู้ตรวจจัดการตราสำหรับเมืองให้เป็นความมั่นคงแลประกอบทั้งความป้องกันภัยอันตรายด้วยความใช้เจ็บของคนที่ต้องคุมขัง แลเป็นผู้บังคับการลงอาญานักโทษตามคำพิพากษาของศาล กับกำหนดจัดการให้นักโทษทำงาน แลเป็นผู้สั่งการปล่อยกักขังนักโทษ ส่งยังกรุงเทพฯ แลเมื่อสิ้นเดือนต้องยื่นบาญชีนักโทษยังกระทรวงนครบาลด้วยทุกเดือน.....” *

* กองจดหมายเหตุแห่งชาติ ,เอกสาร มว. ๕ บ/๓

คณะข้าราชการเมืองสมุทรปราการ

ต่อมาเมื่อกระทรวงยุติธรรม ได้จัดระเบียบราชการศาลสถิตย์ยุติธรรมใน กรุงเทพฯ เสร็จเรียบร้อยแล้ว ในปี ร.ศ.๑๑๕ จึงได้เริ่มต้นจัดการศาลหัวเมืองเพื่อรวบรวมมาสังกัดขึ้นอยู่กับกระทรวงยุติธรรม โดยรัชกาลที่ ๕ ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ตราพระราชบัญญัติตั้งข้าหลวงพิเศษสำหรับแก้ไขธรรมเนียม ศาลยุติธรรมหัวเมืองทั้งปวง ร.ศ.๑๑๕ ขึ้นเมื่อวันที่ ๒๑ กันยายน ร.ศ.๑๑๕ และพร้อมกันนั้น ทรงตั้งข้าหลวงพิเศษออกไปจัดการศาลหัวเมืองจนสำเร็จเรียบร้อยเป็นเอกเทศ ศาลหัวเมืองทั้งปวงจึงได้โอนมาสังกัดกระทรวงยุติธรรมตั้งแต่นั้นมา ซึ่งรวมทั้งศาลเมืองสมุทรปราการ และศาลเมืองนครเขื่อนขันธ์ (พระประแดง)

หลังจากศาลเมืองสมุทรปราการและศาลเมืองนครเขื่อนขันธ์(พระประแดง) ได้โอนไปสังกัดกระทรวงยุติธรรมแล้ว เท่าที่ค้นได้หลักฐานเกี่ยวกับศาลทั้งสองปรากฏอยู่ในรายงานเสนาบดีกระทรวงยุติธรรมในส่วนศาลมณฑลกรุงเทพ

ร.ศ.๑๑๙ ดังนี้

“.....ผู้พิพากษาเมืองสี่เมืองในมณฑลกรุงเทพฯ นั้น ขึ้นอยู่ในอธิบดีผู้พิพากษาศาลโปริสภา (คือพระยาจำเมือง) แลผู้พิพากษาศาลเมืองนั้น คือ

หลวงพจนาคถ์ ศาลเมืองนครเขื่อนขันธ์

หลวงยุติสาทรโกศล ศาลเมืองสมุทรปราการ

หลวงศุภนัยเนติวุฒิ ศาลเมืองนนทบุรี

หลวงวิมลสัจจารักษ์ ศาลเมืองประทุมธานี

ศาลทั้งหลายในหัวเมืองมณฑลกรุงเทพฯ นั้น มีการขัดข้องด้วยฝ่ายธุระการเสมอๆ คือในเรื่องออกหมายต่างๆ แลในเรื่องขังคนในตารางที่ขึ้นอยู่กับเมือง เจ้าเมืองทั้งหลาย ไม่ได้เป็นกำลังช่วยศาลเลย.....”

ศาลากลางจังหวัดสมุทรปราการหลังเดิม

รายงานเสนาบดีกระทรวงยุติธรรม ร.ศ.๑๒๐

ศาลเมืองสมุทรปราการ

หลวงวิมลสัจจารักษ์

ผู้พิพากษา

ขุนแพ่ง

ผู้พิพากษา

ศาลเมืองนครเขื่อนขันธ์

หลวงยุติศาสตร์โกศล

ผู้พิพากษา

หลวงจำเมือง

ผู้พิพากษา

ห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ศาลากลาง
 (www.library.coj.go.th)

ศาลเมืองสมุทรปราการ

ความมุ่ง

ห้องอา	๑๕	เรื่อง
ราชรัฐ	๕	เรื่อง
อภัย	๑	เรื่อง
ราช	๑๕	เรื่อง
ทิดิน	๒๕	เรื่อง
มรณ	๒	เรื่อง
ฝาก	๑	เรื่อง
สัญญาการค้าขาย ค่าง ๆ	๑๒	เรื่อง
วิชา	๑๐	เรื่อง
ทำร้าย คัก ทวิศ	๑๕	เรื่อง
อื่น ๆ	๒๕	เรื่อง
รวม	๑๒๕	เรื่อง

ความมุ่ง	ความมุ่ง	ความมุ่ง			รวมความ	รวมความ
		โดยวิธี	โดยวิธี	โดยวิธี		
๑๕	๑๕	๑๕	๑๕	๑๕	๑๕	๑๕

ความมุ่ง

ความมุ่ง	ความมุ่ง	ความมุ่ง			รวมความ	รวมความ
		โดยวิธี	โดยวิธี	โดยวิธี		
๑๕	๑๕	๑๕	๑๕	๑๕	๑๕	๑๕

เงิน คินยในบั้นนี้ เรียกได้ ๑๑๑ บาท ๑๑ ๑๑

ศาลเมืองสมุทรปราการ

~~๕๕๐๐๐๐~~

ความแพง

ห้องอย่า	๒๐	เวียง
ชายรี	๔	เวียง
ถักยา	๔	เวียง
ทาส	๓๓	เวียง
ทักข	๓๖	เวียง
นรณก	๕	เวียง
ผาก	๒	เวียง
ส่งเขาคำรายต่าง ๆ	๒	เวียง
ฉนวน	๒๖	เวียง
ทำร้ายต่อทรัพย์สิน	๘	เวียง
อื่น ๆ	๑๔	เวียง
รวม	๑๗๓	เวียง

เงินพันยี่สิบแปดเวียงได้ ๒๒๕๐ บาท ๔๗ อัฐ

ความอาญา

ความร้ายแรง	ความชั่งน้ำหนัก	ความที่ตราไว้ใน ค.ศ. ...			รวมความที่ ส่งไปเมือง	รวมความที่ อยู่ใน ค.ศ. ...
		โดยคดีที่	โดยคดีที่	โดยคดีที่		
๑๕	๑๗๓	๑๕	๑๗๓	๑๕	๑๗๓	๑๕

ความแพง

คำพิพากษาคดีสำคัญในสมัยรัชกาลที่ ๕

๑. คดี นายห้อย จำเลยฆ่าคนตาย^๔

คดีนี้เกิดขึ้นใน ร.ศ.๑๒๐ (พ.ศ.๒๔๔๔) ที่ตำบลบางวัว แขวงเมืองสมุทรปราการ เจ้าพนักงานจับนายห้อยได้ คำนวณส่งศาลเมืองสมุทรปราการ ฟ้องหาว่า ฆ่านายเล็กตาย ศาลเมืองสมุทรปราการได้สำนวนพยานโจทก์ ๓ ปาก พยานจำเลย ๓ ปาก แล้วส่งตัวนายห้อยจำเลยไปยังศาลพระราชนิเวศน์ฯ ส่งสำนวนให้กรมอัยการฟ้อง ซึ่งต่อมาศาลพระราชนิเวศน์ฯ จำคุก ๒๐ ปี ศาลอุทธรณ์เพิ่มโทษเป็นจำคุกตลอดชีวิต กรรมการฎีกาเห็นว่าชอบแล้ว จึงได้นำความกราบบังคมทูลพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ซึ่งได้ทรงมีพระบรมราชวินิจฉัยให้ลงโทษจำคุกตลอดชีวิตตามคำพิพากษา

๒. คดีผู้ร้ายใช้อาวุธปืนดาบ ปล้นโรงนายสา อำแดงวอน ตำบลคลองสลอด^๕

---

^๔ กองจดหมายเหตุแห่งชาติ, เอกสาร มร. ๕ รล - คพ/๕

^๕ กองจดหมายเหตุแห่งชาติ, เอกสาร มร. ๕ รล - คพ/๑๑

ศาลพระวรวงศ์เธอพิพากษาให้จำคุกจำเลยกำหนด ๒ ปี โจทก์
 เลย์ฟ้องขอรับ ศาลขอรับเห็นว่า จำเลยเป็นพ่อค้าถูกเขมรขโมยไม้ซุง
 โกรธเคืองหาอาญาโทษอย่างไร แลมีเหตุฉกชิงขึ้นเล็กน้อยด้วยที่นาสุรา
 ้วยกันถึง ๒ ฝ่าย แลนายเล็กไม่ไต่ถามในคุกจำเลยแก้ว่า จำ
 เลย์ไต่ถามนายเล็กมีอาชญาอันอยู่ อำนาจขุนนางต้องกินไว้แล้ว จำ
 เลย์ยังเห็นว่าโดยนายเล็กไม่ไต่ถามการที่ชื้ออย่างใด ส่อให้เห็นว่าจำเลยได้
 ใจใจกระทำร้ายที่นายเล็กโดยอำนาจความเมาสุรา ศาลเดิมพิพากษาจำ
 คุกจำเลย ๒ ปียังเบาชู้ไม่พอแก่ความผิด ควรเพิ่มโทษจำคุกจำเลยตลอด
 ชีวิต จำเลยทูลเกล้าฯ ถวายฎีกาว่า ศาลพิพากษาลงโทษแรง

ข้าพระพุทธเจ้าได้พร้อมกันทูลเกล้าฯ เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท
 พระกรุณาธิคุณ เห็นด้วยเกล้าฯ ว่าที่ศาลพระวรวงศ์เธอพิพากษาคดีนี้หาได้ผิดด้วย
 กฎหมายแต่ทางพิจารณาไม่

ข้าพระพุทธเจ้าขอพระราชทานทูลเกล้าฯ ถวายคำพิพากษาศาลพระว
 รวงศ์เธอ ศาลพระวรวงศ์เธอพิพากษาให้จำคุกจำเลยตลอดชีวิต

การจะควรประการใดสุดแล้วแต่พระทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ

ขอพระ
 พระวิสุทธิวงศาจารย์
 พระสงฆ์

๑๕
 ศาลฎีกา ศาลชั้นต้น ศาลชั้นอุทธรณ์
 ศาลอุทธรณ์พิพากษาคดีนี้ไม่ได้ผิด
 ด้วยกฎหมายแต่พิพากษาผิดกฎหมาย
 ได้ตรวจดูข้อความฟ้องแล้วเห็น
 ว่าพิพากษาผิดกฎหมายอย่างชัดแจ้ง
 ข้อ ๕ - ตามคำพิพากษาของศาลชั้นต้น

คดีแพ่งคดีอาญา

ฉาเนา

ที่ ๑๒๗
๑๒๕

๔๔

กรรมการศาลฎีกา

วันที่ ๓ มีนาคม รัตนโกสินทรศก ๑๒๕

ข้าพระพุทธเจ้า ขอพระราชทาน กราบบังคมทูลพระกรุณาถวาย
ฝ่าละอองธุลีพระบาท

ด้วยคดีในระหว่างชั้นการ เมืองสมุทรปราการ โจทก์ นายพลอย
นายจัน นายกรุก น้อยแห่งฉิ่น นายแหลมจำเลย โจทก์ฟ้องว่า เมืองสมุทร
การว่า เมื่อวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๔ เวลายามเศษ จำเลยทั้ง ๕ คน
กับพวกเป็นผู้ร้ายโจรอาชญาขึ้นความปล้นโรงนายฉา ฉาแดงวงนสำมรถคลองตลก
ทำร้ายนายฉาเจ้าทรัพย์กายคนหนึ่ง ทำร้ายฉาแดงวงนภรรยานายฉาซึ่งเป็น
เจ้าทรัพย์มีบาดเจ็บเก็บเอาทรัพย์ไปหลายอย่างรวมราคาเงิน ๒๔๔ บาท ๓๒
สตึง เจ้าพนักงานสืบจับตัวจำเลยได้แต่จับของกลางที่ตัวจำเลยบางคน ขอ
ให้ศาลพิจารณาคดีจากกลางโทษจำเลย

นายกรุกจำเลยรับสารภาพว่า ได้ไปปล้นโรงนายฉาฉาแดงวงน
รายนี้จริงจึงโจทก์ นายเปียเป็นหัวหน้า นายพลอย นายจัน นายฉี นายฉ่าง
ฉิ่น นายแหลมกับจำเลยด้วย นายเปีย นายพลอยถึงเป็น ๑๒ นาที นายจันถึง
เป็นเกือบแปด นายฉ่างถึงเกือบ จำเลยถึงไม่ทันตก เข้าปล้นสัก ๓ ยาม นาย
เปียเป็นคนยิงนายฉาตายแต่เป็นคนทุบตีฉาแดงวงน จำเลยกับนายฉีเป็นคนจับ
ฉาแดงวงนมาส่งให้นายเปีย จำเลยเป็นคนค้นโถทอง ๑ กระปุกให้นแก่นายเปีย
จำเลยได้ส่วนแบ่งเงิน ๑๐ บาท เมื่อก่อนปล้น ๔ วัน นายเปียให้ให้จำเลย
ไปตุลาการกับนายเภาบุตรนายพลอยให้ไปหาหน่วยจุ่มทอง นายจันให้ทางให้เจ้า
ทองทองต่าง เจ้าทองกับโรง บ้านนายจันห่างบ้านนายฉา ๑ เส้น

นายพลอยฟ้าเคยปฏิเสธข้อหาโจทก์ คัดสู้ว่าถึงของกลางซึ่งเก็บมาใส่หัง
โรงฟ้า เคยเห็นหังไฟของฟ้าเคยไม่ นายจุ่นเป็นน้องฟ้าเคย นายนาเป็นบุตร
ฟ้าเคย ฟ้าเคยไปอยู่บ้านช่างแวงตั้งแต่เดือน ๕ เดือน ๘ จึงกลับบ้าน ช่าง
แวงซึ่งเป็นลูกพี่ไปอยู่เป็นเดือนแล้วเขาไม่อยู่ไม่ซื้อความ กลับมาบ้านเดือน ๘
แรม ๘ ค่ำ กลับมา ๒ วันที่ถูกจับ

นายพันฟ้าเคยปฏิเสธข้อหาโจทก์ อ้างदानที่อยู่ว่าเมื่อเขาปล้นพันฟ้าเคย
อยู่โรงฟ้าเคยไม่ไต่ไปไหน กรณียิ่งของกลางความที่โจทก์ยื่นขึ้นของฟ้าเคย
ไปจับเขามา

นายพันจุ่นฟ้าเคยปฏิเสธข้อหาโจทก์ อ้างदानที่อยู่ว่าวันเขาปล้นพันฟ้าเคย
อยู่บ้านฟ้าเคย ๆ เห็นตั้งแต่เดือน ๕ มาจนเดือน ๖ เป็นไข้ เขามารับฟ้าเคย
เดือน ๘ ข้างแรมหายไข้แล้วไต่ถึง ๕ วันที่ถูกจับ

นายเตมฟ้าเคยปฏิเสธข้อหาโจทก์ อ้างदानที่อยู่ว่าคืนวันที่เขาปล้นพันฟ้า
เคยอยู่โรงฟ้าเคยไม่ไต่ไปไหน

ศาลเมืองสมุทรปราการพิจารณาคดีความว่า เมื่อในวโรกาส ๒๕ พฤษภาคม ๒๔๖๔
เวลา ๓ ยามเศษมีผู้ร้ายหลายคนจุกคย เกล้งยิงปืนหลายนัดให้ร้อง เขาหนีไปโรง
นายสาธิตแวงวอนคำมดของสกุลแขวง เมืองสมุทรปราการ อ้ายผู้ร้ายให้จำรูญ
เป็นแตกมายิงที่นายสาธิตสาธิตกันตายอยู่ที่ช่างแวงวอนถูกผู้ร้ายทำร้ายมาก
เจ็บ อ้ายผู้ร้ายคนเก็บเอาทรัพย์สินไปรวมรวมราคาประมาณ ๒๔๐ บาท ๓๐ ชั่ง เจ้า
พนักงานสืบรับอ้ายผู้ร้ายไปกองณ อ้ายมีรับสารมาทักท้วงเตือนผู้ร้ายด้วยกัน แด
นางับไต่ผู้ร้ายรายนี้อีก ๕ คน คือ นายพลอย นายจุ่น นายกรุด นายแดงจุ่น นาย
เตมฟ้าเคยเหล่านี้ นายกรุดฟ้าเคยให้การรับสารภาพตามคำอ้ายมีจับ แดชฟ้า
เคยเหล่านี้ว่าเป็นพวกไปปล้นด้วย โจทก์ยื่นข้ออ้างมีเป็นพยาน บอกความว่า นาย

เนียเป็นผู้ร้ายฉกฉวยกับอ้ายฉินนายพลอย นายจัน นายกรุด นายแดงจัน นาย
แท้มโคปีประชุมกันคิดการปล้นรายนี้ เมื่อคืนวันปล้นนั้นนัดพร้อมกันที่ทุ่งนาแห่ง
โรงนายสาธิตาแดงจอนไม่ไกลนัก แต่ได้ทำพิธีกรรมกันตามธรรมเนียมพวกปล้น
๓ ขุนมาขึ้นยืนขึ้นในท้องเจ้าในโรงนายสาธิตาแดงจอน ผู้ร้ายรำนายสาธิตา
กันนี้ ทำร้ายสาธิตาแดงจอนมีปากเจ็บเกือบเอากริ้วยไปแย่งมันกับที่นายพลอย
เจ้าพนักงานคนใดกริ้วยนี้จากโรงนายพลอยหลายอย่างพูดจนไว้ม้าง (พินิจไ
ย้าง) เมื่อเวลาเช้าตรู่เช้านี้ ผู้ร้ายบางคนได้รับส่วนแบ่งมีพยานอื่น ๆ ที่ได้
รู้เห็นประกอบกันนายฉินและนายกรุดอีกหลายคนคือสาธิตาแดงจอนเจ้ากริ้วยเป็น
กัน ส่วนพยานจำเลยนั้นคนที่อยู่เบื้องความไม่มีประโยชน์แก่ข้อคดีของจำเลย

ศาลเมืองสมุทรปราการได้ส่งคดีมายังศาลพระวราชอาณา ฯ พิจารณาว่า
พยานโจทก์มีหลักฐานพอที่จะจำเลยทุกคนได้ถามหา แต่พยานจำเลยไม่มีน้ำหนัก
คดีนี้ที่ระดมพยานโจทก์ที่กล่าวมาแล้วได้ จึงวินิจฉัยว่า นายพลอย นายจัน
นายกรุด นายแดงจัน นายแท้มจำเลย ๕ คนนี้ มีพวกเป็นผู้ร้ายปล้นโรงนาย
สาธิตาแดงจอนเกือบเอากริ้วยไป ข่านายสาธิตาเจ้ากริ้วยตายคนหนึ่ง ทำร้ายสา
ธิตาแดงจอนเจ้ากริ้วยปากเจ็บคนหนึ่ง ให้งโง่สาทุกนายแดงจัน นายแท้มทำ
ตนคนละ ๒๐ ปี ส่วนนายพลอย นายจัน นายกรุดนั้น พิจารณาคดีรวมกันปล้น
สาธิตาแดงจอนแขวง เมืองนคร เวียงจันทน์ให้จำคุก นายพลอย นายจันและอภัยวิกร ให้
จำคุกนายกรุดมีกำหนด ๔ ปี อ้างเหตุว่าควรบรรเทาโทษผ่อนโทษให้เบา
กว่านายพลอย นายจันโดยนายกรุดมีสภาพ ภาสสารของนายกรุดมีประ
โยชน์ในการพิจารณาพิพากษาคดีเรื่องนี้ นายพลอย นายจัน นายกรุด นาย
แดงจัน นายแท้มจำเลยอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์พิพากษานี้ตามคำพิพากษาศาล
พระวราชอาณา

นายพลอย นายจัน นายแท้ม นายแดงจัน จำเลยทั้ง ๔ คนนี้ถูกกล่าว

ถวายฎีกาอุทธรณ์คำพิพากษาศาลอุทธรณ์

ข้าพระพุทธเจ้าได้ตรวจคดีเรื่องนี้ได้ความในทางพิจารณา ศาลต่างพิ
พากษาดังนี้ ข้อความที่จำเลยทูลเกล้า ฯ ถวายฎีกาถึงทูลเกล้า ฯ ก็เหมือนคดีซึ่งจำ
เลยเหล่านี้ ก็ชื่อนายทองนายจัน ไกลูกเกล้า ฯ ถวายฎีกาในคดีที่โจทก์ทำในเรื่อง
ปล้นช้างแดงอ่อนราย เคียงกันนั้นชนข้าพระพุทธเจ้าได้มีความเห็นกรายบังคับทูลพระ
กรุณาไว้ในสำนวนคดีเรื่องนั้นแล้ว ส่วนนายแดงชน นายเทียมซึ่งทูลเกล้า ฯ ถวาย
ฎีกาเน่สำนวนนี้ทำให้มีความสับสนอย่างใดไม่ ข้าพระพุทธเจ้าเห็นด้วยเกล้า ฯ
ว่า ข้อที่ศาลต่างพิพากษาลงโทษ นายแดงชนนายเทียม จำคุกกำหนดคนละ ๒๐
ปีนั้นก็ชอบด้วยกฎหมาย เพราะคดีปล้นรายนี้เราเจ้าทูลรับทราบ ไม่ได้ความว่า
นายแดงชน นายเทียมจำเลย ๒ คนนี้เป็นผู้ทำ ก็คงถือว่าเป็นแต่พรรคพวก

ข้าพระพุทธเจ้าขอพระกรุณาทูลเกล้า ฯ ถวาย ฉะเนาศักพิพากษาศาล
พระวรวงศ์ยา ศาลอุทธรณ์ ฎีกาจำเลย กรายฝ่าละอองธุลีพระบาท

ควรมิควรสุดแล้วแต่จะทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ขอพระ

เซ็นพระนาม สิริวิชัยภัก

เซ็นนาม กีมาเขา

.. ประจักษ์กรกิจ

.. อนุรักษวิชัย

หม่อมเจ้าคฤภัก

นายเนตร ทาน

คดีผู้ร้ายใช้อาวุธปืนดาบ ปล้นโรงนายสา อำแดงวอน ตำบลคลองสกล

ในกรมขุนศิริทรงทาง

นายเขียนเขียน
หม่อมเจ้ากรรพทาน

สวนดุสิตที่ ๔๓๘๔๔ วันที่ ๑๖ มีนาคม รักษากองทัพที่ ๑๒

ถึงกรมการศาลฎีกา. ด้วยตามหนังสือที่ ๘๒๒/๑๒ ลงวันที่ ๒
เกิดมี นาคกระหว่างอัยการเมืองสมุทรปราการ โจทย์ อ้ายพลอย อ้ายจัน
อ้ายกรรูก อ้ายแดงอัน อ้ายเหมยจำเลย ซึ่งโจทก์ท้าวจำเลย ๕ คนนับพวก
เป็นรายเด่นโรงนายสาอำแดงวอน ตำบลคลองสกล ท้าวบ้านนาสาเจ้า
หรัญกาย ท้าวจำอำแดงวอนมีปากเจ็บ อ้ายกรรูกให้การรับ อ้ายพลอย อ้าย
จัน อ้ายแดงอัน อ้ายเหมยปฏิเสธ ศาลเมืองสมุทรปราการพิจารณาดำรง
คดีด้วยวิธีอาญา ๆ พิพากษาว่าทางพิจารณามีหลักไต่ความจริงตามโจทก์
ท้าวจำเลย ๕ คนมีพวกเป็นรายเด่นรายนี้ ขาดหลักฐานท้าวจำอำแดง
วอนปากเจ็บ ให้จำคุกอ้ายแดงอันอ้ายเหมยจำเลยคนละ ๒ ปี ส่วนอ้าย
พลอยอ้ายจันอ้ายกรรูกจำเลยไม่มีความผิดคดีนี้คำพิพากษาศาลฎีกา
ที่ ๘๒๒/๑๒ คือให้จำคุกอ้ายพลอยอ้ายจันอ้ายกรรูก ๔ ปี อัง
เทพวารีสารภท ศาลอุทธรณ์พิพากษาเห็นชอบด้วย อ้ายพลอยอ้ายจัน
อ้ายเหมยอ้ายแดงอันจำเลยร้องฎีกา ศาลฎีกาพิพากษาเห็นชอบด้วยนั้น ได้
พระราชทานออกแล้ว อนุญาตให้ลงโทษจำเลยเหล่านี้ตามคำพิพากษา

ในกิ่งเทศน์พิพากษา

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชหัตถเลขาถึงศาลฎีกา

อนุญาตให้ลงโทษจำเลยตามคำพิพากษา

ประวัติศาสตร์จังหวัดพระประแดง

เนื่องจากการชำระคดีความแต่เดิมก่อนมีการจัดตั้งศาลยุติธรรม เป็นหน้าที่ของเจ้าเมืองและกรมการเมืองเป็นผู้ชำระ ดังได้กล่าวไว้ในตอนต้นของประวัติศาสตร์จังหวัดสมุทรปราการแล้ว จึงมีความจำเป็นต้องกล่าวถึงความเป็นมาของเมืองพระประแดงโดยสังเขปเสียก่อน

เมืองพระประแดงเป็นเมืองเก่าแก่สร้างมาราว ๑,๐๐๐ ปีแล้วแล้ว คือ ก่อนสมัยกรุงเทพระ กรุงธนบุรี กรุงศรีอยุธยา และกรุงสุโขทัยทั้งสิ้น ดังมีปรากฏในประวัติศาสตร์ว่า ก่อนหน้าที่ชนชาติไทยจะร่นไหลลงมาจากประเทศจีนนั้น ดินแดนซึ่งได้นามว่า สยามประเทศนี้ชนชาติลาวเดิมหรือละว้าได้ยึดเป็นนิवासฐานมาก่อน ครั้นประมาณ พ.ศ.๑๑๐๐-๑๒๐๐ ลาวเดิมในแดนสยามหมดอำนาจตกไปอยู่ในอำนาจของขอมหรือเขมร ขอมได้เข้ามาเป็นเจ้าเป็นใหญ่ และแสดงความ เป็นเจ้าเป็นใหญ่ด้วยการสร้างเมือง และวัดที่สำคัญไว้ในดินแดนนี้ รวมทั้งเมืองพระประแดงด้วย

สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ ทรงอธิบายว่า เมืองพระประแดงที่ขอมได้สร้างขึ้น ตั้งอยู่ที่ตำบลราชบูรณะ (ปัจจุบันคือเขต ราชบุรีบูรณะ) ฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยาฟากซ้าย บัดนี้ หาใช่เมืองที่คนสามัญเรียกกันว่า “ปากลัด” ในปัจจุบันไม่ เดิมยังมีกำแพงเมืองพระประแดงเก่าปรากฏเป็น หลักฐานมั่นคงอยู่เพ็งมาหรือเสียในตอนหลัง

เมื่อ ๑,๐๐๐ ปี ล่วงมาแล้ว ปากแม่น้ำเจ้าพระยายังอยู่เพียงตัวเมืองพระ ประแดงที่ขอมสร้างเท่านั้น แผ่นดินมางอกออกไปเท่าที่เราเห็น ณ ตำบลแหลม พ้าผ่าเดียนี เมื่อราว พ.ศ.๒๔๓๐ ฉะนั้น เมืองพระประแดงที่ขอมสร้างขึ้น จึง

เป็นเมืองปากแม่น้ำ หรือเมืองหน้าด่าน เช่นเดียวกับเมืองสมุทรปราการในภายหลัง การที่ขอมขนานนามเมืองหน้าด่านของตนว่าพระประแดงนั้น ไม่ใช่ตั้งเดาๆ ไปโดยไม่มีเหตุผล คำว่า “ประแดง” หรือ “บาแดง” ในพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน แปลไว้ว่า “คนเดินหาย, คนนำข่าวสาร, พนักงานตามคน” หมายความว่า เมืองนี้เป็นเมืองหน้าด่าน ถ้ามีเหตุการณ์ใดๆ ที่เกี่ยวข้องกับเมืองหลวงแล้ว ก็เป็นหน้าที่ของเมืองนี้จะต้องนำข่าวสารเข้าไปแจ้งโดยเร็ว^{๖๐}

จากเวลาที่ขอมได้สร้างเมืองพระประแดง จนถึงได้สร้างเมืองสมุทรปราการ เป็นเวลาประมาณ ๖๐๐ ปีเศษ แผ่นดินที่ปากแม่น้ำเจ้าพระยาได้งอกลงมา ในท้องทะเลทางทิศใต้ ราวๆ ได้คลองบางปลาจืด ทางฝั่งขวา และแถบตำบลบางด้วน บางหมู่ บางนาเกร็ง ทางฝั่งซ้ายขณะนี้ เมืองพระประแดงก็ไม่ใช่เมืองที่ตั้งอยู่ปากแม่น้ำอย่างเก่าแล้ว พระเจ้าทรงธรรมผู้ครองกรุงศรีอยุธยาระหว่าง พ.ศ.๒๑๖๓ ถึง พ.ศ.๒๑๗๑ จึงโปรดให้ยุบเมืองพระประแดงเสียและให้สร้างเมืองสมุทรปราการเป็นเมืองปากแม่น้ำของกรุงศรีอยุธยาแทนใหม่ ข้อความที่กล่าวนี้ได้มาจากพงศาวดารกรุงรัตนโกสินทร์ รัชกาลที่ ๒ แต่ขัดกับพงศาวดารฉบับพระราชหัตถเลขา ที่ว่ายุบเมืองพระประแดงในแผ่นดินพระนารายณ์ ซึ่งถ้าคิดลุ่มลุ่มยั่วทั้งสองฝ่าย ก็น่าจะเป็นสร้างเมืองสมุทรปราการ ในแผ่นดินพระเจ้าทรงธรรม และเมื่อสร้างเมืองสมุทรปราการแล้ว เมืองพระประแดงไม่เป็นเมืองสลักสำคัญอย่างไรนัก สมเด็จพระนารายณ์มหาราช จึงโปรดให้ยุบเมืองพระประแดงเสียที่จะเป็นอย่างที่ว่านี้กระมัง^{๖๑}

ในสมัยสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช เมื่อจะทรงสถาปนากรุงธนบุรีเป็นราชธานี แทนกรุงศรีอยุธยา ใน พ.ศ.๒๓๑๐ นั้น โปรดให้รื้อกำแพงเมืองพระประแดงเดิมที่ราชบุรณะ (ปัจจุบันคือเขตราษฎร์บูรณะ) ขึ้นไปสร้างกำแพงพระราชวัง

^{๖๐} สังวาลย์ พัดนิหัย, ประวัติสังเขปเมืองสมุทรปราการและพระประแดง

^{๖๑} สังวาลย์ พัดนิหัย, เรื่องเดียวกัน

และอื่นๆ ด้วยเป็นการกระหน่ำกัน ไม่ต้องเสียเวลาเผอิฐ ประกอบกับเมืองนี้ตั้งอยู่ในระยะอันสะดวกแก่การลำเลียงเรือชนมาก เมืองพระประแดงเดิมเลยสิ้นซากตั้งแต่นั้น

ต่อมาในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ทรงเห็นความจำเป็นที่จะต้องป้องกันปัจฉามิตรอันจะล่วงล้ำมาทางทะเลให้มั่นคงยิ่งขึ้น จึงรับสั่งให้กรมพระราชวังบวรมหาสุรสิงหนาทไปสำรวจพื้นที่ทางปากแม่น้ำเจ้าพระยา ในอันที่จะกะการสร้างเมืองขึ้นอีกเมืองหนึ่ง โดยทรงเห็นพ้องต้องกันในอันที่จะสร้างเมืองบริเวณคู้ตองแกบลัดโพธิ์ ระหว่างกรุงเทพฯ กับสมุทรปราการ ซึ่งกรมพระราชวังบวรทรงสร้างป้อมที่ฝั่งซ้ายของแม่น้ำสำเร็จป้อมหนึ่งเมื่อ พ.ศ.๒๓๕๒ ให้ชื่อว่าป้อมวิหยาคม ก็พอดีพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราชเสด็จสวรรคต การก่อสร้างเลยชะงักอยู่เพียงนั้น

ครั้น พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัยเสด็จเถลิงถวัลยราชสมบัติต่อจากรัชกาลที่ ๑ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สมเด็จพระอนุชาธิราช กรมพระราชวังบวรมหาเสนานุรักษ์ เป็นแม่กองเสด็จไปดำเนินการก่อสร้างเมืองที่ค้างไว้แต่รัชกาลที่ ๑ จนสำเร็จเรียบร้อยเมื่อ พ.ศ.๒๓๕๘ ตั้งพิธีฝังอาถรรพ์ปักหลักเมืองเมื่อวันศุกร์เดือน ๗ แรม ๑๑ ค่ำ ปีนั้น โปรดพระราชทานเมืองใหม่นี้ว่า “เมืองนครเขื่อนขันธ์” ชื่อเมืองนครเขื่อนขันธ์ ดำรงอยู่ได้ ๑๐๐ ปี พอดี ครั้นมาในสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระราชดำริว่านาม “พระประแดง” เป็นนามเมืองสำคัญแต่ครั้งโบราณกาลหาควรที่จะปล่อยให้สูญไปเสียด้วยกับเมืองเดิมไม่ เมืองนครเขื่อนขันธ์ เป็นเมืองใหม่ก็จริง แต่เป็นเมืองที่อยู่ในเขตใกล้เคียงกับเมืองพระประแดงเดิม ทั้งมีความสำคัญทำนองเดียวกันกับเมืองเก่าด้วย จึงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เปลี่ยนชื่อเมืองนครเขื่อนขันธ์ เป็นพระประแดง ตั้งแต่ เมื่อ พ.ศ.๒๔๕๘ สืบมา**

** สว่างลย์ พัทธินัย, เรื่องเดียวกัน

(สำเนา)

สวนกุหลาบ ที่ ๔/๑๓๔ วันที่ ๔ มิถุนายน พระพุทธศักราช ๒๔๕๗^{๗๓}
ถึงเจ้าพระยาบวรราช

ไกรยหนังสือที่ ๓/๒๐๓๖ ลงวันที่ ๒๗ พฤษภาคม
คม ซึ่งแจ้งเรื่องผู้ว่าราชการเมืองมณฑลกรุงเทพฯ และหาญา
ในการที่จะเปลี่ยนชื่อเมืองนครเขื่อนขันธ์เป็นประแดงมานั้น
ทราบแล้ว เมืองนครเขื่อนขันธ์ที่จะเปลี่ยนชื่อเขาหาเดิมนั้น
เห็นชอบด้วย ควรเปลี่ยนนามเมืองเรียกว่า “เมืองพระประ
แดง,, (และให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา) ส่วนเรื่องผู้ว่าราชการ
การเมืองนั้น ถ้าเป็นพระยาให้มีนามว่า “พระยาบวรราช
บริหารพระประแดงบุรี,, แต่ถ้าเป็นพระให้มีนามว่า—
“พระประแดงบุรี,, และลัดเมืองให้มีนามว่า พระเจ้าหลวง
“สิริประแดงเขตร,, ขกพระบัตรให้มีนามว่า หลวง(เจ้าขุน)
“เศรษฐีประแดงขันตี,,

ส่วนผู้ว่าราชการเมืองนนทบุรีและจังหวัดนนทบุรีนั้น
ให้ขอข้าราชการจากกระทรวงมหาดไทยเถิด

สยามินทร์

^{๗๓} กองจดหมายเหตุแห่งชาติ, เอกสาร ร.๖ น.๑๐๗๓/๑๕, ๒๕ พระราชนัดตเลขา พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ที่ทรงพระราชดำริให้เปลี่ยนชื่อเมืองนครเขื่อนขันธ์

ตามประวัติเมืองพระประแดง ดังกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่า นับแต่รัชกาลที่ ๒ จนถึง รัชกาลที่ ๕ เมืองพระประแดงได้ใช้ชื่อว่าเมืองนครเขื่อนขันธ์ ซึ่งเมื่อ รัชกาลที่ ๕ ทรงสถาปนาศาลสถิตยุติธรรมขึ้นเมื่อ พ.ศ.๒๔๒๕ นั้น ไม่สามารถ ค้นหาหลักฐานได้ว่า ศาลเมืองนครเขื่อนขันธ์ได้ตั้งขึ้นเมื่อใดแน่นอน แต่ใน ระหว่างที่ศาลหัวเมืองยังมิได้รวบรวมมาขึ้นต่อกระทรวงยุติธรรมนั้น ศาลเมือง นครเขื่อนขันธ์ยังรวมอยู่ในมณฑลกรุงเทพ และอยู่ในสังกัดกระทรวงนครบาล จน กระทั่ง ร.ศ.๑๑๕ (พ.ศ.๒๔๓๙) จึงได้โอนมาสังกัดกระทรวงยุติธรรม ส่วนชื่อศาล นั้นเมื่อมีการเปลี่ยนชื่อเมืองเป็นเมืองพระประแดง แล้วเปลี่ยนเป็นจังหวัดพระ ประแดง ชื่อศาลจึงเปลี่ยนเป็นศาลจังหวัดพระประแดง ดังปรากฏตามหนังสือ กระทรวงยุติธรรม ลงวันที่ ๒๐ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๔๕๘ กราบบังคมทูล พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๖ ซึ่งได้ทรงมีพระบรมราชานุญาตให้เปลี่ยนนามศาลได้**

** กองจดหมายเหตุแห่งชาติ, เอกสาร ย.๒/๒๑ ประกาศเปลี่ยนนามศาลเมืองเป็นศาลจังหวัด

ที่ ๑๒/๑๓๖๐๙

กระทรวงยุติธรรม

วันที่ ๒๐ พฤศจิกายน พระพุทธศักราช ๒๔๕๕

ขอทราบ ฝ่ายของยุติธรรมมาทปกเกล้าปัดกระหม่อม
ข้าพระพุทธเจ้า เจ้าพระยาอภัยราชา ขอพระราชทานกราบบังคมทูล
พระกรุณาทราบฝ่ายของยุติธรรมมาท

ด้วยตามความในประกาศขายเขตรกรุงเทศ ฯ พระมหานครลง
วันที่ ๒๐ ตุลาคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๕ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้
รวมท้องที่เมืองนนทบุรี เมืองมีนบุรี เมืองพระประแดง เมืองสมุทรปราการ
เป็นเขตรพระมหานครเปลี่ยนนามว่า จังหวัดนนทบุรี จังหวัดมีนบุรี จังหวัด
พระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ กับให้ยกเมืองประทุมธานี เมืองธัญบุรี
ไปขึ้นอยู่ในกระทรวงมหาดไทย แลตามประกาศลงวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน
พระพุทธศักราช ๒๔๕๕ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ยกเมืองประทุมธานี
แลเมืองธัญบุรีรวมอยู่ในมณฑลกรุงเก่า

ข้าพระพุทธเจ้าเห็นด้วยเกล้า ฯ ว่า ราชการฝ่ายศาลยุติธรรม
ในหัวเมืองเหล่านี้ก็สมควรจะต้องเปลี่ยนแปลงไปตามเมืองแลจังหวัดนั้น ๆ
ด้วย เปรียบฉะนั้นข้าพระพุทธเจ้าขอพระราชทานพระบรมราชานุญาตประกาศ
เปลี่ยนนามศาลเมืองนนทบุรี ศาลเมืองมีนบุรี ศาลเมืองนครเขื่อนขันธ์ ศาล
เมืองสมุทรปราการ เป็นศาลจังหวัดนนทบุรี ศาลจังหวัดมีนบุรี ศาลจังหวัด
พระประแดง ศาลจังหวัดสมุทรปราการ คงมีอำนาจพิจารณาพิพากษาบรรดาคดี
ตามพระธรรมนูญตามเดิม กับโอนศาลเมืองประทุมธานี แลศาลเมืองธัญบุรี
ไปรวมขึ้นอยู่ในมณฑลกรุงเก่า คงมีอำนาจพิจารณาพิพากษาบรรดาคดีเหมือน

กับศาลเมืองทั้งหลายในมณฑลกรุงเก่า

ควรมีการผูกมัดแก่จะทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม

ข้าพระพุทธเจ้า เสนอขอรับ ๖ ขอบพระ

ห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์
(www.library.coj.go.th)

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล และพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช
เสด็จพระราชดำเนินทรงเยี่ยมราษฎรเมืองพระประแดง เมื่อเดือนพฤษภาคม พุทธศักราช ๒๔๙๙

ในสมัยรัชกาลที่ ๖ เมื่อมีการเปลี่ยนชื่อเมืองเป็นจังหวัดพระประแดงนั้น มีอำเภอขึ้นอยู่ ๓ อำเภอ คืออำเภอเมือง อำเภอรามบุรีบูรณะ และอำเภอพระโขนง ต่อมาในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๗ เกิดภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ รัฐบาลจึงยุบจังหวัดพระประแดงลงมาเป็นอำเภอหนึ่งขึ้นอยู่กับจังหวัดสมุทรปราการ อำเภอรามบุรีบูรณะไปขึ้นอยู่กับจังหวัดธนบุรี และอำเภอพระโขนงไปขึ้นจังหวัดพระนคร^๔

เมื่อจังหวัดพระประแดงถูกยุบแล้ว ได้มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ยุบศาลจังหวัดพระประแดงด้วย ตามประกาศลงวันที่ ๒ มีนาคม พุทธศักราช ๒๔๗๔ เฉพาะข้อ ๕ มีความว่า

---

^๔ ประวัติมหาดไทยส่วนภูมิภาคจังหวัดสมุทรปราการ

“....ยุบศาลจังหวัดพระประแดงรวมเข้ากับศาลจังหวัดสมุทรปราการวันแต่คดีที่เกิดขึ้นในท้องที่อำเภอรามัญบูรณะให้อยู่ในอำนาจศาลสถิตย์ยุติธรรมกรุงเทพฯ ส่วนคดีที่ค้างพิจารณาอยู่ในศาลจังหวัดพระประแดงทั้งหมดให้ออมนมาอยู่ในอำนาจศาลจังหวัดสมุทรปราการ.....” ทั้งนี้ตั้งแต่วันที่ ๑

เมษายน พุทธศักราช ๒๔๗๕ เป็นต้นไป”

คณะผู้พิพากษาและข้าราชการศาลจังหวัดพระประแดง

“๖ กองจดหมายเหตุแห่งชาติ, เอกสาร ร.๗ ข ๒/๑๐ ประกาศเรื่องยุบและรวมศาล

ศาลเมืองนครเขื่อนขันธ์

-๕๕๕-

ความแห่ง

พิงษา	๒๒	เรื่อง
ราชบุรี	๔	เรื่อง
ฉกษา	๕	เรื่อง
ทาส	๔	เรื่อง
ที่ดิน	๔๒	เรื่อง
นรภูมิ	๔	เรื่อง
ฝาก	๑	เรื่อง
สัญญาเช่ารับต่าง ๆ	๔	เรื่อง
วิวาท	๒๒	เรื่อง
ทำร้ายก่อกรรณ	๑	เรื่อง
อื่น ๆ	๑๑	เรื่อง
รวม	๒๒๕	เรื่อง

ความค้างมา ก่อน ปี ๒๒๐	ความฟ้องมาใน ปี ๒๒๑	ความที่เสร็จไปในปี ๒๒๑			รวมความที่ เสร็จไปแล้ว	รวมความที่ ค้างไปปี ๒๒๑
		โดยวิธีสันนิษฐาน	โดยวิธีสันนิษฐาน	โดยวิธีสันนิษฐาน		
๑๑	๒๒๕	๕๒	๔๗	๑๕๐	๒๑๕	—

ความตก

ความค้างมา ก่อน ปี ๒๒๐	ความฟ้องมาใน ปี ๒๒๑	ความที่เสร็จไปในปี ๒๒๑			รวมความที่ เสร็จไปแล้ว	รวมความที่ ค้างไปปี ๒๒๑
		โดยวิธีสันนิษฐาน	โดยวิธีสันนิษฐาน	โดยวิธีสันนิษฐาน		
๑๑	๒๒๐	๒๒	๑๑	๑๑	๒๑๕	—

เงินสินไหมมีขึ้นเรียกได้ ๕๒ บาท

- ๕๕ -

ศาล เมืองนครเขื่อนขันธ์

ความแพง

หัวเสา	๑๕	เรื่อง
ฐาน	๑	เรื่อง
ฉลุลาย	๕	เรื่อง
ฐาน	๑๐	เรื่อง
ที่คั่น	๒๒	เรื่อง
นารายณ์	๖	เรื่อง
ลาย	๑	เรื่อง
ฉลุลายที่ฐาน	๑	เรื่อง
ฉลุลาย	๒๒	เรื่อง
ค่าวัสดุ	๑	เรื่อง
ค่าช่าง	๑	เรื่อง
รวม	๑๑๑	เรื่อง

ความถูก

ความแพงมาก	ความแพงน้อย	ความที่เฉลี่ยไป			รวมความที่เฉลี่ยไป	รวมความที่แพงไป
		รายหัว	รายหัว	รายหัว		
๑๕	๒๒	๑๕	๑๕	๑๕	๒๒	๑๕

ความแพง

ความแพงมาก	ความแพงน้อย	ความที่เฉลี่ยไป			รวมความที่เฉลี่ยไป	รวมความที่แพงไป
		รายหัว	รายหัว	รายหัว		
๑๕	๒๒	๑๕	๑๕	๑๕	๒๒	๑๕

เงินที่ขึ้นในเรือได้ ๑๑๑ บาท ๕๐๐

คำพิพากษาคดีสำคัญ ของศาลเมืองนครเขื่อนขันธ์^{๙๙}

คดีที่ ๑. ผู้ร้ายปล้นแพจันมีชื่อแขวงเมืองนครเขื่อนขันธ์

คดีที่ ๒. ผู้ร้ายปล้นบ้านเรือนนายหุ่่น แขวงเมืองนครเขื่อนขันธ์

คดีที่ ๓. ผู้ร้ายปล้นโรงอ่าแดงอ่อน

คดีดังกล่าวทั้งหมด เมื่อศาลมีคำพิพากษาแล้ว ได้นำความกราบบังคมทูล
พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ซึ่งได้ทรงมีพระบรมราชวินิจฉัยด้วย
พระองค์เอง

---

^{๙๙} กองจดหมายเหตุแห่งชาติ, เอกสาร มร.๕ รล-คท/๓ และ คท/๑๑

คดีที่ ๑

๒๑๖
ที่ ๑๖

ที่ ๑๖

กล่าวว่าการยุติธรรม
วันที่ ๑๑ มิถุนายน พุทธศักราช ๑๑๒

ขอเถา: แล้วจงดูสิพระบาทปกเกล้าปกกระหม่อม
ที่พระทนต์แท้ พระองค์แท้ส่วสกลีโคกน ขอพระภราตา
กลเกล้า ๖ กายคำปฤกษไทยอัยวีร อัยเปียร อัยกรัก
อัยรึบ ผู้กัณฑ์ล้นแพอินมิวีรแรงเมื่องนครเจริญบุรี
อธิบดีผู้พิพากษศาลฎีกาชั้นคดีแพ่งทุกชั้นวงนทปริโยท
อัยวีร อัยเปียร อัยกรัก อัยรึบ ล่วงพระภราตาภูมิตวามลึก
เปนมหันตโทษ ก่องนทให้รับพระบาทนุกรรมภราตาพิพ
สิ่งของวิญญานนททวิพวิญญานนททวิพ บันการอัยวีร
อัยเปียร อัยกรัก อัยรึบ ทุกสิ่งทุกอย่างสั่งแก้พนักงน
ไว้เป็นรองแผ่นดินให้สิ้นเงิ สิ่งนุกรรมภราตาอัยวีร
อัยเปียร อัยกรัก อัยรึบ เปนคนหลวง ให้ส่งอัยกรัก
หม่ออัยวีร อัยเปียร อัยกรัก อัยรึบ ที่เป้นผู้กัณฑ์ล้น
ให้กักหม่ออัยวีร อัยเปียร อัยกรัก อัยรึบ คนละข้างหนึ่ง
แล้วให้ส่งพระภราตาภูมิตอัยวีร อัยเปียร อัยกรัก
อัยรึบ ๒ ยกคนละ ๑๐ ที่ สั่งอัยวีร อัยเปียร อัยกรัก
อัยรึบ ไปทำไว้ณทุกทมิไทย แก้อัยนุค อัยก่น อัยรอก

[illegible]

ทำเนียบราชบัณฑิตยสถาน

715 J. A. S.
2. 11.

[illegible]

ให้ตัดหญ้าตัดท้ายลึง ล้างหล่ม คนละทั้งหนึ่ง แล้วให้ลึงคว
 ล้างท้าย ล้างลึง ล้างแหว่งไปทำทุ่งไธรมคกให้หลายทำ แต่ท้ายมีชี
 พาก ๓๕ คนจึงทวงทำท้ายท้าย ล้างลึง ล้างหล่มมีอยู่ ๓ เข่งอีกนั้น
 หลบหนีไปยังปากน้ำค้อมาพิทชะนัง ให้ผู้ทำการเมืองกรมการ
 สืบถามจับตัวท้ายมีชี ๓๕ คนมาตีทวงให้กลับตัวไป สิบตรณ
 ไขความประหารโทษ ๑๖ ไร่ในไม้กลัด ปลูกเจดีย์ปลูกกลัด
 งามยศถาบรรดาศักดิ์ ไร่ขนาบพระวิหาร

การมิดการแล้วแต่จะทรงพระกรุณาโปรดเกล้า
 ราชประสงค์ที่ ๑๖ ไร่ในไม้กลัด ปลูกเจดีย์ ๗๕ ไร่

คดีที่ ๓

(สำเนา) ที่ ๙๓๖/๑๒๕

๔๕

ศาลกรมการฎีกา

วันที่ ๓ มีนาคม รักษาสินทรัพย์ ๑๒๕

ข้าพระพุทธเจ้าขอพระราชทานกราบบังคมทูลพระกรุณากราบ
ฝ่าละอองธุลีพระบาท

ด้วยในคดีระหว่าง ข้าราชการ เมืองนคร เชื้อฉันทะใจใหญ่ นายพลอย

นายจัน นายกรุก นายหรั่ง นายสุกจำเลย โจทย์ฟ้องกล่าวเมืองนคร-
เชื้อฉันทะใจว่าเมื่อวันที่ ๓ เมษายน ๑๒๕ เวลา ๒ ยาม จำเลยทั้ง ๕ คน
นี้กับพวกอีก ๒ คนถืออาวุธพากันปล้นโรงจำเลยก่อนเก็บเอาทรัพย์สินไปรวมรา-
ก ๕๙ บาท ๑๖ อัฐ ที่ตำบลทุ่งหัวช้าง จำเลยทั้ง ๕ คนนี้ปฏิเสธข้อหา
โจทก์ทั้งคนอ้างถานที่อยู่ แต่นายกรุกจำเลยผู้หนึ่งให้การขึ้นไต่สวนว่ามี
ไปปล้นนายฉันทะใจศาลเมืองนครเชื้อฉันทะใจพิจารณาได้ความว่าตามวันเวลาที่
โจทก์หา จำเลยก่อนเข้าของบ้านไม่อยู่ ๆ แก่อ่าแก่ผาญกุกักัดจกคอก
บุตรโพนอนโพนอยู่ มีผู้ร้าย ๕-๘ คนจุกกรบแดงถืออาวุธยิงปืนปล้นโรงจำ
เลยก่อนเก็บเอาทรัพย์สินไปรวมรา-
กประมาณ ๕๙ บาท ๑๖ อัฐ นายฉันทะใจเป็นคนร้ายไปปล้นนายฉันทะใจ
เจ้าพนักงานสืบจับได้ตัวมาก่อนมีสารภาพว่าเป็นผู้ร้ายปล้นนายฉันทะใจ
อ้างนายฉันทะใจเป็นพยานเบิกความว่า การปล้นนายฉันทะใจเป็นเหตุให้
ประชุมญาติญาติทุกคนมีบ้านนายหรั่งจำเลยพร้อมควนนายพลอย นายจัน
นายกรุก นายหรั่ง นายสุกจำเลย แลคนอื่น ๆ อีก ๒-๓ คนแล้วพากันไป
ลักบ้านนายฉันทะใจในเวลาค่ำวันที่โจทก์หา แล้วขกจากบ้านนายฉันทะ
ใจไปประชุมทำพิธีพิธีกรรมกันที่กลางนาเวลา ๒ ยามเศษจึงเข้าปล้นได้
ทรัพย์สิน

ทรัพย์สินหลายอย่างมาแบ่งกัน ในคดีเรื่องนี้ฝ่ายที่ว่าการเมืองสมุทรปราการ
ได้จับกุมนายกรุกจำเลยในคดีนี้จึงเป็นผู้ยื่นคำร้องนำการฟ้องมาขึ้น
เมืองสมุทรปราการมาไว้ก่อน นายกรุกจำเลยในคดีนี้ได้ให้การรับสารภาพ
ส่วนเมืองสมุทรปราการว่าได้ไปยื่นหมายนี้แก่รายนายสาอำเภวงวนด้วย
กล่าวความถึงเหตุที่จะยื่นและขอให้การเปลี่ยนแก้หมายตลอด นายพัน นาย
ทอง นายสุภกิจคำให้การของนายมี แต่ทั้งนี้มีความเห็นว่าประกอบขึ้นซึ่งได้เห็น
จำเลยเหล่านี้ได้ยื่นสู่ราชอาศรมกันที่โรงนายทองในกลางวัน ๆ ที่จะเปลี่ยน
คือวันที่โจทก์หา แต่เจ้าหน้าที่งานได้จับกุมนายตลอด นายกรุกได้ที่โรงนาย
ตลอดไว้ของกลางซึ่งแบ่งของเจ้าทรัพย์สินนี้โดยหลายอย่าง อำเภวงวน
บุตรอำเภวงวนเจ้าของทรัพย์สินเปิดความถึงกิริยาที่ผู้ร้ายนำทำการเปลี่ยนกับ
กับคำให้การนายมีรับสารภาพแต่เป็นชยาน และทั้งนี้คำให้การนายกรุก
รับไว้ว่าการเมืองสมุทรปราการไว้ก่อน ส่วนนายพันจำเลยซึ่งอ้างถานที่อยู่
นั้นไม่ควรจึงเป็นจริงว่าส่วนนายมีอยู่กลางชยานโจทก์ได้

ศาลเมืองนคร เขื่อนฉนวนี่ซึ่งตั้งคดีมายังศาลพระวราชอาญา ฯ
พิจารณาว่ารถถังถาดยานไทรย่เท่านี้ที่ที่จะเป็นได้ว่าจำเลยทั้ง ๕ คนนี้
ได้กระทำความผิดจริงหรือไม่ ซึ่งเห็นว่าจำเลยทั้ง ๕ คนนี้ดูเหมือนจะ
ไปปล้นโรงฆ่าสัตว์อันเนื่องด้วยเหตุที่เข้าไปให้จำคุกนายสุก นายทอง นาคเน
คนละ ๑๐ ปี แก่นายทูลชน นายจัน นายกรรพจำเลย ๓ คนนี้ให้ตั้งโทษรวม
กันก็ร้ายปล้นนายสาอำเภวนนท์เจ้ากรมตำรวจเมืองสมุทรปราการ
คือให้จำคุกนายทองนายจันตลอดชีวิต ให้จำคุกนายกรรพ ๑๕ ปีอ้างเหตุว่า
ควรยกศาลยกข้อนี้แต่ไม่โทษให้เบากว่านายทอง นายจันโดยนายกรรพมีสาร
ภาพ คำสารภาพของนายกรรพมีประโยชน์ในการพิจารณาแต่พิพากษาคดีเรื่อง

นี้ นายพลอย นายจัน นายกรุด นายหรั่ง นายสุกจำเลยอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์
พิจารณาในคำพิพากษาศาลพระราชอาญา นายพลอย นายจัน นายหรั่ง
จำเลย ๓ คนทูลเกล้าฯ ถวายฎีกาอุทธรณ์คำพิพากษาศาลอุทธรณ์

ถ้าพระพุทธรูปเจ้าได้ทรงอภิบาลไว้ด้วยความในทางพิจารณาดังซึ่งได้
กราบบังคมทูลพระกรุณามาช้านาน แลตามข้อความซึ่งนายพลอย นายจันจำเลย
ทูลเกล้าฯ ถวายฎีกานั้นเพียงว่าทางพิจารณารายได้นายเจ้าแก้วแดง
แขวงเมืองสมุทรปราการ นายเปียเนนผู้เป็นนายสำท่วยทำร้ายร่างกายเจ้าแก้ว
แดงถึงโจทก์หา เมื่อทางพิจารณาปรากฏเช่นนี้จะลงโทษจำคุกนายพลอย
นายจันตลอดชีวิตนั้นยังหาสมควรไม่ แลตามที่นายกรุดให้การรับในข้อในส่วน
นั้นก็ได้อุทธรณ์ จะเรื่องคำนายกรุดแต่คำนายมีซึ่งเป็นจำเลยในคดีเรื่อง
เดียวกันกับผู้ทูลเกล้าฯ ถวายฎีกานั้นไม่คงด้วยกฎหมายซึ่งควรจะมีมาลง
โทษจำเลยถึงโจทก์โดยเป็นเพราะเหตุซึ่งห้ามห้ามพระราชบัญญัติ ตามที่
จำเลยทูลเกล้าฯ ถวายฎีกาคัดค้านดังนี้ ถ้าพระพุทธรูปเจ้าเห็นด้วยเกล้าฯ
ว่าในคดีเรื่องนี้มีฐานะโจทก์แต่คดีกันอื่น ๆ ทศควรเชื่อได้ว่าจำเลยทั้ง ๔
คนนี้ได้เป็นผู้นำปล้นรายนี้จริงดังโจทก์หา เมื่อศาลได้จึงคำนายกรุดให้การ
รับสารภาพในส่วนนี้ส่วนแต่คำนายมีผู้ว่าซึ่งไปปล้นรายนี้ซึ่งโจทก์ไม่ได้ฟ้อง
เรียกเป็นจำเลยด้วยนั้นย่อมกระทำให้ความจริงในคดีเรื่องนี้ปรากฏว่าเป็น
ความจริงแจ่มแจ้งยิ่งขึ้น การที่นายกรุดจำเลยให้การรับในข้อในส่วนนั้น
ผู้ในส่วนนี้ได้อุทธรณ์ให้นายกรุดรับซึ่ง เป็นการผิดด้วยกฎหมายโดยวิธีพิจารณาไม่
ตามขอความที่จำเลยทูลเกล้าฯ ถวายฎีกาไม่เป็นที่ความหักล้างคำพิพากษา
ของศาลพระราชนิพนธ์ศาลอุทธรณ์ที่ได้พิจารณาแล้วพิพากษามาแล้วนั้นได้
การลงโทษนายพลอย นายจันจำเลยจำคุกตลอดชีวิตนั้น ก็คือนายพลอย

นายจันได้เป็นผู้ร้ายปล้น ๒ ราย ๑ คือราณี อีกรายหนึ่งคือเล่นนาเสา
 อำเภอหนองแขวง เมืองสมุทรปราการ คดีนั้นได้ความว่านายเปี้ยท้าวครุได้เป็น
 ผู้ยิงนายสาทนายอนยังจับตัวไม่ได้ แต่นายพลยก นายจันจำเลย ๒ คนนี้ทาง
 ทิหารณาไม่แน่ชัดว่าเป็นผู้ยิงหรือว่าอันตราย นายสา อำเภอหนองแขวงอย่างไร
 แต่ได้ความว่าเมื่อเวลาปล้นนายสาอำเภอหนอง นายพลละมือปืน ๑๒ นัก
 นายจันมือปืนแยกแยก ยากแฉกนายสาที่ทนายนั้นได้ถึง ๑๖ แห่งแต่เป็นแฉกเป็น
 ๒ แห่ง เป็นปืนเล็กยาว เป็นปืนกระสุนปรายข้าง ซึ่งทนายเข้าใจได้ว่าไม่ใช่
 แฉกเป็นทีนายเปี้ยยิงคนเที่ยว ส่วนนายกรรจจำเลยในคดีนี้ที่ศาลพิพากษาลง
 โทษรวมกับรายปล้นนายสาอำเภอหนองด้วย รวม ๒ คดีให้จำคุก ๑๕ ปีนี้
 ก็ยกเหตุว่าคำสารภาพนายกรรจเป็นเหตุให้ไต่ความจริงเข้มแข็งขึ้น แฉกให้
 การปล้นนายสาอำเภอหนองก็ได้ความว่านายกรรจถือไม้กระบี่ แฉกนาย
 ห่องนายสกุซึ่งได้ความว่าเป็นผู้ร้ายปล้นเท่าไรก็เกี่ยวเนื่องจึงให้จำคุก
 คละ ๑๐ ปี ที่ศาลต่างพิพากษามากทั้งนี้คดีด้วยคดีกับพระบรมราชวินิจฉัย
 แห่งคดีซึ่งมีมาแล้วแต่ก่อนนี้ควร เปรียบกับคดีเรื่องนี้

ข้าพระพุทธเจ้าขอพระราชทานพุดเกล้า ๆ ถวายสำเนาคำ
 พิพากษาศาลพระราชนิพนธ์เกล้าขุดขุดขุดนี้ ข้าจำเลยทราบเกล้าของขุดขุด
 บาท

ควรมิควรสุดแล้วแต่จะทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ขอพระ

(ลงพระนาม) สิริราชสังกาศ

(ลงนาม) ภิมาเชา

.... ประชาภิกรจักร

.... อนุชิตราชไชย

นายเย็น พิมพ์
 นายวศิกาน

การย้ายเรือนผู้พิพากษารอง ศาลเมืองนครเขื่อนขันธ์^{๑๔}

[illegible]

திருவள்ளூர்

ที่ว่าการ เมืองนคร เวียงจันทน์

วันที่ ... เมษายน รัตนโกสินทร์ศก ๑๒๓๑

พระเทพมณเฑียร ข้าราชการกรมการเมืองนครเขื่อนขันธ์
มอญมายัง นายเวรขอไต่ถามขึ้นกราบเรียนเจ้าคุณ, เสนาบดี
กระทรวงนครบาล ทราบ

ความหมายของข้อเท็จจริงที่ ๒๒ ลงวันที่ ๒๒ เมษายน
ร.ศ. ๑๒๖ ว่า ถ้าราษฎรชกในมณฑลรัตนวาปี
ในที่ดินราชปะมาณแปลงที่ ๒ รายนี้ จะขอเช่าหรือถอน

ในบริเวณที่จำเป็นของวังออกนี้ ยังมีเรือนของรัฐบาล
อยู่ ๒ รายคือ ๑ ออพิสไปรสนีย์ ๒ ที่พักของเจ้าพนักงานรอง,
ซึ่งปลูกอยู่บนเชิงเนินป้อมแมลงไฟเก่า ที่ระกອງวัง ขอมารมี
ปกเกล้า แม่ได้ไปรมนิมิตซาบักกระหวางโยธาหรือโรงไปรมสนีย์
การที่จะย้ายโรงไปรมสนีย์ไปปลูกใหม่นั้น ข้าเจ้าได้ไปเลือก
จัดหาที่ไว้ ๒ ตำบลคือ ที่ริมถนนบ้านเชิงทางทรง ๓ แยก ๑ แห่ง
เป็นที่ดินของรัฐบาลกว้างอยู่. ที่ตำบลบ้านเข้ตรงกับที่หักข้า
หลวงทหารบกที่เมา ๑ เป็นที่ของราษฎรได้ซื้อไว้แต่สัก ๑๘๘ เป็น
เงิน ๕ บาท แก่จะขาย ๔๐ บาท ๑ แห่ง มีแจ้งอยู่ในแผนที่
แต่ที่หักของเจ้าพนักงานรองเป็นเรือนเล็ก สมควรจะปลูกอยู่ที่ใด ๆ
กับเจ้าพนักงาน ที่ดินยังมีพอที่จะปลูกได้

ข้าพเจ้าได้กำหนดพื้นที่ที่จะปลูกโรงไฟฟ้าปรมาณูด้วยวิธีที่จะปลูกเรือน

* กองจดหมายเทศน์แห่งชาติ, เอกสาร ร.๕ น ๓, ๓๖/๓๓ เรื่องการย้ายเรือนผู้พิพากษารอง ศาลเมือง

ของผู้พิพากษาเองที่หมายจะแจ้งไว้มากราบเรียนพร้อมกับสำเนา
หนังสือสัญญาที่ดินริมถนนบ้านเข้ควยแล้ว

ประทับตรานามเมืองมาเป็นสำคัญ

เหมือน, พิมพ์
เหรียญ, ทาน

משה בן יצחק בן משה

நி. ம. வெ.

กระทรวงยุติธรรม

วันที่ ๒ เมษายน ๒๕๖๓

เรียนท่านพระยาอินทราธิบคิสิทธิ์ราชธองเมือง ปลัดทูลฉลอง
กระทรวงนครบาล

ด้วยได้รับหนังสือที่ ๑/๒๕๕ ลงวันที่ ๒๓ เดือนนี้
ขอให้ย้ายเรือนที่ตกผู้พิพากษาของศาลเมืองนครเขื่อนขันธ์ ไป
ปลูกริมกับเรือนผู้พิพากษาซึ่งมีที่ดินพอปลูกได้นั้น ได้สั่งให้ผู้พิ
พากษาศาลเมืองนครเขื่อนขันธ์จัดการย้ายเรือนนี้ตามความ
ประสงค์แล้ว.

โดยโอกาสนี้ ขอแสดงความนับถือมายังท่านด้วย

Wm. A. R. L. L. L. L.

726 (1000)
1000

อาคารศาลจังหวัดสมุทรปราการ

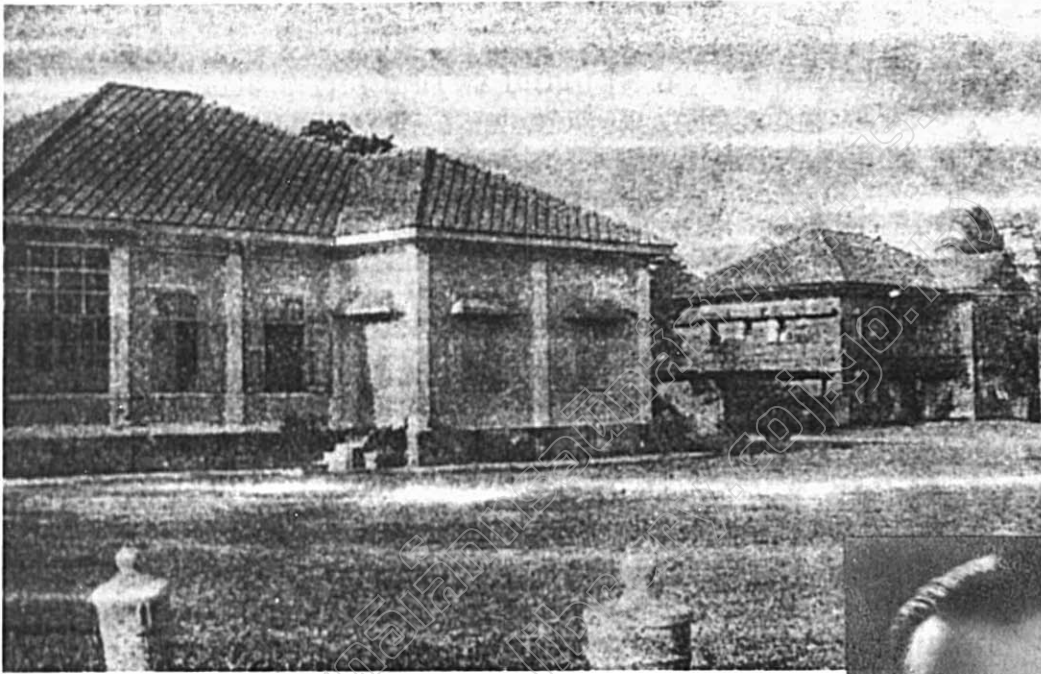
“.....ครั้น ณ วันที่ ๖^๕_๖ ค่ำ ปีมเมีย จัตวาศก ศักราช ๑๒๔๔ ซึ่งเป็นวันบันจบรอบร้อยปีจึงเสด็จพระราชดำเนินโดยขบวนพยุหยาตราทางรางสิลาก่อพระฤกษ์ วันเดียวกันกับพระฤกษ์ประมุขบรมราชานุศสาวรีย์ แล้วพระราชทานนามว่า “ศาลสถิตยยุติธรรม” เป็นที่ประชุมลูกขุน ตระลาการ ขุนศาลทุกกระทรวง แลเปนที่เก็บรักษาพระราชกฤษฎีกา กฎหมาย พระราชบัญญัติ^{เก่า}_{ใหม่} รวบรวมไว้ในที่เดียวนี้ทั้งสิ้นเพื่อจะให้อ่านง่าย แลให้การเสร็จคดีโดยเร็ว เป็นที่เบาใจของผู้ต้องคดีทั้งปวง แล้วโปรดเกล้าฯ ให้จากุเรือ่งที่ทรงพระราชดำริห์สร้างศาลหลวงนี้ไว้ในที่รัษฎับตรบรรจุหีบไว้ในแท่งศิลาใหญ่ซึ่งเป็นศิลาประมฤกษ์ เพื่อให้เป็นสิ่งสำคัญประจำอยู่กับศาลสืบไปภายหน้า ขอให้ธรรมเนียมยุติธรรมนี้จงเจริญรุ่งเรืองแผ่ไพศาล แลจิรฤติกาลอยู่ชั่วฟ้าแลดิน สมดังพระบรมราชประสงค์โดยสุจริตนี้เทอญ”

อาคารศาล
จังหวัดสมุทรปราการหลังแรก

พ.ศ. ๒๔๕๐-พ.ศ. ๒๔๖๓

ข้อความที่กล่าวมานี้เป็นพระราชปรารภของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ ที่ปรากฏอยู่ในหิรัญบัฏ ซึ่งชุดพบในระหว่างก่อสร้างอาคารศาลแพ่งเดิม (คือศาลแพ่งกรุงเทพใต้ที่ตั้งอยู่บริเวณสนามหลวงในปัจจุบันนี้)

ภาพด้านข้างอาคารศาลหลังแรก และบ้านพักผู้พิพากษาหัวหน้าศาล

กระทรวงยุติธรรมได้ดำเนินการตามพระราชปรารภของพระองค์ โดยก่อสร้างอาคารศาลขึ้นใหม่ให้ทันสมัยเพื่อรองรับบุคลากร ตลอดจนปริมาณคดีที่เพิ่มขึ้นอยู่เสมอมา ดังจะเห็นได้จากอาคารศาลจังหวัดสมุทรปราการที่มีการก่อสร้างปรับปรุงหลายครั้งหลายหนตลอดมา

อามาตย์โท พระสารนิติปัญญา
ผู้พิพากษาหัวหน้าศาล
จังหวัดสมุทรปราการ
พ.ศ. ๒๔๗๔-๒๔๗๗

คณะผู้พิพากษาและข้าราชการตุลาการศาลจังหวัดสมุทรปราการ พ.ศ. ๒๕๐๕

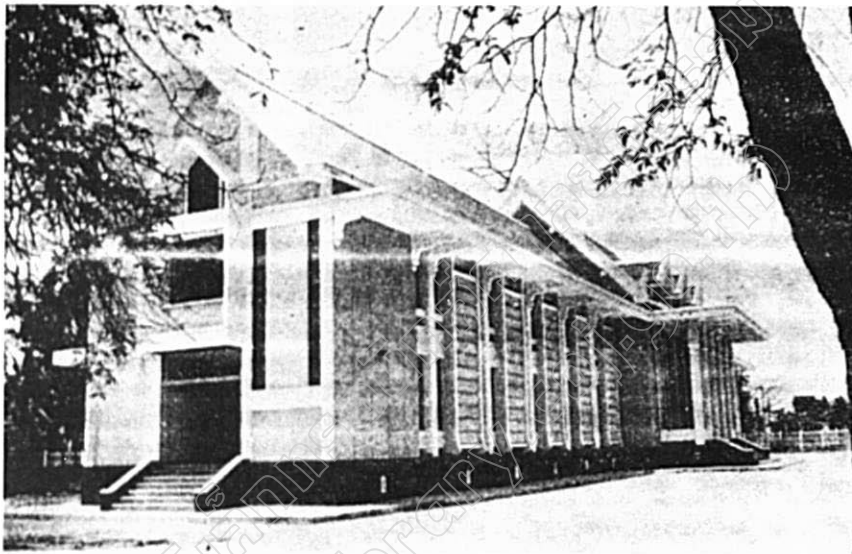
นายสรเสรีญ ไกรจิตติ
ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดสมุทรปราการ
พ.ศ. ๒๕๐๔-๒๕๐๕

อาคารศาลเมือง
สมุทรปราการหลังแรก สร้าง
ขึ้นเมื่อ ร.ศ. ๑๒๖ (พ.ศ.
๒๔๕๐) เป็นอาคารชั้น
เดียวก่ออิฐถือปูน หลังคา

ทรงปั้นหยาด้านหน้าตอนบนมีหน้ากระบังและมีตราแผ่นดินสมัยรัชกาลที่ ๕ ประดับอยู่
หันหน้าสู่แม่น้ำเจ้าพระยา มีบันไดหน้าและหลัง เวลาล่วงมา ๓๑ ปี คดีความใน
ท้องที่มากขึ้นทางราชการได้อนุมัติให้ซ่อมแซมต่อเติมอาคารศาลเดิมใน พ.ศ. ๒๔๘๑

ครั้นอายุศาลเดิมครบ ๖๓ ปี ก็เข้าเกณฑ์ทรุดโทรมคับแคบไม่พอแก่
จำนวนอรรถคดี และผู้คนที่มาติดต่อราชการไม่ว่าจะเจียดแบ่งซอยท้องพิจารณา
อย่างไรก็ไม่พอแก่ราชการ กระทรวงยุติธรรมจึงได้จัดสรรงบประมาณก่อสร้าง
ศาลนี้ขึ้นใหม่ รื้ออาคารเดิม สร้างใหม่ในที่เดิมกลับหน้าศาลเข้าสู่ถนนศรีสมุทร
ด้านหลังหันสู่แม่น้ำเจ้าพระยาเป็นอาคารตึกสองชั้น หลังคาทรงไทยขนาด ๖
บัลลังก์ พร้อมด้วยบ้านพักผู้พิพากษาหัวหน้าศาล ๑ หลัง บ้านพักผู้พิพากษา ๒

หลัง บ้านพักจำศาล ๑ หลัง สำหรับบ้านพักผู้พิพากษาได้รับงบประมาณเพิ่มอีก ๑ หลัง เริ่มก่อสร้างตั้งแต่ เดือนเมษายน ๒๕๑๓ สร้างเสร็จใน พ.ศ.๒๕๑๔**

อาคารศาลจังหวัดสมุทรปราการหลังที่สอง
สร้างเมื่อ พ.ศ.๒๕๑๔

** วรา ไวยหงษ์, ประวัติศาลจังหวัดสมุทรปราการ

คำสั่งกระทรวงยุติธรรม
ตั้งกรรมการก่อสร้างอาคารศาลจังหวัดสมุทรปราการหลังที่สอง

คำสั่งกระทรวงยุติธรรม
ที่ ๓๔/๒๕๑๓

เรื่อง ตั้งกรรมการดำเนินงานก่อสร้างอาคารที่ทำการศาลจังหวัดหลังสวน ศาล
จังหวัดแม่ฮ่องสอน และศาลจังหวัดสมุทรปราการ

ด้วยกระทรวงยุติธรรมได้รับงบประมาณค่าก่อสร้างอาคารที่ทำการศาล
จังหวัดหลังสวน ศาลจังหวัดแม่ฮ่องสอนและศาลจังหวัดสมุทรปราการในงบประมาณ
พ.ศ.๒๕๑๓ และได้ออกแจ้งความประกวดราคา ลงวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๓
แล้ว

ฉะนั้น จึงตั้งคณะกรรมการดำเนินงานก่อสร้างอาคารที่ทำการศาลจังหวัด
หลังสวน ศาลจังหวัดแม่ฮ่องสอนและศาลจังหวัดสมุทรปราการ ดังต่อไปนี้

ก. กรรมการรับซองใบประกวดราคา

๑. ผู้อำนวยการกองบังคับคดีล้มละลาย สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม	เป็นกรรมการ
๒. หัวหน้ากองกลาง สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม	เป็นกรรมการ
๓. หัวหน้ากองบังคับคดีแพ่ง สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม	เป็นกรรมการ

ข. กรรมการเปิดซองใบประกวดราคา

๑. ปลัดกระทรวงยุติธรรม	เป็นกรรมการ
๒. รองปลัดกระทรวงยุติธรรม	เป็นกรรมการ
๓. อธิบดีผู้พิพากษภาค ๑	เป็นกรรมการ

๔. อธิบดีผู้พิพากษามาตรา ๕	เป็นกรรมการ
๕. อธิบดีผู้พิพากษามาตรา ๘	เป็นกรรมการ
๖. ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดหลังสวน	เป็นกรรมการ
๗. ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดแม่สะเรียง	เป็นกรรมการ
๘. ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดสมุทรปราการ	เป็นกรรมการ
๙. เลขาธิการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม	เป็นกรรมการ
๑๐. นายทองจุล สิงห์กุล นายช่างเอก กองแบบแผน หรือผู้แทน	กรมโยธาเทศบาล เป็นกรรมการ
๑๑. นายสุพจน์ นาถะพินธุ ผู้พิพากษาประจำกระทรวง	เป็นกรรมการ
๑๒. หัวหน้ากองคลัง สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม	เป็นกรรมการ

ค. กรรมการตรวจการก่อสร้าง ฯลฯ

ศาลจังหวัดสมุทรปราการ

๑. อธิบดีผู้พิพากษามาตรา ๑	เป็นกรรมการ
๒. ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดสมุทรปราการ	เป็นกรรมการ
๓. นายอารี กำเนิดงาม ผู้พิพากษาศาลจังหวัดสมุทรปราการ	เป็นกรรมการ
๔. นายทองจุล สิงห์กุล นายช่างเอก กองแบบแผน หรือผู้แทน	กรมโยธาเทศบาล เป็นกรรมการ
๕. นายสุพจน์ นาถะพินธุ ผู้พิพากษาประจำกระทรวง	เป็นกรรมการ

สั่ง ณ วันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๓

หลวงจ่าบุญเนติศาสตร์

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

นายทุน จักรเสน
ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดสมุทรปราการ
พ.ศ. ๒๕๑๓-๒๕๑๕
ระหว่างดำเนินงานก่อสร้างอาคารศาลหลังที่สอง

พิธีวางศิลาฤกษ์อาคารศาลจังหวัดสมุทรปราการ หลังที่สอง

กำหนดการ
ในพิธีวางศิลาฤกษ์อาคารที่ทำการศาลจังหวัดสมุทรปราการ
วันพุธที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๑๓

- เวลา ๑๔.๓๕ น. ปลัดกระทรวงยุติธรรม ประธานในพิธีบูชาพระรัตนตรัย
แล้วพระสงฆ์เจริญพระพุทธมนต์
- เวลา ๑๕.๐๐ น. อธิบดีผู้พิพากษภาค ๑ รายงานการก่อสร้างอาคาร
ที่ทำการศาลจังหวัดสมุทรปราการ
ประธานในพิธีกล่าวตอบ เสร็จแล้วเจิมแผ่นศิลาฤกษ์
และเจิมอิฐ เงิน นาก ทอง แล้วประกอบพิธีวางศิลาฤกษ์
พระสงฆ์เจริญชัยมงคลคาถาประพรมน้ำพระพุทธมนต์
และโปรยข้าวตอกดอกไม้

การแต่งกาย สากลนิยม

ดวงศิลาฤกษ์ศาลจังหวัดสมุทรปราการ

ศุภวาระดิถี ณ ๔๖.๑๑ ค่ำ ปีมะแม จุลศักราช ๑๓๓๒

๖

สุริยคติกาล ตรงกับวันพุธที่ ๒๑ เดือนตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๑๓

ปฐมฤกษ์ เวลา ๑๔.๔๙ น.

สุดฤกษ์ เวลา ๑๖.๒๙ น.

เกาะ ดติย นวรงค์ ๕ ปฐม ดริยางค์ ๗

เสวย เทวีฤกษ์ ประกอบด้วย เทวี่แห่ง ฤกษ์

ลัคนาสถิตยราศรี กุมภ วาโย ธาตุ

(หันหน้าไปทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือ)

นายท่านอง ดิศวนนท์ อธิบดีผู้พิพากษภาค ๑ ในขณะนั้น
กล่าวรายงานต่อประธานในพิธีวางศิลาฤกษ์

คำกล่าวรายงาน

โดย

นายท่านอง ดิสนนท์ อธิบดีผู้พิพากษภาค ๑

ในพิธีวางศิลาฤกษ์ อาคารที่ทำการศาลจังหวัดสมุทรปราการ

ณ วันพุธ ที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๑๓

ขอประทานกราบเรียนท่านปลัดกระทรวงยุติธรรม

ข้าพเจ้าและบรรดาข้าราชการศาลจังหวัดสมุทรปราการ ตลอดจนผู้มีเกียรติที่มาร่วมในงาน รู้สึกเป็นเกียรติและปิติยินดีอย่างยิ่งที่ท่านได้กรุณามาเป็นประธานในพิธีวางศิลาฤกษ์อาคารที่ทำการศาลจังหวัดสมุทรปราการหลังใหม่ในวันนี้

อาคารศาลจังหวัดสมุทรปราการหลังเก่า เป็นอาคารชั้นเดียวสร้างแบบก่ออิฐถือปูน มีห้องพิจารณา ๓ ห้อง สร้างเมื่อ ร.ศ.๑๒๖ (พ.ศ.๒๔๕๐) ต่อมาในปี พ.ศ.๒๔๘๑ ได้เคยทำการซ่อมแซมตัวอาคารศาลมาครั้งหนึ่ง ปัจจุบันตัวอาคารศาลชำรุดทรุดโทรมและคับแคบ ไม่สะดวกแก่การปฏิบัติราชการ กระทรวงยุติธรรมได้ดำเนินการของบประมาณสร้างอาคารที่ทำการศาลจังหวัดสมุทรปราการขึ้นใหม่ ข้าพเจ้าและบรรดาข้าราชการศาลจังหวัดสมุทรปราการ ตลอดจนข้าราชการฝ่ายอื่น และพ่อค้าประชาชนต่างมีความยินดีและซาบซึ้งในความกรุณาของกระทรวงยุติธรรมและรัฐบาลเป็นอย่างยิ่ง

อาคารที่ทำการศาลจังหวัดสมุทรปราการที่จะสร้างใหม่นี้ เป็นตึกสองชั้น ขนาด ๖ บัลลังก์ หลังคาทรงไทยสร้างในที่ดินราชพัสดุในความครอบครองของ กระทรวงยุติธรรมแปลงที่ปลูกสร้างอาคารที่ทำการศาลหลังเดิม ทางการเงินส่วนจำกัด ศิลปการช่างเป็นผู้ประมูลก่อสร้างได้ รวมทั้งบ้านพัก ๓ หลังในราคา ๒,๙๒๓,๘๔๕ บาท ต่อมากระทรวงยุติธรรมได้รับเงินงบประมาณสำหรับสร้างบ้านพักผู้พิพากษาเพิ่มเติมอีก ๑ หลัง เป็นเงิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท และทางการเงินส่วนจำกัดศิลปการช่าง เป็นผู้ทำการก่อสร้างเพิ่มเติมรวมเป็นบ้านพัก ๔ หลัง ตามสัญญาที่กำหนดให้ แล้วเสร็จภายในวันที่ ๒๐ มีนาคม พ.ศ.๒๕๑๔ สำหรับแบบแปลนรายการก่อสร้างและช่างผู้ควบคุมนั้นได้รับความร่วมมือจากกองแบบแผนกรมโยธาเทศบาล

บัดนี้ได้เวลาอันเป็นมงคลฤกษ์แล้ว ข้าพเจ้าขอกราบเรียนเชิญท่านปลัด กระทรวงยุติธรรมได้โปรดประกอบพิธีวางศิลาฤกษ์อาคารที่ทำการ ศาลจังหวัด สมุทรปราการหลังใหม่เพื่อเป็นศิริมงคลแก่อาคารอันจะใช้เป็นที่พิจารณา พิพากษาอรรถคดี ประสิทธิ์ประสาทความยุติธรรมแก่ประชาชนสืบไป

นายบรรจบ เสาวรณ ปลัดกระทรวงยุติธรรมในขณะนั้น
เป็นประธานในพิธีวางศิลาฤกษ์กล่าวตอบ

คำกล่าวตอบ

โดย

นายบรรจบ เสาวรณ ปลัดกระทรวงยุติธรรม

ในพิธีวางศิลาฤกษ์ อาคารที่ทำการศาลจังหวัดสมุทรปราการ

ณ วันพุธ ที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๑๓

ท่านอธิบดีผู้พิพากษาศาล ๑ และท่านผู้มีเกียรติ

ข้าพเจ้ามีความยินดีเป็นอย่างยิ่งที่ได้มีโอกาสมาประกอบพิธีวางศิลาฤกษ์
อาคารที่ทำการศาลจังหวัดสมุทรปราการหลังใหม่ในวันนี้

กระทรวงยุติธรรมได้ตระหนักเป็นอย่างดีเสมอมาว่า ศาลยุติธรรมเป็นที่
ประสิทธิ์ประสาทความยุติธรรมแก่ประชาชน จึงสมควรมีอาคารที่ทำการอันกว้าง
ขวางและสง่าผ่าเผย เพื่อสวดกแก่การปฏิบัติราชการ กระทรวงยุติธรรม ถือเป็น
ภาระหน้าที่ส่วนหนึ่งในการจัดให้มีอาคารอันเหมาะสม จึงได้ดำเนินการให้งานก่อสร้าง
อาคารศาลสำเร็จจุล่งมาตามกำลังงบประมาณที่ได้รับอนุมัติ ตามรายงาน
ของท่านอธิบดีผู้พิพากษาศาล ๑ ปราบกว่า อาคารที่ทำการศาลหลังเดิมคับแคบ
และชำรุดทรุดโทรมไปตามกาลเวลาสมควรที่จะต้องก่อสร้างขึ้นใหม่ กระทรวง
ยุติธรรมจึงได้ของบประมาณก่อสร้างอาคารใหม่ขึ้น และได้รับอนุมัติเงินจำนวน
๒,๙๒๓,๘๔๕ บาท เป็นค่าก่อสร้างอาคารที่ทำการศาลพร้อมทั้งบ้านพัก ๓ หลัง
และได้รับงบประมาณสร้างบ้านพักเพิ่มเติมอีก ๑ หลัง จำนวนเงิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท

เมื่อการก่อสร้างเสร็จแล้วอาคารศาลหลังนี้ จะเป็นสถานที่ราชการ, ที่สง่าเหมาะสมที่จะเป็นที่ทำการศาลยุติธรรม ขอให้ท่านอธิบดีผู้พิพากษามาภาค ๑ และกรรมการตรวจการก่อสร้าง และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ได้โปรดช่วยกัน เอาใจใส่ดูแลให้การก่อสร้างสำเร็จลุล่วงไปด้วยดีสมความสามารถของทางราชการ อนึ่ง ตามที่ท่านอธิบดีผู้พิพากษามาภาค ๑ ได้รายงานว่ากรมโยธาเทศบาลได้มีส่วนช่วยเหลือในการก่อสร้างรายนี้ ข้าพเจ้าจึงขอขอบคุณกรมโยธาเทศบาลตลอดจนนายช่างเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

บัดนี้ ได้เวลาอันเป็นมงคลฤกษ์แล้ว ข้าพเจ้าจะได้ประกอบพิธีวางศิลาฤกษ์อาคารศาลจังหวัดสมุทรปราการหลังใหม่ และขอตั้งสัตยาธิษฐานอัญเชิญคุณพระศรีรัตนตรัยจงดลบันดาลให้การก่อสร้างอาคารศาลนี้ สำเร็จลุล่วงไปด้วยความเรียบร้อย เพื่อใช้เป็นสถานที่ประสิทธิ์ประสาทความยุติธรรมแก่ประชาชนสืบไป

ความทรงจำในพิธีวางศิลาฤกษ์อาคารศาลจังหวัดสมุทรปราการหลังที่สอง

พิธีเปิดอาคารที่ทำการศาลจังหวัดสมุทรปราการ ครั้งที่สอง

คำกล่าวรายงาน

โดย

นายท่านอง ดิศวนนท์ อธิบดีผู้พิพากษามาตร ๑

ในพิธีเปิดอาคารที่ทำการศาลจังหวัดสมุทรปราการ

ณ วันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๑๔

ขอประทานกราบเรียน ฯพณฯ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

ข้าพเจ้าพร้อมด้วยบรรดาข้าราชการฝ่ายตุลาการและข้าราชการฝ่ายอื่น ตลอดจนทั้งนายความ พ่อค้า ประชาชน ในจังหวัดสมุทรปราการรู้สึกเป็นเกียรติและปิติยินดีเป็นอย่างยิ่งที่ ฯพณฯ ได้กรุณามาเป็นประธานในพิธีเปิดอาคารที่ทำการศาลจังหวัดสมุทรปราการหลังใหม่ ในวันนี้

อาคารที่ทำการศาลจังหวัดสมุทรปราการ หลังเดิมเป็นอาคารชั้นเดียว ก่ออิฐถือปูนมีห้องพิจารณา ๓ ห้องสร้างเมื่อปีพุทธศักราช ๒๔๕๐ ใช้เป็นที่ทำการศาลตลอดมาจนอาคารชำรุด ทรุดโทรม ทั้งคับแคบไม่สะดวกแก่การปฏิบัติราชการในกาลสมัยที่บ้านเมืองเจริญขึ้นชุมนุมชนขยายออกไปโดยกว้างขวาง ประกอบทั้งจำนวนพลเมืองเพิ่มขึ้น เศรษฐกิจและการดำรงชีพของประชาชนเปลี่ยนแปลงไป คดีที่มาสู่ศาลก็มีจำนวนมากและทวีความยุ่งยากขึ้นเป็นการจำเป็นที่จะต้องสร้างอาคารที่ทำการศาลขึ้นใหม่ กระทรวงยุติธรรมได้พิจารณาดำเนินการขอสร้างอาคารที่ทำการศาลขึ้นใหม่และได้รับอนุมัติงบประมาณเป็นค่าก่อสร้างอาคารที่ทำการศาลจังหวัดสมุทรปราการโดยรื้ออาคารหลังเดิมลงและก่อสร้างขึ้น

ใหม่ในที่เคย

กระทรวงยุติธรรมได้ดำเนินการประกวดราคาก่อสร้างอาคารที่ทำการศาลหลังใหม่พร้อมด้วย ครุภัณฑ์ เสาธง ถนนและบ้านพักผู้พิพากษาหัวหน้าศาล ๑ หลัง บ้านพักผู้พิพากษา ๑ หลัง บ้านพักจำศาล ๑ หลังรวม ๓ หลังในราคา ๒,๙๒๓, ๘๔๕ บาท ต่อมากระทรวงยุติธรรมได้รับเงินงบประมาณสำหรับสร้างบ้านพักผู้พิพากษาเพิ่มเติมอีก ๑ หลัง เป็นเงิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท ห้างหุ้นส่วนจำกัดศิลปการช่างผู้ประกวดราคาได้เป็นผู้รับเหมาทำการก่อสร้างรวมเป็นเงินค่าก่อสร้างทั้งสิ้น ๓,๐๒๓,๘๔๕ บาท ได้ลงมือก่อสร้างตั้งแต่เดือนเมษายน ๒๕๑๓ และได้สร้างแล้วเสร็จตามสัญญา ซึ่งข้าพเจ้าและบรรดาข้าราชการทุกฝ่ายตลอดจนพ่อค้าประชาชน ในจังหวัดสมุทรปราการมีความซาบซึ้งในความกรุณาของกระทรวงยุติธรรม รัฐบาลและรัฐสภาเป็นอย่างยิ่ง

อาคารศาลจังหวัดสมุทรปราการหลังใหม่เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็กสองชั้นหลังคาทรงไทยขนาด ๖ บัลลังก์ ตัวอาคารกว้าง ๘ เมตร ๗๐ เซนติเมตร ยาว ๗๒ เมตร ๒๐ เซนติเมตร รูปทรงตามแบบแปลน ของกรมโยธาเทศบาลในการก่อสร้างครั้งนี้ กระทรวงยุติธรรมได้รับความร่วมมือจากกรมโยธาเทศบาล ในการออกแบบอาคาร และส่งนายช่างมาควบคุมการก่อสร้างให้เป็นไปตามแบบแปลนที่ได้กำหนดไว้ แบบอาคารได้เปลี่ยนแปลงเพื่อให้ เหมาะสมและใช้ประโยชน์ ได้เต็มที่ แต่คงไว้ซึ่งสัญลักษณ์ของศาลทางสถาปัตยกรรมนอกจากนี้ยังได้รับการสนับสนุนให้ ความอนุเคราะห์ ในการเปิดอาคารที่ทำการศาลจากข้าราชการทั้งทหาร พลเรือน ตลอดจนสมาชิกสภาผู้แทน ทนายความและประชาชนโดยทั่วไปในจังหวัดนี้

บัดนี้ได้เวลาอันเป็นอุดมฤกษ์แล้ว ข้าพเจ้าขอประทานกราบเรียนเชิญฯพณฯ ได้โปรดประกอบพิธีเปิดอาคารที่ทำการศาลจังหวัดสมุทรปราการ เพื่อเป็นสิริมงคลแก่อาคารสถานที่อันจะใช้เป็นที่พิจารณาพิพากษาอรรถคดี เพื่อประโยชน์สุขและความร่มเย็นของประชาชนสืบไป

คำกล่าวตอบ

โดย

หลวงจํารูญนิติศาสตร์

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

ในพิธีเปิดอาคารที่ทำการศาลจังหวัดสมุทรปราการ

ณ วันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๑๔

ท่านอธิบดีผู้พิพากษามาสด ๑ และท่านผู้มีเกียรติ

ข้าพเจ้ารู้สึกเป็นเกียรติและมีความยินดีเป็นอย่างยิ่งที่ได้มีโอกาสมาประกอบพิธีเปิดอาคารที่ทำการศาลจังหวัดสมุทรปราการในวันนี้

การศาลยุติธรรมนั้น มีความสำคัญยิ่ง เพราะเป็นหลักประกันความปลอดภัยและความเที่ยงธรรมให้แก่คน ทั้งประเทศ ประเทศชาติจะเจริญก้าวหน้าไปได้ก็ต่อเมื่อมีความยุติธรรมสม่ำเสมอ ซึ่งคนทั้งปวงพึงยึดถือได้เนื่องด้วยข้าพเจ้าถือเป็นหน้าที่ ที่จะช่วยเหลือส่งเสริมให้การประสาทความยุติธรรมเจริญรุ่งเรืองสมกาลสมัย กระทรวงยุติธรรมได้ตระหนักเป็นอย่างดีว่า ศาลยุติธรรมเป็นที่ประสิทธิ์ประสาทความยุติธรรมแก่ประชาชน สมควรที่จะมีอาคารที่ทำการอันกว้างขวางและสง่างาม เพื่อสะดวกแก่การปฏิบัติงานและเป็นที่เคารพเลื่อมใสแก่บุคคลทั่วไป ข้าพเจ้าจึงถือว่า การจัดให้ศาลมีอาคารอันเหมาะสมเป็นภาระหน้าที่ส่วนหนึ่งของข้าพเจ้าที่จะต้องดำเนินการให้สำเร็จลุล่วงไปตามกำลังงบประมาณที่จะได้รับอนุมัติ สำหรับที่ทำการจังหวัดสมุทรปราการนั้น ตามรายงานของท่าน

อธิบดีผู้พิพากษาศาล ๑ ปรากฏว่าอาคารที่ทำการศาลหลังเดิมคับแคบ ไม่สะดวกแก่ผู้ที่ปฏิบัติราชการและประชาชนผู้มาติดต่อ กระทรวงยุติธรรมจึงได้เสนอรัฐบาลของบประมาณก่อสร้างขึ้นใหม่ และรัฐสภาได้อนุมัติเงินงบประมาณให้ดำเนินการก่อสร้างอาคารที่ทำการหลังใหม่นี้ได้

ข้าพเจ้ามีความยินดีที่ได้มาเห็นว่า การก่อสร้างได้สำเร็จเรียบร้อยเป็นอาคารทันสมัย ขนาด ๖ บัลลังก์ นับได้ว่าเป็นอาคารที่เด่นและเป็นสง่าหลังหนึ่งในจังหวัดสมุทรปราการ ดังที่ปรากฏต่อสายตาของทุกท่านแล้ว และข้าพเจ้ามีความพอใจที่ได้ทราบว่า การก่อสร้างได้สำเร็จเรียบร้อย ได้อาคารที่แข็งแรงประกอบด้วยความงามในด้านสถาปัตยกรรม แสดงออกซึ่งสัญลักษณ์ของศาลอย่างดีที่สุดภายในวงเงินตามงบประมาณ ข้าพเจ้าขอขอบคุณคณะกรรมการตรวจการก่อสร้าง ตลอดจนทุกท่านที่ได้ให้ความเอื้อเฟื้อช่วยเหลือด้วยประการต่างๆ ไว้ ณ ที่นี้ และขอขอบคุณท่านทั้งหลายที่ได้ให้เกียรติมาร่วมในงานนี้ด้วย

ข้าพเจ้าขออาราธนาคุณพระศรีรัตนตรัยและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายในสากลโลกได้โปรดดลบันดาลให้อาคารที่ทำการศาลจังหวัดสมุทรปราการหลังใหม่นี้ได้สถิตสถาพรยั่งยืนนาน เพื่อจักได้เป็นที่ประสิทธิ์ประสาทความยุติธรรมให้แก่ประชาชนสืบไป

บัดนี้ได้เวลาอันเป็นศุภฤกษ์มงคลกาล ข้าพเจ้าขอประกอบพิธีเปิดอาคารที่ทำการศาลจังหวัดสมุทรปราการและขออวยพรให้ทุกท่านที่มาร่วมในงานนี้ มีความสุขความเจริญทั่วกัน

หลังจากอาคารศาลหลังที่สองได้เปิดทำการมาจนถึง พ.ศ.๒๕๓๐ ปรากฏว่าจังหวัดสมุทรปราการซึ่งเป็นเมืองปริมณฑลกรุงเทพมหานครมีการขยายตัวในด้านอุตสาหกรรมอย่างรวดเร็ว เป็นผลให้คดีความที่เข้าสู่ศาลทวีจำนวนขึ้นอย่างน่าตื่นใจ กระทรวงยุติธรรมได้ตระหนักถึงปรากฏการณ์นี้ จึงได้ดำเนินการเปิดศาลแขวงสมุทรปราการ และเปิดแผนกคดีเด็กและเยาวชน (ปัจจุบันคือแผนกคดีเยาวชนและครอบครัว) ขึ้นในศาลจังหวัดสมุทรปราการ เพื่อให้การพิจารณาพิพากษาคดีที่อยู่ในอำนาจพิจารณาคดีของศาลแขวงเป็นไป โดยรวดเร็ว อีกทั้งให้เด็กและเยาวชนได้รับการพิจารณาพิพากษาคดีจากศาลจังหวัดสมุทรปราการ

นายเอียร เจริญวัฒนา
ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดสมุทรปราการ
พ.ศ.๒๕๑๕-๒๕๑๗

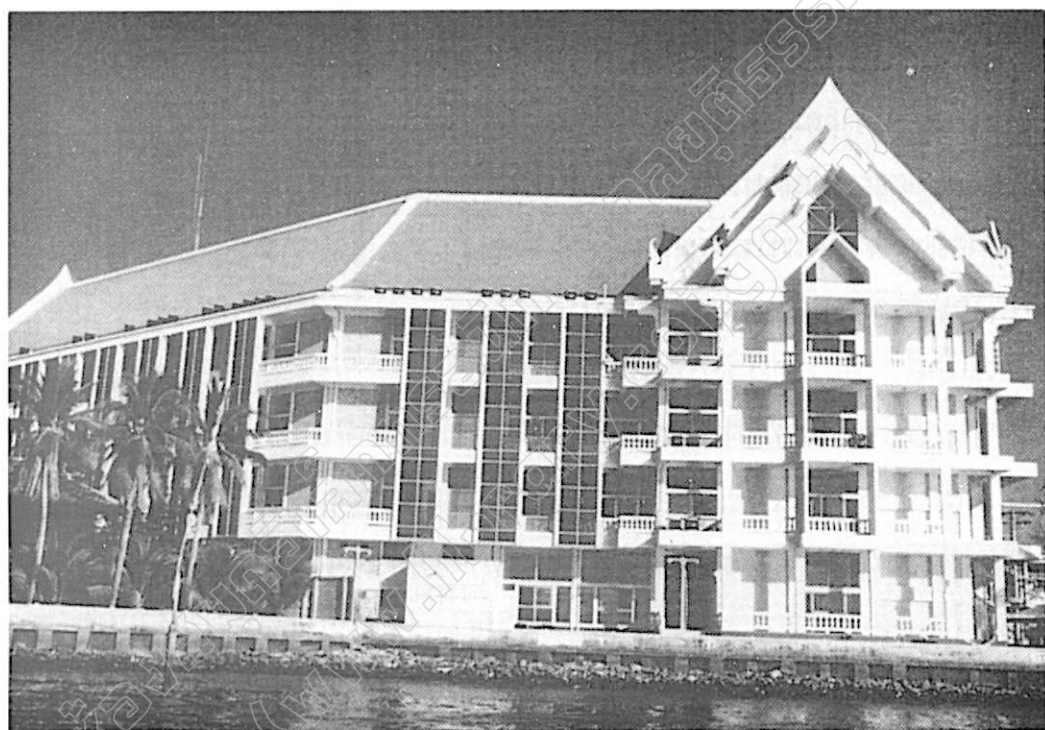

นายสุวิทย์ อีรพงษ์
ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดสมุทรปราการ
พ.ศ.๒๕๒๐-๒๕๒๓

แผนกคดีเยาวชนและครอบครัว ซึ่งใช้วิธีพิจารณา เป็นพิเศษแตกต่างจากผู้กระทำความผิดที่เป็นผู้ใหญ่ ทั้งนี้เพื่อให้เหมาะสมแก่นิสัย ความประพฤติและวัยของเด็กและเยาวชนผู้เป็นอนาคตของชาติบ้านเมือง

ในการนี้กระทรวงยุติธรรมได้ประกวดราคาและว่าจ้างห้างหุ้นส่วนจำกัดตุลารัตน์ เป็นผู้ต่อเติมอาคารศาลหลังใหม่ที่บริเวณริมแม่น้ำเจ้าพระยา และซ่อมแซมอาคารศาลหลังเดิม เพื่อใช้เป็นที่ทำการศาลจังหวัดสมุทรปราการ แผนกคดีเยาวชนและครอบครัว

ศาลแขวงสมุทรปราการ สำนักงานคุมประพฤติจังหวัดสมุทรปราการและสำนักงานบังคับคดีจังหวัดสมุทรปราการ กำหนดแล้วเสร็จตามสัญญาในวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๓๒^{๒๐} ซึ่งหลังจากการก่อสร้างแล้วเสร็จจึงได้เปิดดำเนินการตลอดมาจนถึงปัจจุบัน

อาคารศาลจังหวัดสมุทรปราการหลังปัจจุบัน

^{๒๐} กำพล วัชรพล, ความทรงจำในพิธีเปิดอาคารศาล วันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๓๒

ศาลจังหวัดสมุทรปราการในปัจจุบัน

ประดับตราสัญลักษณ์ฉลองสิริราชสมบัติครบ ๕๐ ปี

ปัจจุบันศาลจังหวัดสมุทรปราการมีเขตอำนาจครอบคลุมพื้นที่ทั้งหมดของจังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งประกอบด้วย ๕ อำเภอ กับ ๑ กิ่งอำเภอ คือ อำเภอเมืองสมุทรปราการ อำเภอพระประแดง อำเภอบางพลี อำเภอบางบ่อ อำเภอพระสมุทรเจดีย์ และกิ่งอำเภอบางเสาธง มีตำบล ๕๐ ตำบล

มีอัตรากำลัง

ข้าราชการตุลาการ	๒๓	คน
ข้าราชการธุรการสามัญ	๔๓	คน
ลูกจ้างประจำ	๙	คน
ลูกจ้างชั่วคราว	๑๕	คน
รวมทั้งสิ้น	๙๐	คน

สำหรับข้าราชการตุลาการและลูกจ้างดังกล่าวข้างต้นนั้น เป็นอัตรากำลังที่มีตัวอยู่ปฏิบัติงานจริงในปัจจุบัน ซึ่งรวมทั้งผู้ที่มาช่วยราชการชั่วคราวด้วย ส่วนอัตราก่อนหน้านั้นอยู่ในระหว่างที่กระทรวงยุติธรรมกำลังมีคำสั่งดำเนินการโยกย้ายและจัดสรรเพิ่มเติมตามที่ได้รับอนุญาตจาก ก.พ.

คณะผู้พิพากษาศาลจังหวัดสมุทรปราการ ระหว่าง พฤษภาคม ๒๕๓๘ ถึง พฤษภาคม ๒๕๓๙

คณะผู้พิพากษา ข้าราชการตุลาการ และลูกจ้าง ศาลจังหวัดสมุทรปราการ
ระหว่าง พฤษภาคม ๒๕๓๘ ถึง พฤษภาคม ๒๕๓๙

รายชื่อข้าราชการศาลจังหวัดสมุทรปราการในปัจจุบัน

ข้าราชการตุลาการ

๑. นายสุทธิโชค	เทพไตรรัตน์	ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดสมุทรปราการ
๒. นายรังสรรค์	วิจิตรไกรสร	ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลประจำกระทรวง
๓. นายเจียรดนัย	ธรรมคุณิ	"
๔. นางศรีวิไล	ธรรมคุณิ	"
๕. นายอมรเทพ	การะโชติ	"
๖. นายสืบพงษ์	ศรีพงษ์กุล	"
๗. นายเจษฎาวิทย์	ไทยสยาม	"
๘. นายวินิตย์	ศรีภิญโญ	"
๙. นายเชด	กวิบริบูรณ์	"
๑๐. นายสุรศักดิ์	ตันโสรัจประเสริฐ	"
๑๑. นายพงษ์ธร	จันทร์อุดม	"
๑๒. นายพิเชฐ	จันทร์ธวัชสันติ	ผู้พิพากษา
๑๓. นางสาวจันทิมา	ยิ่งชล	"
๑๔. นางสาววรมน	ธนกก	"
๑๕. นายคมกฤษ	เทียนทัด	"
๑๖. นายสุนทร	ทิมจ้อย	"
๑๗. นายชาติชาย	กิตติสารศักดิ์	"
๑๘. นายพงษ์ศักดิ์	ตระกูลศิลป์	"
๑๙. นายพิรพงศ์	ภาณุธรรมชัย	ผู้พิพากษาประจำกระทรวง
๒๐. นายณัฐดนัย	ศกุนตนาค	"
๒๑. นายวิระพล	เทียนชก	"
๒๒. นายวรวิทย์	จิรายกุล	"

๒๓. นายสุรพล นิตินัยวินิจ

ข้าราชการตุลาการสามัญ

๑. นายถวัลย์	พิกมุล	จำศาล
๒. นางเจิมจิต	เจริญสุข	จบท.ทั่วไป ๗
๓. นางสุกัญญา	ลุยเลิศฟ้า	จบท.ทั่วไป ๖
๔. นางสาวอารี	ประยูรวงศ์	จบท.ทั่วไป ๖
๕. นางวิมลรัตน์	วงศ์จำปา	จบท.ตุลาการ ๖
๖. นางสาวพจนารถ	ประเสริฐกุล	จบท.ทั่วไป ๕ (ปชส.)
๗. นางสาวณัฐธิดา	มังกรชัย	จบท.ทั่วไป ๕ (ปชส.)
๘. นางสาวระเบียบ	แสนแจ่มใส	จบท.ตุลาการ ๕
๙. นางทิพย์ศรี	สิงห์ทอง	จบท.ตุลาการ ๕
๑๐. นางศิริวรรณ	พุ่มศรีทอง	จบท.ตุลาการ ๕
๑๑. นางวรรณศิริ	อุตสาหกิจ	จ.การเงินและบัญชี ๕
๑๒. นางชนิษฐา	หัสดิษพันธ์	จบท.ตุลาการ ๕
๑๓. นางบรรจง	วุฒิโกวิทย์	จบท.ตุลาการ ๕
๑๔. นางจันทนา	เหมือนตราชู	จบท.ตุลาการ ๕
๑๕. นางสุมาลี	แย้มยินดี	จบท.ตุลาการ ๕
๑๖. นางปิยะดา	เอี่ยมสำราญ	จบท.ตุลาการ ๕
๑๗. นางอุษณีย์	สกุลตัน	จบท.ตุลาการ ๕
๑๘. นางอุดม	เที่ยงสันเทียะ	จ.บันทึกข้อมูล ๔
๑๙. นางวันเพ็ญ	ธีรานุกุลกิจ	จ.บันทึกข้อมูล ๔
๒๐. นางสาวสมใจ	ทองก้อน	จ.บันทึกข้อมูล ๔
๒๑. นางสาววรรณภา	เหลื่องเจริญลาภ	จ.การเงินและบัญชี ๔
๒๒. นางอำไพ	เพี้ยนพัคตร์	จ.ตุลาการ ๓

๒๓. นางอรรณ	หอมชื่น	จ.ธุรการ	๓
๒๔. นางน้ำทิพย์	บุญทอง	จ.ธุรการ	๓
๒๕. นางจงกล	คุ้มเสาร์	จ.ธุรการ	๓
๒๖. นางมลิลล์	ภูมิภักดี	จ.ธุรการ	๓
๒๗. นางอรุณศรี	เทียนจ่าง	จ.ธุรการ	๓
๒๘. นางสาวพรรณิ	อังศุวัฒนากุล	จ.ธุรการ	๓
๒๙. จำโสมชาย	จันชวด	จ.ธุรการ	๓
๓๐. นางสาวอรทัย	ศรีสงคราม	จ.ธุรการ	๓
๓๑. นางศิริภรณ์	ประสมสิน	จ.ธุรการ	๓
๓๒. นางสาวนงเยาว์	อ่าถนอม	จ.การเงินและบัญชี	๓
๓๓. นางสาวรัชนี	ขวัญงาม	จ.บันทึกข้อมูล	๓
๓๔. นางสาวภัทรา	ศรีด่าง	จ.บันทึกข้อมูล	๓
๓๕. นางสมถวิล	ใจมีธรรมดี	จ.บันทึกข้อมูล	๓
๓๖. นางอาภัสรา	แสงโสภิต	จ.บันทึกข้อมูล	๓
๓๗. นางชนิดา	ศรีวิลาส	จ.บันทึกข้อมูล	๓
๓๘. นางสาวนพพร	กิริจิตตานวรงค์	จ.บันทึกข้อมูล	๓
๓๙. นางสาวมยุรี	มิมมา	จ.ธุรการ	๒
๔๐. นางทิพศุภางค์	สุทธิรักษ์	จ.บันทึกข้อมูล	๑
๔๑. นางวิณา	ไชยจำ	จ.บันทึกข้อมูล	๑
๔๒. นางสาวศรisha	ดอกจันทร์	จ.บันทึกข้อมูล	๑
๔๓. นางมะลิดาว	สาโรจน์	จ.ธุรการ	๑

ลูกจ้างประจำ

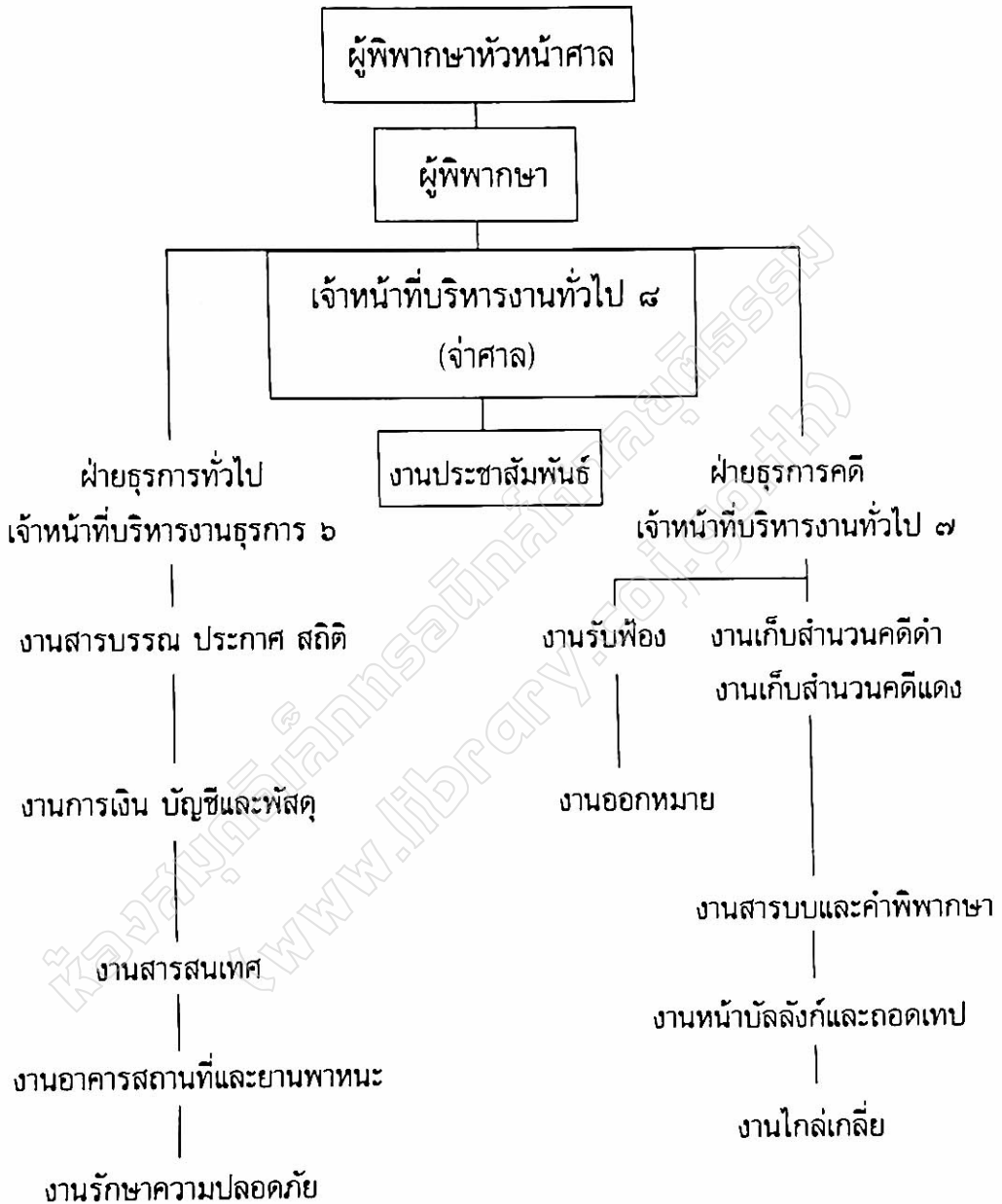
๑. นายวิชัย	บุญลาภ	นักการภารโรง
๒. นายสมศักดิ์	รัตนพิทักษ์	นักการภารโรง

๓. นายบุญส่ง	บุญลาภ	นักการภารโรง
๔. นายสุวัจน์	ฉายแสง	นักการภารโรง
๕. นายวัลลภ	ทองएम	นักการภารโรง
๖. นายลิขิต	เป้ากลาง	นักการภารโรง
๗. นายบุญชัย	วังสระวิวัฒน์	พนักงานแปล
๘. นายสมศักดิ์	ไม้แก้ว	พนักงานขับรถยนต์
๙. นางสาวสุนันท์	ไม้แก้ว	พนักงานโทรศัพท์

ลูกจ้างชั่วคราว

๑. นางภิรมย์	วุฒิกอวิทย์	จ.บันทึกข้อมูล
๒. นางรัมพิร์	ทองประยูร	จ.บันทึกข้อมูล
๓. นางสาวสุกัญญา	ชาติสวัสดิ์	จ.บันทึกข้อมูล
๔. นางสาวพรเพ็ญ	เณรวาที	จ.บันทึกข้อมูล
๕. นางสาวสมหทัย	ยังสบาย	จ.บันทึกข้อมูล
๖. นายสุทธิลักษณ์	ยังสบาย	จ.บันทึกข้อมูล
๗. นายบุญชอบ	ศิลาจันทร์	นักการภารโรง
๘. นายเสน่ห์	สกุลเงิน	นักการภารโรง
๙. นางอนุญ	แสนระมารถ	นักการภารโรง
๑๐. นายวิจิตร	ประจง	นักการภารโรง
๑๑. นางสุดใจ	ทองएम	นักการภารโรง
๑๒. นางอำไพ	บุญลาภ	นักการภารโรง
๑๓. นางสาวมาลัย	ดวงพลอย	นักการภารโรง
๑๔. นายวิโรจน์	เหลาปาน	นักการภารโรง
๑๕. นายอดุลย์	ศรีสงคราม	พนักงานขับรถยนต์

แผนภูมิการแบ่งงานภายในของศาลจังหวัดสมุทรปราการ

การปฏิรูปงานศาลจังหวัดสมุทรปราการ

รังสรรค์ วิจิตรไกรสร *

ศาลจังหวัดสมุทรปราการเป็นศาลที่กล่าวได้ว่ามีปริมาณคดีมากเมื่อเปรียบเทียบกับศาลจังหวัดด้วยกัน โดยในรอบปี ๒๕๓๘ มีคดีค้างพิจารณาจากปี ๒๕๓๗ จำนวน ๑,๕๔๘ คดีเป็นคดีแพ่ง ๙๕๗ คดี คดีอาญา ๕๖๘ คดี คดีล้มละลาย ๒๓ คดี และมีคดีเกิดใหม่จำนวน ๙,๑๓๓ คดี แยกเป็นคดีแพ่ง ๒,๖๙๖ คดี คดีอาญา ๖,๓๖๙ คดี และคดีล้มละลาย ๗๘ คดีเท่ากับในปี ๒๕๓๘ มีคดีที่จะต้องพิจารณารวมกันถึง ๑๐,๖๘๑ คดี (ดูสถิติคดีย้อนหลัง ๕ ปี ในภาคผนวก ๑) ทั้งที่มีผู้พิพากษาทำหน้าที่พิจารณาพิพากษาคดีอยู่จริงเพียง ๑๕ ท่าน การบริหารจัดการงานในศาลจึงตกเป็นภาระอันหนักอึ้งของผู้พิพากษาหัวหน้าศาลในทุกยุคทุกสมัย โดยเฉพาะด้านการบริหารงานคดี เนื่องจากการจัดเก็บข้อมูลทุกประเภททำด้วยกำลังคน และทำตามแบบอย่างการปฏิบัติราชการทั่วไปที่ทำกันมาเนิ่นนานแล้ว คือมากทั้งขั้นตอน ระเบียบ และเอกสารจึงเกิดความยุ่งยากแก่ประชาชนผู้มีคดีความในศาลในการติดตามผลคดีและคำสั่งศาลในทุกระยะตั้งแต่ชั้นรับฟ้องเป็นต้นไปจนกระทั่งศาลพิพากษาคดีและตลอดไปจนถึงชั้นบังคับคดี ข้าราชการและลูกจ้างแม้มีรวมกันอยู่ถึง ๖๕ คน (ดูอัตรากำลังข้าราชการและลูกจ้างในภาคผนวก ๒) และต่างพยายามทำงานในหน้าที่โดยเต็มกำลัง ก็ไม่อาจรองรับปริมาณงานจำนวนดังกล่าวได้ ผลคือทุกวันในเวลาเช้าและบ่าย ในศาลจังหวัดสมุทรปราการจะมีภาพของความโกลาหลล้นวายตั้งแต่การแย่งที่จอดรถของผู้ที่มาศาล

---

* ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลประจำกระทรวง ช่วยทำงานในตำแหน่งผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดสมุทรปราการ

การแย่งกันยื่นและขอทราบผลคำร้อง คำขอ และคำแถลงต่างๆ ของบรรดา ทนายความและเสมียนทนายความที่แผนกรับฟ้อง แผนกสำนวนคดีดำและคดีแดง ตลอดจนการแย่งกันเสียเงินค่าธรรมเนียมต่างๆ ที่แผนกการเงิน และการแย่งกัน ดูว่าคดีของตนจะต้องเข้าห้องพิจารณาคดีใดที่งานหน้าบัลลังก์ ฯลฯ ซึ่งนอกจากจะ เป็นภาพที่ไม่น่าดูแล้ว ยังเป็นการผิดวัตถุประสงค์ ของศาลที่มุ่งให้บริการแก่ ประชาชนให้ได้รับความยุติธรรมโดยวิธีที่สะดวก รวดเร็ว และประหยัด ความคิด ที่จะปฏิรูปงานศาลจังหวัดสมุทรปราการจึงเกิดขึ้น โดยมีเป้าหมายเพื่อให้สามารถ ให้การบริการแก่ประชาชนได้ตามวัตถุประสงค์อย่างแท้จริง

สภาพปัญหาและอุปสรรค

ระบบงานในศาลจังหวัดสมุทรปราการก่อนการปฏิรูปเป็นเช่นเดียวกับ ศาลจังหวัดทั่วไปคือ แบ่งเป็นงานด้านตุลาการ และด้านธุรการ งานด้านตุลาการมี ผู้พิพากษาทำหน้าที่พิจารณาพิพากษาคดีและสั่งคำร้อง คำขอ คำแถลง ต่างๆ ที่คู่ ความยื่นขอในแต่ละวัน มีผู้พิพากษาหัวหน้าศาลเป็นผู้บริหารงานสำนวนคดีเริ่ม ตั้งแต่การจ่ายสำนวนคดีให้ผู้พิพากษาเพื่อรับผิดชอบเป็นเจ้าของสำนวนและองค์ คณะเป็นต้นไป โดยมีงานด้านธุรการซึ่งมีเจ้าหน้าที่ธุรการอันประกอบด้วย ข้าราชการธุรการและลูกจ้างของศาลเป็นผู้รับผิดชอบเป็นงานสนับสนุน

ในอดีตนั้นงานด้านธุรการของศาลมักได้รับการดูแลจากผู้พิพากษา หัวหน้าศาลน้อยกว่างานด้านตุลาการแต่ในปัจจุบันเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปแล้วว่า งานพิจารณาพิพากษาคดีของศาลจะไม่อาจเป็นไปอย่างสะดวกและรวดเร็วได้ หาก งานด้านธุรการซึ่งเป็นงานสนับสนุนไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอที่จะรองรับงาน ตุลาการได้ ปัญหาและอุปสรรคสำคัญของศาลในการให้บริการแก่ประชาชนจึงมัก เกิดที่ระบบงานธุรการ งานด้านธุรการของศาลจังหวัดสมุทรปราการเดิมแบ่งเป็น ๒ ฝ่าย คือ

๑. ฝ่ายธุรการคดี ซึ่งประกอบด้วย งานรับฟ้อง งานออกหมาย งานเก็บ

สำนวนคดีดำ งานเก็บสำนวนคดีแดง งานสารบบและพิมพ์คำพิพากษา และงานหน้าบัลลังก์และถอดเทปบันทึกเสียง

๒. ฝ่ายธุรการทั่วไป ซึ่งประกอบด้วย งานสารบรรณ ประกาศ และสถิติ และงานการเงินบัญชี และพัสดุ

(ดูหน้าที่ของแต่ละงาน ในภาคผนวก ๓)

เพื่อให้ท่านผู้อ่านเห็นภาพความเป็นไปของงานศาลจังหวัดสมุทรปราการ ที่เป็นอยู่เดิมก่อนการปฏิรูปอย่างชัดเจนว่า มีสภาพปัญหาและอุปสรรคในการให้บริการประชาชนอย่างไร ผู้เขียนขอกล่าวถึงสภาพการทำงานในศาลโดยย่อพอสังเขปเสียก่อน

ในคดีอาญาซึ่งเริ่มคดีด้วยการขอฝากขังผู้ต้องหาต่อศาลโดยพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการนั้น เมื่อเจ้าหน้าที่แผนกฝากขังได้รับคำร้องพร้อมตัวผู้ต้องหาแล้ว จะต้องลงบันทึกรายละเอียดหมายเลขคดีฝากขัง ชื่อผู้ร้อง ผู้ต้องหา วันที่ยื่นคำร้อง และข้อหาหรือฐานความผิดในสมุดบันทึกประจำแผนก แล้วนำเสนอคำร้องต่อผู้พิพากษาเวรฝากขังเพื่อสอบผู้ต้องหาและสั่งคำร้อง เมื่อมีคำสั่งอย่างหนึ่งอย่างใดจะต้องลงบันทึกคำสั่งนั้นในสมุดบันทึกประจำแผนกแล้วดำเนินการตามคำสั่ง เช่น หากมีคำสั่งให้ขังผู้ต้องหา เจ้าหน้าที่จะต้องจัดพิมพ์หมายขัง ระบุเลขที่หมาย ชื่อศาล วันเดือนปีที่ออกหมาย เหตุที่ออกหมาย จำนวนวันที่ให้ขัง และชื่อผู้ต้องหา เสนอผู้พิพากษาเพื่อลงนามและต้องลงบันทึกรายละเอียดหมายเลขในสมุดคุมหมายอีกชั้นหนึ่ง ในกรณีที่มีคำร้องขอให้ปล่อยตัวผู้ต้องหา ก็ต้องปฏิบัติในทำนองเดียวกัน โดยปกติพนักงานสอบสวนและพนักงานอัยการ จะขอฝากขังผู้ต้องหาหลายครั้งจนครบระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด เจ้าหน้าที่แผนกฝากขังของศาลก็ต้องดำเนินการตามวิธีเดิมทุกครั้งเช่นกัน

เมื่อพนักงานอัยการหรือประชาชนทั่วไปมายื่นฟ้องคดีอาญาต่อพนักงานรับฟ้อง พนักงานจะตรวจคำฟ้องในชั้นต้นว่า ถูกต้องตามที่กฎหมายกำหนดหรือไม่ แล้วลงบันทึกรายการเลขคดีคำชื่อโจทก์ จำเลย ข้อหาหรือฐานความผิด วันที่ยื่น

ฟ้อง ลงในสมุดบันทึกประจำแผนกแล้วทำสำนวนเสนอผู้พิพากษาเพื่อสั่งเมื่อมีคำสั่งอย่างหนึ่งอย่างใดก็จะลงบันทึกไว้ในสมุดดังกล่าวด้วย

สำหรับการยื่นฟ้องคดีแพ่งก็มีกระบวนการทำงานของเจ้าหน้าที่ในทำนองเดียวกันกับคดีอาญา คงแตกต่างกันบ้างเพียงในเรื่องเงินค่าธรรมเนียมศาลซึ่งคู่ความต้องเสียตามที่กฎหมายกำหนด โดยในขั้นตอนดังกล่าวเจ้าหน้าที่แผนกการเงินจะเป็นผู้รับเงินค่าธรรมเนียมและลงบันทึกการรับเงินในสมุดบันทึกประจำแผนกพร้อมกับเขียนใบเสร็จรับเงินมอบให้แก่ผู้เสียเงินเก็บไว้เป็นหลักฐานในทางคดีต่อไป

ขั้นตอนหลังจากยื่นฟ้องแล้ว โดยปกติทนายความมักจะมารอฟังคำสั่งศาลในวันที่ยื่น เนื่องจากจะต้องรอเจ้าหน้าที่แผนกรับฟ้องตรวจคำฟ้อง ลงบันทึกจัดทำสำนวน และต้องรอผู้พิพากษาเวรรับฟ้องพิจารณาสั่ง ซึ่งโดยทั่วไปทนายในตอนเช้า อาจต้องรอถึงเวลาเย็นจึงจะทราบคำสั่ง ในทางปฏิบัติจึงเป็นที่ทราบกันดีว่า การมาขอทราบคำสั่งในวันรุ่งขึ้นจะสะดวกกว่า

ในคดีอาญาที่ราษฎรเป็นโจทก์ฟ้องเองและคดีแพ่ง โจทก์ยังมีการอีกอย่างหนึ่ง คือ การวางเงินค่าธรรมเนียมเป็นคำสั่งหมายให้แก่จำเลย และการติดตามผลการส่งหมายให้พร้อมที่จะแถลงศาลเพื่อดำเนินคดีในทางใดทางหนึ่งในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด เพราะการไม่ดำเนินการดังกล่าวภายในระยะเวลาอาจมีผลทำให้ศาลสั่งจำหน่ายคดีเสียได้ ซึ่งยังให้เกิดความเสียหายในทางคดีมาก การติดตามผลการส่งหมายจึงเป็นหน้าที่หนึ่งของฝ่ายโจทก์ที่ต้องเอาใจใส่ติดตามด้วยความระมัดระวัง

นอกจากกระบวนการที่กล่าวข้างต้นแล้ว ขั้นตอนในทางคดีต่อจากนั้นยังมีอีกมากและค่อนข้างซับซ้อน จนส่งผลประการหนึ่ง คือ ผู้ที่มีคดีความในศาลมักจะไม่สามารถดำเนินการกระบวนการวิธีการในศาลได้เองและจำเป็นต้องว่าจ้างทนายความดำเนินการให้แทนทั้งที่กฎหมายเปิดช่องให้ผู้มีคดีความสามารถกระทำได้ด้วยตนเองได้ ขั้นตอนที่ว่ากล่าวโดยย่อ คือ การนัดวันนั่งพิจารณาของศาล การขอหมายเรียก

พยานบุคคลหรือคำสั่งเรียกพยานเอกสารและการส่งหมายต่าง ๆ ในชั้นสืบพยาน การคัดถ้อยคำสำนวนของศาล การเสียค่าอ้างเอกสาร การคัดคำพิพากษาหรือคำสั่ง การออกหมายหรือคำบังคับตามผลคำพิพากษาหรือคำสั่ง ฯลฯ เป็นต้น ซึ่งทุกขั้นตอนเจ้าหน้าที่ในทุกแผนกจะต้องลงบันทึกรายละเอียดที่มาของงานซึ่งเกี่ยวข้องกับแผนกของตน นับแต่วันที่ยื่นเอกสาร ผู้ยื่นความประสงค์ คำสั่งศาลฯ ในทุกขั้นตอน กระบวนการบันทึกข้อมูลลงในสมุดบันทึกในทุกแผนกจึงตกเป็นภาระหน้าที่เจ้าหน้าที่ศาลต้องปฏิบัติ

การดำเนินคดีความในศาลไม่ว่าจะเป็นคดีอาญา คดีแพ่ง หรือคดีล้มละลายล้วนเป็นไปตามกฎหมายวิธีพิจารณาความเฉพาะคดีแต่ละประเภท กล่าวโดยสรุปแล้ว ในคดีทุกประเภทกฎหมายล้วนกำหนดระยะเวลาในการดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใด เช่น ในคดีแพ่งเมื่อโจทก์ยื่นฟ้องแล้วจะต้องดำเนินการส่งหมายเรียกและสำเนาคำฟ้องให้แก่จำเลยภายใน ๑๕ วัน ฯลฯ หากไม่ดำเนินการก็จะมีมาตรการซึ่งกฎหมายกำหนดไว้เป็นการบังคับ เช่น ให้ถือว่าโจทก์ทิ้งฟ้อง ซึ่งมีผลให้ศาลจำหน่ายคดีของโจทก์เสีย ฯลฯ ดังนั้น การติดตามทราบคำสั่งศาลที่ให้ความปฏิบัติอย่างใดในคดีจึงเป็นเรื่องสำคัญชนิดที่พลาดไม่ได้ เพราะอาจมีผลไปถึงแพ้คดีได้ การติดตามขอทราบคำสั่งศาลในศาลจังหวัดสมุทรปราการในระบบงานเดิมจึงเป็นกระบวนการทำงานที่เป็นภาระหนักอึ้งของเจ้าหน้าที่ในทุกแผนก เนื่องจากในทุกขณะที่เจ้าหน้าที่ทำงานประจำอยู่ จะมีผู้มาขอทราบคำสั่งศาลในเรื่องที่ต้องการอยู่เสมอ เจ้าหน้าที่ผู้ได้รับคำร้องขอก็ต้องละทิ้งงานที่กำลังทำอยู่เพื่อดำเนินการให้บริการหาสำนวนคดีที่คู่ความต้องการทราบผล ๑ คดี จากกองสำนวนคดีนับร้อยสำนวนย่อมไม่อาจทำได้ในระยะเวลาเพียงชั่วพริบตา การให้บริการดังกล่าวจึงทำให้การทำงานประจำต้องหยุดชะงักลงชั่วคราว แม้เจ้าหน้าที่ศาลทุกคนจะเต็มใจปฏิบัติหน้าที่และมีสำนึกในการบริการประชาชนเพียงใดก็ตาม แต่เมื่อการถูกขัดจังหวะงานประจำเพิ่มจำนวนขึ้นเรื่อยๆ ตามเวลาแต่ละชั่วโมงของวันทีผ่านไป และความรู้สึกที่ว่างานประจำที่ตนรับผิดชอบอาจเสร็จไม่ทัน

กำหนดที่ได้รับมอบหมาย ท่านผู้อ่านคงจะนึกภาพออกว่า สภาพจิตใจและอารมณ์ของเจ้าหน้าที่ศาลซึ่งมีงานล้นมือเหล่านั้นจะมีความพร้อมที่จะบริการผู้มาติดต่อขอทราบผลคำสั่งศาลด้วยใบหน้าที่ยิ้มแย้มและอารมณ์ที่แจ่มใสได้หรือไม่ และในขณะเดียวกันในด้านของผู้มาติดต่อกับเจ้าหน้าที่เหล่านั้น การที่ต้องการเผชิญหน้ากับเจ้าหน้าที่ในสภาพจิตใจและอารมณ์ที่พอจะคาดเดาได้ดังกล่าวข้างต้น กับความล่าช้าที่เกิดจากเจ้าหน้าที่ต้องค้นหาสำนวนคดีจากกองเอกสารท่วมโต๊ะ ก็เป็นความน่าเบื่อหน่ายที่จำต้องยอมทนของผู้มาติดต่อขอทราบคำสั่งศาลตลอดมา

กระบวนการทำงานดังกล่าวมาข้างต้นเป็นวิธีปฏิบัติงานของศาลในระบบงานเดิมซึ่งสรุปได้ว่านอกจากจะสิ้นเปลืองกำลังแรงงานเจ้าหน้าที่จำนวนมากในการลงบันทึกข้อมูลที่ได้รับแล้วข้อมูลดังกล่าวยังยากแก่การค้นหาและไม่อาจตอบสนองความต้องการเรียกใช้ในเวลาอันรวดเร็วเพราะไม่ได้มีการจัดเรียงข้อมูลโดยอาศัยฐานข้อมูลร่วมจึงเป็นอุปสรรคแก่การให้บริการประชาชนอย่างมากตลอดมา ก็เป็นความน่าเบื่อหน่ายที่จำต้องยอมทนของผู้มาติดต่อขอทราบคำสั่งศาลตลอดมา

เป้าหมายการปฏิรูประบบงาน

จากสภาพปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานและในการให้บริการแก่ประชาชนดังกล่าว ผู้พิพากษาหัวหน้าศาล ผู้พิพากษา ข้าราชการตุลาการ และลูกจ้างในศาลจังหวัดสมุทรปราการทุกคนต่างตระหนักดีว่า ประชาชนผู้เสียภาษีได้รับการบริการที่ไม่สะดวกและล่าช้า เนื่องเพราะระบบงานเดิมที่ได้รับการออกแบบเมื่อนานมาแล้วที่ถือปฏิบัติกันอยู่ไม่อาจตอบสนองความต้องการและเจตนาที่จะให้การบริการแก่ประชาชนของศาลในยุคใหม่ได้ เพราะระบบเดิมที่สามารถให้บริการได้เต็มที่เมื่อคดีมีไม่มากนักเท่านั้น การหาวิธีเพื่อกำหนดแนวคิดและระบบงานใหม่จึงก่อตัวเป็นรูปเป็นร่างขึ้น โดยมีเป้าหมายเพื่อให้ศาลจังหวัดสมุทรปราการสามารถให้บริการแก่ประชาชนผู้มีความคิดความในทุกด้านอย่างถูกต้องและรวดเร็ว นอกเหนือไปจากความบริสุทธิ์และยุติธรรมซึ่งเป็นแนวคิดหลักอยู่แล้ว และเพื่อให้

สามารถบรรลุเป้าหมายในการแก้ไขได้อย่างรวดเร็วและเป็นระบบ กลยุทธ์ในการดำเนินงานจึงถูกกำหนดขึ้น

กลยุทธ์ในการปฏิรูปงานศาลจังหวัดสมุทรปราการ

๑. เปลี่ยนวิธีการเก็บบันทึกข้อมูลจากระบบเดิมที่ทำด้วยมือ (MANUAL) เป็นการใช้เครื่องประมวลผล (COMPUTER) และกระทำในระบบ LAN (LOCAL AREA NETWORK) เพื่อให้สามารถเรียกใช้ข้อมูลร่วมกันได้จากทุกแผนก

๒. ฝึกอบรมบุคลากรทุกคนในทุกแผนกที่ต้องให้ข้อมูลแก่ผู้มาติดต่อราชการ ให้สามารถใช้ COMPUTER ได้เพื่อให้สามารถให้บริการด้านข้อมูลได้อย่างรวดเร็ว และถูกต้อง

๓. ปรับทัศนคติในการทำงานของเจ้าหน้าที่ให้มีจิตสำนึกมุ่งที่จะบริการประชาชนเป็นหลักยิ่งกว่าสิ่งใด

๔. ปรับเปลี่ยนระบบทำงานใหม่ ตัดงานที่ไม่จำเป็นและซ้ำซ้อนออก เพื่อลดขั้นตอนการทำงานให้เหลือน้อยที่สุด เท่าที่กฎหมายและระเบียบที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันเอื้อให้กระทำได้

๕. วิเคราะห์และประเมินผลเพื่อเสนอแก้ไขกฎหมายและระเบียบที่ขัดข้องแก่การทำงานในระบบใหม่

การดำเนินงานตามกลยุทธ์เพื่อสู่เป้าหมาย

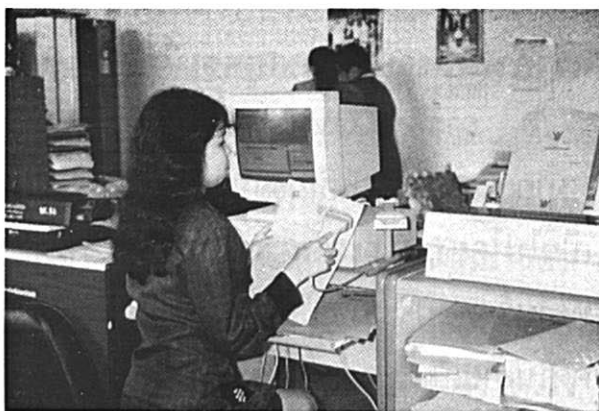
การนำ COMPUTER ในระบบ LAN มาใช้บันทึกข้อมูลในทุกแผนกมีเป้าหมายเพื่อลดงานบันทึกข้อมูลซ้ำซ้อน และเหนือสิ่งอื่นใดเพื่อให้การสืบค้นข้อมูลเป็นไปโดยง่าย สะดวก และรวดเร็ว สามารถตอบสนองความต้องการค้นหาหรือทราบข้อมูลประชาชนได้ในเพียงไม่กี่วินาทีนอกจากนี้ยังช่วยให้งานบริหารด้านคดีในศาลเป็นไปอย่างมีระเบียบ และดำเนินไป โดยรวดเร็วและถูกต้อง

การดำเนินการเริ่มด้วยการวิเคราะห์ระบบงานข้อมูลเดิมเพื่อกำหนดจำนวน

COMPUTER และคุณสมบัติเฉพาะ ซึ่งศาลจังหวัดสมุทรปราการเริ่มด้วยการกำหนดให้มี ระบบ LAN [LOCAL AREA NETWORK] ๑ วง ประกอบด้วย FILE SERVER ๑ เครื่อง WORK STATION รวม ๑๒ เครื่อง กระจายอยู่ในทุกแผนก แต่ละเครื่องทำงานเชื่อมต่อกันด้วย NETWARE (ดูภาคผนวก ๔) โดยแยก FILE ข้อมูลเป็น ๒ FILE ใหญ่ คือ คดีอาญาและคดีแพ่ง (รวมคดีล้มละลาย)

การจัดเก็บข้อมูลด้วย COMPUTER ในระบบ LAN ดังกล่าว ทำให้ข้อมูลร่วมที่จำเป็นถูกบันทึกเพียงครั้งเดียว และการบันทึกข้อมูลเพิ่มเติมลงไปในแต่ละคดีสามารถทำได้แยกจากกันอย่างอิสระพร้อม ๆ กัน หรือคนละครั้งก็ได้ในทุกแผนก เมื่อต้องการสืบค้นข้อมูลแต่ละ WORK STATION ก็สามารถเรียกข้อมูลร่วมได้ในทันที ผลจากการนี้ทำให้เจ้าหน้าที่ในทุกแผนกไม่ต้องบันทึกข้อมูลที่ซ้ำซ้อนกันต่อไปอีก เป็นการลดงานของเจ้าหน้าที่ไปจำนวนมาก ทำให้มีเวลาว่างเจียดไปทำงานอื่นได้มากขึ้น ประการสำคัญที่สุดคือ เมื่อมีประชาชนเข้าไปติดต่อขอทราบคำสั่งศาลหรือข้อมูลใดๆ ในทุกแผนก เจ้าหน้าที่สามารถเรียกข้อมูลและแจ้งให้ทราบได้ในเวลาเพียงไม่กี่วินาที โดยไม่ต้องเกี่ยงให้ไปติดต่อที่แผนกที่มีหน้าที่โดยตรงในเรื่องนั้น ดังในระบบเดิม ทั้งสามารถให้บริการได้แม้ผู้มาติดต่อจะจำเลขคดีไม่ได้ โดยทราบเพียงชื่อโจทก์หรือจำเลย หรือทราบเพียงตัวอักษรย่อก็ตาม

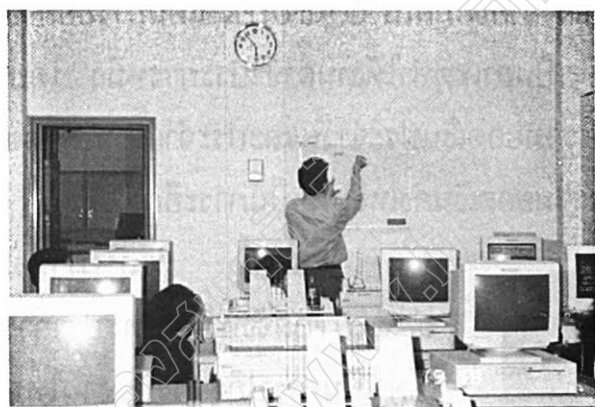
นอกจากนั้นในแผนกออกหมายของศาลจังหวัดสมุทรปราการยังได้นำระบบ BAR CODE มาใช้งานร่วมกับฐานข้อมูลใน COMPUTER ทำให้การออกหมายในคดีอาญาต่างๆ เป็นไปโดยสะดวก รวดเร็วขึ้นกว่าเดิมเป็นอันมาก (ดูภาพประกอบ) นอกจากนี้จะ

การออกหมายในคดีอาญา ระบบ BAR CODE

ทำให้ออกหมายได้ทันความต้องการแล้ว ยังเป็นการแบ่งเบาภาระของเจ้าหน้าที่ ในแผนกนี้ได้เป็นอย่างดี

เดิมผู้พิพากษาและข้าราชการรวมทั้งลูกจ้างประจำศาลจังหวัดสมุทรปราการ ไม่คุ้นเคยกับ COMPUTER นัก โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ธุรการซึ่งจะต้องเป็นผู้บันทึกข้อมูลใน COMPUTER กล่าวได้ว่า มีผู้ใช้งานเครื่องมือชนิดนี้ได้เพียง ๔ ถึง ๕ คน เท่านั้น เมื่อศาลจังหวัดสมุทรปราการจัดซื้อ COMPUTER รวม ๑๓ เครื่อง มาประมาณกลางปี ๒๕๓๘ จึงได้จัดห้องเรียนขึ้นเพื่อสอนความรู้เบื้องต้นในการใช้งานแก่เจ้าหน้าที่ธุรการทุกคน (ดูภาพประกอบ) รวมทั้งกำหนดผู้รับผิดชอบในการบันทึกข้อมูลและดูแลระบบงานขึ้น แล้วจัดสอนเจ้าหน้าที่ซึ่งได้รับมอบหมายงานเป็นพิเศษเหล่านั้นให้มีความรู้ในการใช้งาน COMPUTER ในระบบ LAN โดยใช้

การอบรมความรู้เรื่องคอมพิวเตอร์

เวลาในการดำเนินการประมาณ ๕ เดือน จนเจ้าหน้าที่ในทุกแผนกสามารถใช้ COMPUTER เรียกข้อมูลเพื่อให้บริการแก่ประชาชนผู้มาติดต่องานได้ ในระหว่างการเตรียมบุคลากรดังกล่าวก็ได้ปรับเปลี่ยนทัศนคติในการทำงานของเจ้าหน้าที่ทุกคนโดยมุ่งเน้นที่เป้า

หมายคือการให้บริการที่ดีที่สุดแก่ผู้มาติดต่อไปด้วยในตัว

เมื่อศาลจังหวัดสมุทรปราการดำเนินการติดตั้ง COMPUTER ในแต่ละแผนกงานแล้วและการลงบันทึกข้อมูลคดีที่ค้างพิจารณาอยู่เสร็จสิ้นลงเมื่อประมาณเดือนมกราคม ๒๕๓๙ ก็ได้ให้บริการแก่ประชาชนผู้มีความคิดความในงานใหม่เรื่อยมา (ดูภาพประกอบ) โดยพยายามลดขั้นตอนการทำงานต่าง ๆ ลง เช่น การยกเลิกการลงบันทึกข้อมูลในสมุดแสดงผลคำสั่งคำร้อง คำขอและคำแถลง

คณะผู้พิพากษา เข้ารับการอบรมความรู้เรื่องคอมพิวเตอร์

จะเน้นการออกใบเสร็จด้วย PRINTER จากข้อมูลใน COMPUTER แทนการออกใบเสร็จแบบเขียนด้วยมืออย่างเดิม ซึ่งเป็นสาเหตุทำให้งานล่าช้าประการหนึ่ง โดยระบบที่นำมาทดแทนนี้สามารถรวบรวมยอดเงินประจำวันและประจำเดือนได้โดยเจ้าหน้าที่การเงินไม่ต้องมีการรวบรวมยอดเงินคงเหลือให้เป็นภาระอีกต่อไป

การปฏิบัติงานด้วย COMPUTER

ประจำห้องสำนวนคดีดำและคดีแดง การยกเลิกการลงบัญชีนัดความในสมุดประจำแผนกหน้าบัลลังก์ การเปิดบริการให้ดูผลคำสั่งศาลภายในเวลาเพียงไม่กี่วินาทีที่สอบถามโดยเจ้าหน้าที่จะพิมพ์ผลคำสั่งจาก PRINTER มอบให้เป็นหลักฐานเพื่อความมั่นใจของคู่ความโดยไม่คิดค่าใช้จ่ายเป็นต้น และกำลังดำเนินการเพื่อจัดทำระบบการเงินของศาลโดยเฉพาะในคดีแพ่ง

ขณะนี้ (พฤษภาคม

๒๕๓๙) ศาลจังหวัดสมุทรปราการ ได้ดำเนินการปฏิรูประบบงานใหม่มาเป็นระยะเวลาหนึ่งแล้ว และกำลังเตรียมการวิเคราะห์และประเมินผลโครงการดังกล่าวเพื่อเก็บข้อมูลประกอบการปรับปรุงแก้ไขระบบงานดังกล่าวต่อไปอย่างไม่หยุดยั้ง รวมทั้งเพื่อเตรียมข้อมูลนำเสนอกระทรวงยุติธรรม

เพื่อแก้ไขกฎหมายและระเบียบปฏิบัติที่ขัดข้องต่อการให้บริการประชาชนใน

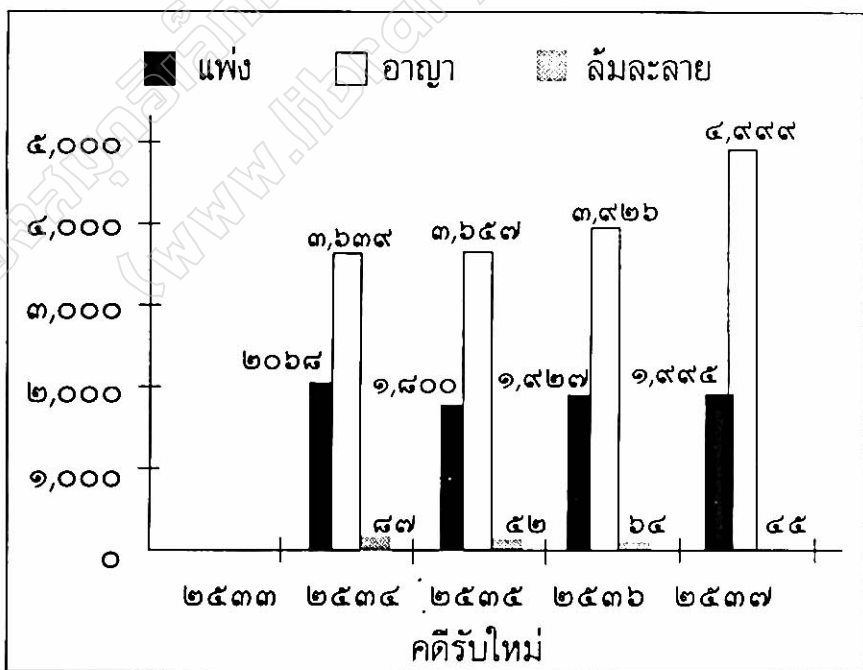
ระบบงานใหม่ เช่น การยกเลิกการลงสารบบคำพิพากษาดำเนินมือ เป็นต้น นอก
จากนั้นยังได้เตรียมการเพื่อขยายจำนวนและประสิทธิภาพของ COMPUTER ที่
ใช้อยู่ให้มีมากและดียิ่งขึ้นเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการให้บริการแก่ประชาชนต่อไป
ให้สมดังคำกล่าวที่ว่า “ศาลเป็นที่พึ่งสุดท้ายของประชาชนอย่างแท้จริง”

ห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ศาลยุติธรรม
(www.library.coj.go.th)

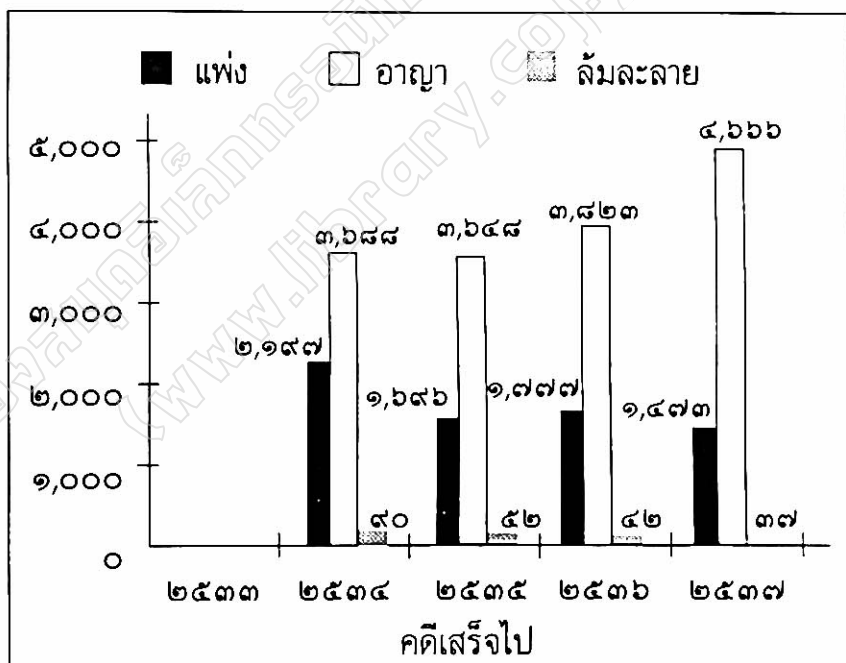
ภาคผนวกที่ ๑

สถิติคดีย้อนหลัง ๕ ปี พ.ศ. ๒๕๓๓-๒๕๓๗

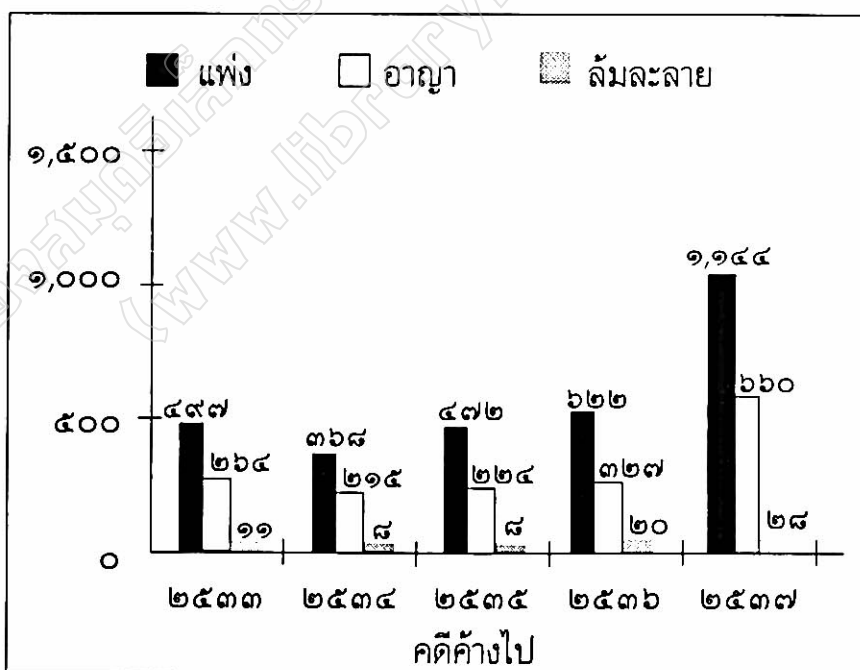
พ.ศ.	คดีรับใหม่			
	แพ่ง	อาญา	ล้มละลาย	รวม
๒๕๓๓				๐
๒๕๓๔	๒,๐๖๘	๓,๖๓๙	๘๗	๕,๗๙๔
๒๕๓๕	๑,๘๐๐	๓,๖๕๗	๕๒	๕,๕๐๙
๒๕๓๖	๑,๙๒๗	๓,๙๒๖	๕๔	๕,๙๐๗
๒๕๓๗	๑,๙๙๕	๔,๙๙๙	๔๕	๗,๐๓๙

พ.ศ.	คดีเสร็จไป			
	แพ่ง	อาญา	ล้มละลาย	รวม
๒๕๓๓				๐
๒๕๓๔	๒,๑๙๗	๓,๖๘๘	๙๐	๕,๙๗๕
๒๕๓๕	๑,๖๙๖	๓,๖๔๘	๕๒	๕,๓๙๖
๒๕๓๖	๑,๗๗๗	๓,๘๒๓	๔๒	๕,๖๔๒
๒๕๓๗	๑,๔๗๓	๔,๖๖๖	๓๗	๖,๑๗๖

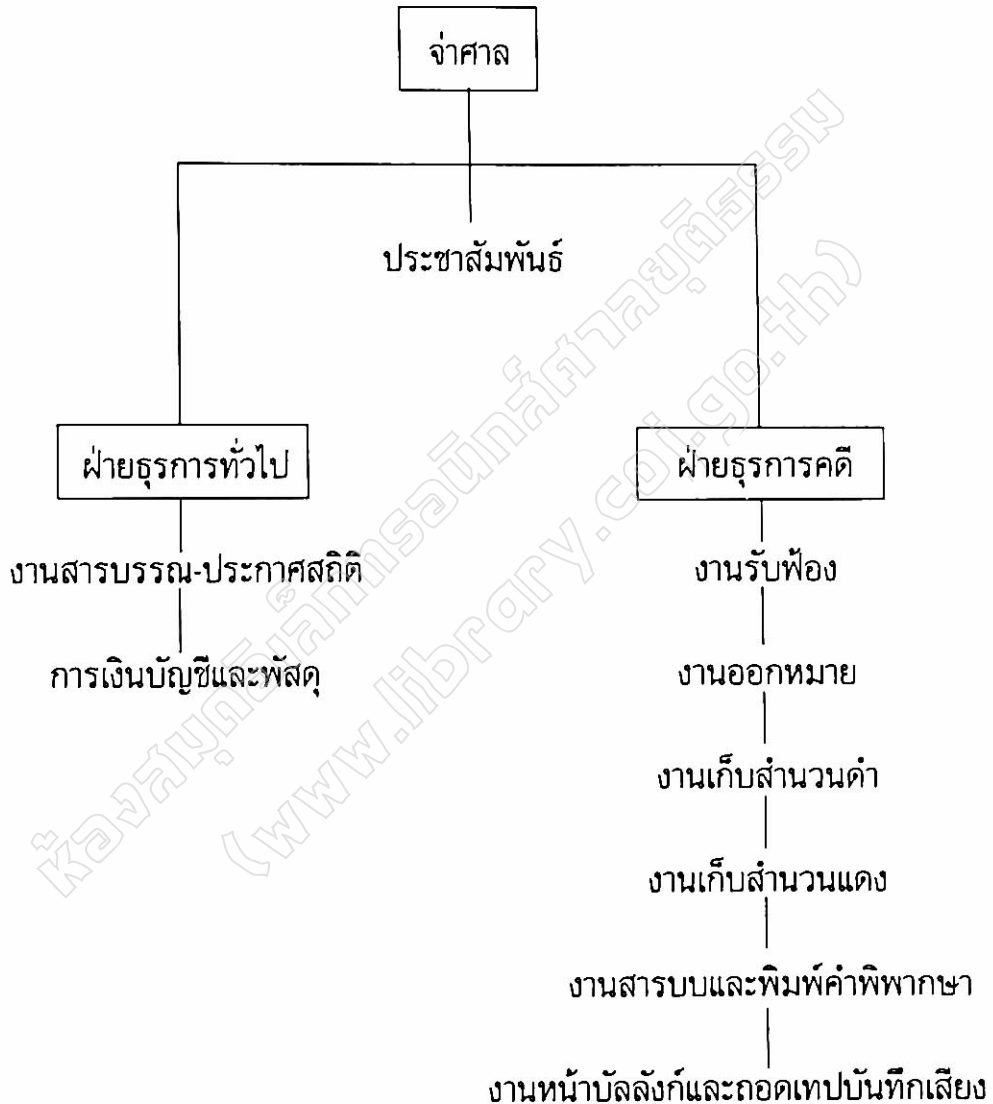

พ.ศ.	คดีค้างไป			
	แพ่ง	อาญา	ล้มละลาย	รวม
๒๕๓๓	๔๙๗	๒๖๔	๑๑	๗๗๒
๒๕๓๔	๓๖๘	๒๑๕	๘	๕๙๑
๒๕๓๕	๔๗๒	๒๒๔	๘	๗๐๔
๒๕๓๖	๖๒๒	๓๒๗	๒๐	๙๖๙
๒๕๓๗	๑,๑๔๔	๖๖๐	๒๘	๑,๘๓๒

ภาคผนวกที่ ๒

แผนภูมิการแบ่งงานภายในศาลจังหวัดสมุทรปราการ (ปี พ.ศ.๒๕๓๗)

อัตรากำลังของข้าราชการธุรการและลูกจ้างประจำ รวม ๖๕ คน

ภาคผนวกที่ ๓

ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

- งานสารบรรณ-ประกาศและสถิติ

ตรวจรับและแยกเอกสารออกเป็นหมวดหมู่ ลงเลขรับและแยกส่งไปตามงานที่เกี่ยวข้อง

รับชำระค่าประกาศ จัดพิมพ์ประกาศติดประกาศและจ่ายไปตามหนังสือพิมพ์ต่าง ๆ

- งานบัญชีการเงินและพัสดุ

รับ/จ่ายเงิน ออกใบเสร็จ นำส่งเงิน/ฝากธนาคาร ตรวจรับเงินและเอกสารแทนตัวเงิน ทำรายงานเงินคงเหลือประจำวัน สำนวณเงินกลางค้างจ่ายเพื่อนำส่งเป็นรายได้แผ่นดิน

จัดซื้อพัสดุครุภัณฑ์ ทำบัญชีพัสดุและทะเบียนครุภัณฑ์

- งานรับฟ้อง (ศาลชั้นต้น)

รับและตรวจรับคำฟ้อง คำร้อง คำแถลง คิดค่าธรรมเนียม และนำเสนอผู้พิพากษาเพื่อสั่งฟ้อง ทำสำนวนเสนอศาล กำหนดวันนัดสืบพยาน วันนัดชี้สองสถานหรือนัดพร้อม แล้วแต่กรณี ลงบัญชีเสนอสำนวนและบันทึกคำสั่งศาลในบัญชีเสนอสำนวน

- งานรับฟ้อง (อุทธรณ์ - ฎีกา)

ตรวจรับคำฟ้องอุทธรณ์/ฎีกา คำแก้อุทธรณ์/ฎีกา คำร้อง คำแถลงต่างๆ คิดค่าธรรมเนียมศาล ลงบัญชีรับคำคู่ความ เบิกสำนวนเพื่อเสนอศาลมีคำสั่งออกหมายนัด ส่งสำเนาอุทธรณ์/ฎีกาให้คู่ความ ออกหมายนัดฟังคำสั่งหรือคำพิพากษาศาลอุทธรณ์/ศาลฎีกา

- งานเก็บสำนวนคดีดำ

ตรวจรับสำนวนและส่งเข้าเก็บ ติดตามสำนวนที่นำออก ตรวจรับคำคู่

ความและเอกสารต่างๆ ในสำนวน ทำบัญชีรับ/จ่ายสำนวน ลงบัญชีรับค่าคู่ความ

- งานเก็บสำนวนคดีแดง

รับสำนวนแดง ตรวจแยกสำนวนลงบัญชี ทำรายงานการอ่านคำสั่งและคำพิพากษา ปลดคำพิพากษา/คำสั่ง ส่งใบแจ้งการอ่านคำพิพากษาศาลอุทธรณ์/ฎีกา ค้นหาสำนวนเสนอศาลและสำหรับคู่ความ

- งานสารบบและพิมพ์คำพิพากษา

นำคำพิพากษาหรือคำสั่งศาลไปลงสารบบ จัดพิมพ์คำพิพากษา เสนอผู้พิพากษาตรวจสอบและลงนาม

- งานหน้าบัลลังก์และถอดเทปบันทึกเสียง

รับบัญชีนัดความจากงานต่างๆ จัดแยกและลงนัด ทำบัญชีนัดความเพื่อติดประกาศ เบิกสำนวนที่มีนัดจากงานเก็บสำนวน รับเอกสารและหมายต่างๆ

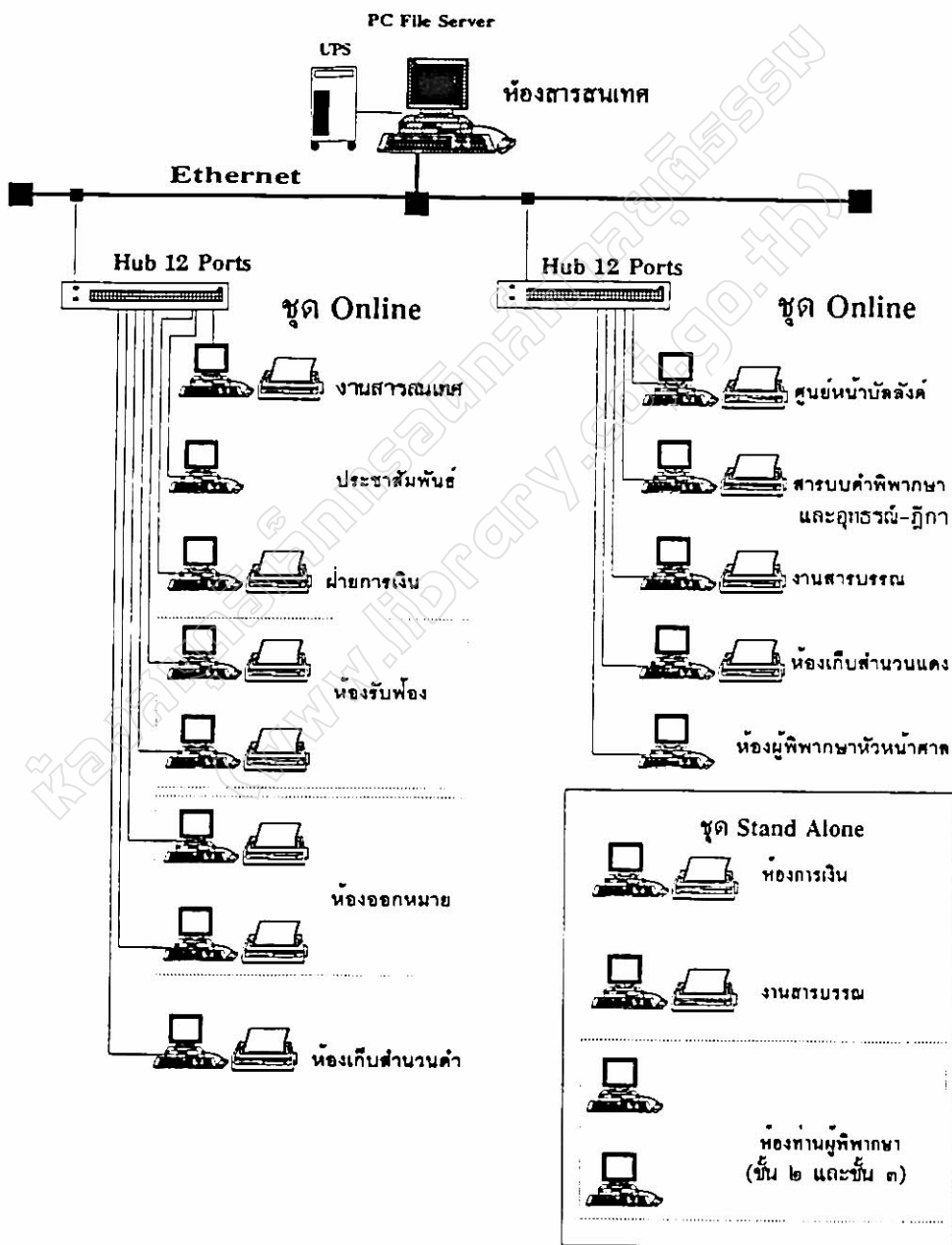
- ประชาสัมพันธ์ศาล

ให้คำแนะนำเบื้องต้นแก่คู่ความ รับคำร้องขอปล่อยชั่วคราวเพื่อนำเสนอผู้พิพากษาและจัดทำสัญญาประกัน เขียนคำร้องขอปล่อยชั่วคราวให้แก่คู่ความและประชาชน

ภาคผนวกที่ ๔

ผังการติดตั้งระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ศาลจังหวัดสมุทรปราการ

งานใกล้เคียงของศาลจังหวัดสมุทรปราการ

ภาณุ รังสิสัทส์*

งานใกล้เคียงของศาลจังหวัดสมุทรปราการเป็นความพยายามอีกหนทางหนึ่งของศาลจังหวัดสมุทรปราการร่วมกับกระทรวงยุติธรรมที่เปิดดำเนินการขึ้นเพื่อที่จะนำมาช่วยในการลดปริมาณคดีแพ่งของศาลลง ปัจจุบันศาลจังหวัดสมุทรปราการมีคดีแพ่งที่ฟ้องเข้าสู่ศาลเป็นจำนวนมาก เฉพาะในปี พ.ศ. ๒๕๓๘ มีคดีฟ้องใหม่มากถึง ๒,๖๔๖ คดี เมื่อรวมกับคดีที่ค้างพิจารณาจากปีก่อนๆ อีก ๙๕๗ คดี จะมีจำนวนทั้งสิ้น ๓,๖๕๓ คดี ผู้พิพากษาและเจ้าหน้าที่ธุรการที่มีอยู่ไม่เพียงพอกับปริมาณงานที่ทับถมทวีขึ้นทุกวัน การใกล้เคียงเพื่อให้คดีเสร็จสิ้นไปโดยรวดเร็วโดยไม่ต้องมีการสืบพยานจึงนับเป็นหนทางที่เหมาะสม อีกทั้งการใกล้เคียงเพื่อยังให้เกิดการประนีประนอมยอมความระหว่างคู่ความยังมีคุณประโยชน์อีกมากมาย เช่น ก่อให้เกิดความสงบสุขขึ้นในสังคม ทำให้คู่ความสามารถหันหน้าเข้าหากันได้อีกอย่างฉันทมิตร ลดค่าใช้จ่ายในคดีของคู่ความ ทำให้คู่ความสามารถติดต่อหรือดำเนินธุรกิจกันได้อีก ทำให้คดีอื่นๆ สามารถย่นระยะเวลาการพิจารณาได้เร็วขึ้น ลดคดีที่ค้างพิจารณาในศาล สร้างความเชื่อถือให้แก่ตัวความต่อการดำเนินคดีของทนายความในเรื่องการดูแลผลประโยชน์และกลับมาใช้บริการใหม่อีก และตัวความได้รับผลประโยชน์มากกว่าการชนะคดีซึ่งอาจต้องใช้เวลาในการดำเนินคดีถึงสามศาล ต้องเสียค่าใช้จ่าย และยังสามารถได้รับชดใช้เงินไม่เท่ากับการลดหย่อนจำนวนเงินให้จากการประนีประนอมยอมความเสียตั้งแต่ต้น เป็นต้น ซึ่ง

* ผู้พิพากษาประจำกระทรวง ทำานธุรการในตำแหน่งรองเลขาธิการส่งเสริมงานตุลาการ

ศาลจังหวัดสมุทรปราการได้เล็งเห็นถึง
คุณประโยชน์ต่างๆ เหล่านี้เป็นอย่างดี จึง
ได้ร่วมกับกระทรวงยุติธรรมจัดให้มีระบบ
การใกล้เคียงเพื่อยังให้เกิดการประนี
ประนอมยอมความในศาลนี้ขึ้น โดยเริ่ม
วางแผนทางและจัดระบบการใกล้เคียงตั้ง
แต่วันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๙ และ
เปิดดำเนินการตั้งแต่วันที่ ๒๑ มีนาคม
๒๕๓๙ เป็นต้นมา

คู่ความตกลงกันได้เป็นที่พอใจของทั้งสองฝ่าย

ในการดำเนินงานใกล้เคียง ศาลจังหวัดสมุทรปราการได้จัดให้มีผู้พิพากษามาทำหน้าที่เป็นผู้ใกล้เคียงซึ่งเป็นคนละคนกับผู้พิพากษาเจ้าของสำนวนและองค์คณะ จัดให้มีห้องประชุมใกล้เคียงในระยะแรกเริ่มจำนวน ๒ ห้อง มีบริการเครื่องดื่มและอาหารว่างแก่คู่ความในระหว่างการใกล้เคียงและมีเอกสารต่างๆ ที่ใช้ในการใกล้เคียง และยังได้วางขั้นตอนการดำเนินงาน ตลอดจนมีคำสั่งศาลและวางระเบียบศาลจังหวัดสมุทรปราการว่าด้วยการใกล้เคียงคดีแพ่งเพื่อยังให้เกิดการประนีประนอมยอมความ พ.ศ. ๒๕๓๙ ไว้ดังนี้

ขั้นตอนการดำเนินงานใกล้เคียง

กรณีแรก : คู่ความประสงค์จะขอให้ศาลใกล้เคียง

๑. โจทก์ประสงค์ในขณะยื่นฟ้อง ให้ติดต่องานรับฟ้อง

๑.๑ เจ้าหน้าที่งานรับฟ้องสอบถามโจทก์ในขณะยื่นฟ้อง หากโจทก์ประสงค์จะขอให้ศาลใกล้เคียง เจ้าหน้าที่ศาลจะขอวันเวลาว่างของโจทก์ที่จะมาศาลเพื่อใกล้เคียง เพื่อชี้นัดหมายกับจำเลย พร้อมทั้งขอหมายเลขโทรศัพท์ของโจทก์ไว้เพื่อสะดวกในการติดต่อ

๑.๒ เจ้าหน้าที่ศาลจะแนบหนังสือถึงจำเลยพร้อมหมายเรียกและสำเนาฟ้อง เพื่อสอบถามว่าประสงค์จะขอให้ศาลไกล่เกลี่ยหรือไม่

ถ้าจำเลยไม่ประสงค์จะขอให้ศาลไกล่เกลี่ยเจ้าหน้าที่จะแจ้งให้โจทก์ทราบ และดำเนินการตามขั้นตอนของการพิจารณาคดีปกติต่อไป

ถ้าจำเลยไม่ประสงค์จะขอให้ศาลไกล่เกลี่ย เจ้าหน้าที่ศาลจะนัดหมายตามวันเวลาว่างของทั้งสองฝ่ายมาศาลเพื่อไกล่เกลี่ย

๒. โจทก์หรือจำเลยประสงค์ในระหว่างพิจารณา ให้แถลงต่อศาลเพื่อดำเนินการให้หรือติดต่อกับงานประชาสัมพันธ์ เจ้าหน้าที่ศาลจะติดต่อคู่ความอีกฝ่ายหนึ่ง และนัดหมายคู่ความทั้งสองฝ่ายมาศาลทำนองเดียวกับข้อ ๑.

กรณีที่สอง : ศาลพิจารณาเห็นสมควรให้มีการไกล่เกลี่ย

ผู้พิพากษาผู้ดำเนินคดีที่เห็นสมควรให้มีการไกล่เกลี่ยในคดีใด โดยได้คำนึงถึงหลักการเรื่องความสมัครใจของคู่ความที่จะให้มีการไกล่เกลี่ยแล้ว จะนัดวันเวลาไกล่เกลี่ยและจดยางานกระบวนการพิจารณาส่งสำนวนให้งานไกล่เกลี่ยเพื่อดำเนินการต่อไปโดยอาจมีการนัดสืบพยานไปพร้อมกันด้วยหรือไม่ก็ได้

เจ้าหน้าที่งานไกล่เกลี่ยซึ่งได้รับสำนวนที่มีวันเวลานัดไกล่เกลี่ยมาแล้ว จะเสนอสำนวนให้ผู้พิพากษาผู้ไกล่เกลี่ยเพื่อทำการไกล่เกลี่ยตามที่นัดหมาย

เมื่อคู่ความทั้งสองฝ่ายมาศาลในวันเวลานัดไกล่เกลี่ยแล้ว ให้ติดต่อเจ้าหน้าที่งานไกล่เกลี่ยเพื่อเข้าประชุมไกล่เกลี่ยต่อไป

ถ้าคู่ความทั้งสองฝ่ายเจรจาดกลงกันได้ ก็จะมีการทำสัญญาประนีประนอมยอมความเพื่อให้ศาลพิพากษตามยอม หรือถอนฟ้องแล้วแต่กรณี

ในกรณีที่คู่ความทั้งสองฝ่ายเจรจาดกลงกันไม่ได้ และมองไม่เห็นหนทางสำเร็จหรือไม่มีความคืบหน้าแห่งการเจรจา ผู้พิพากษาผู้ไกล่เกลี่ยจะส่งสำนวนคดีไปสู่การดำเนินกระบวนการพิจารณาตามปกติต่อไป

อนึ่ง ในการดำเนินงานดังกล่าวนี้ มีข้อที่จะต้องพิจารณาดังนี้

๑) การใกล้เคียงขึ้นอยู่กับความสมัครใจของทั้งสองฝ่าย

๒) การนัดหมายเพื่อการใกล้เคียง ไม่ก่อให้เกิดสิทธิงดเว้นการดำเนินคดีตามปกติแต่อย่างใด คู่ความยังคงต้องดำเนินคดีตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เช่น จำเลยต้องยื่นคำให้การตามกำหนด เป็นต้น

๓) ข้อเท็จจริงและการเจรจาในชั้นใกล้เคียงไม่อาจใช้เป็นพยานหลักฐานในคดี

คำสั่งศาลจังหวัดสมุทรปราการ

ที่ ๑๐/๒๕๓๙

เรื่อง การจัดตั้งหน่วยงานภายใน

ด้วยศาลจังหวัดสมุทรปราการร่วมกับกระทรวงยุติธรรม ได้จัดให้มีการใกล้เคียงคดีแพ่งเพื่อยังให้เกิดการประนีประนอมยอมความในศาลขึ้น โดยจะเริ่มให้ใช้ระบบใกล้เคียงคดีแพ่งเป็นทางการได้ตั้งแต่ต้นปี ๒๕๓๙ เป็นต้นไป

ฉะนั้น เพื่อให้การดำเนินการดังกล่าวเป็นไปโดยเรียบร้อย จึงเห็นสมควรให้มีการจัดตั้งหน่วยงานเป็นการภายในขึ้น เรียกว่า “งานใกล้เคียง” โดยมีรายละเอียดโครงสร้างและอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วยงาน ปรากฏตามเอกสารที่แนบท้ายคำสั่งนี้

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๓๙ เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๔ เมษายน ๒๕๓๙

(นายสุทธิโชค เทพไตรรัตน์)

ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดสมุทรปราการ

งานใกล้เคียง

“งานใกล้เคียง” มีสถานะเป็นงานหนึ่ง อยู่ในสังกัดฝ่ายธุรการคดีของศาลจังหวัดสมุทรปราการ มีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับการใกล้เคียงคดีแพ่ง เพื่อยังให้เกิดการประนีประนอมยอมความในศาลขึ้นโดยมุ่งให้เกิดประโยชน์ดังต่อไปนี้

๑. ก่อให้เกิดความสงบสุขขึ้นในสังคม
๒. ทำให้คู่ความสามารถหันหน้าเข้าหากันได้อีกอย่างฉันทมิตร
๓. ทำให้คู่ความสามารถดำเนินธุรกิจติดต่อกันได้อีกต่อไป
๔. ลดค่าใช้จ่ายในคดีของคู่ความ
๕. สร้างความเชื่อถือให้แก่ตัวความต่อการดำเนินคดีของทนายความในเรื่องการดูแลผลประโยชน์และกลับมาใช้บริการใหม่อีก
๖. ลดคดีที่ค้างพิจารณาในศาล
๗. ทำให้คดีอื่นๆ สามารถย่นระยะเวลาการพิจารณาได้เร็วขึ้น
๘. ตัวความได้รับผลประโยชน์มากกว่าการชนะคดีซึ่งอาจต้องใช้เวลาใน

การดำเนินคดีถึงสามศาล ต้องเสียค่าใช้จ่ายและยังอาจได้รับชดใช้เงินไม่เท่ากับการลดหย่อนจำนวนเงินให้จากการประนีประนอมยอมความเสียตั้งแต่ต้น

**ระเบียบศาลจังหวัดสมุทรปราการ
ว่าด้วยการใกล้เคียงคดีแพ่งเพื่อยังให้เกิดการประนีประนอมยอมความ
พ.ศ. ๒๕๓๙**

โดยที่การใกล้เคียงคดีแพ่งเพื่อยังให้เกิดการประนีประนอมยอมความในศาลถือได้ว่าเป็นสิ่งจำเป็นอันจะนำไปสู่จุดหมายที่จะอำนวยความยุติธรรมให้แก่ประชาชน ก่อให้เกิดความสงบสุขขึ้นในสังคมและช่วยบรรเทาปริมาณคดีในศาลให้ลดน้อยลงไป เพื่อให้การใกล้เคียงคดีแพ่งเพื่อยังให้เกิดการประนีประนอมยอมความในศาลจังหวัดสมุทรปราการ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นไปโดยเรียบร้อย จึงให้วางระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบศาลจังหวัดสมุทรปราการว่าด้วยการใกล้เคียงคดีแพ่งเพื่อยังให้เกิดการประนีประนอมยอมความ พ.ศ. ๒๕๓๙”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๓๙ เป็นต้นไป

หมวด ๑

นิยาม

ข้อ ๓ ในระเบียบนี้

“ผู้พิพากษาหัวหน้าศาล” หมายความว่า ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดสมุทรปราการ

“ผู้พิพากษาผู้รับผิดชอบ” หมายความว่า ผู้พิพากษาศาลจังหวัดสมุทรปราการผู้ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบควบคุมดูแลงานไกล่เกลี่ย

“ผู้ไกล่เกลี่ย” หมายความว่า ข้าราชการตุลาการในศาลจังหวัดสมุทรปราการซึ่งศาลจังหวัดสมุทรปราการมีคำสั่งให้เป็นผู้ไกล่เกลี่ย

“เจ้าหน้าที่” หมายความว่า ข้าราชการและลูกจ้างซึ่งมีหน้าที่ปฏิบัติงานในเรื่องการไกล่เกลี่ยเพื่อยังให้เกิดการประนีประนอมยอมความ

หมวด ๒

ผู้ไกล่เกลี่ย

ข้อ ๔ ให้ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลมีคำสั่งตั้งข้าราชการตุลาการในศาลจังหวัดสมุทรปราการเป็นผู้ไกล่เกลี่ย

ข้อ ๕ ให้ผู้พิพากษาผู้รับผิดชอบซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากผู้พิพากษาหัวหน้าศาลมีอำนาจหน้าที่ควบคุมดูแลงานไกล่เกลี่ยให้เป็นไป โดยเรียบร้อย

ข้อ ๖ ให้ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลหรือผู้พิพากษา เป็นผู้มอบหมายให้ผู้ไกล่เกลี่ยดำเนินการไกล่เกลี่ยคดี ในเรื่องใดตามหลักเกณฑ์ในระเบียบนี้หรือตามที่เห็นสมควร

ผู้ไกล่เกลี่ยจะต้องมิใช่ผู้พิพากษาเจ้าของสำนวน เว้นแต่เป็นความประสงค์ของคู่ความทุกฝ่าย

หมวด ๓

การคัดเลือกคดี

ข้อ ๗ ถ้าผู้พิพากษาเจ้าของสำนวนเห็นว่าสำนวนคดีเรื่องใดที่อยู่ในระหว่างพิจารณาสมควรเข้าสู่งานไกล่เกลี่ย ก็ให้จัดรายงานกระบวนการพิจารณาไว้ และหากคู่ความอยู่พร้อมหน้ากัน ก็ให้จัดวันเวลานัดไกล่เกลี่ยไว้ด้วย แล้วส่งสำนวนให้ผู้พิพากษาผู้รับผิดชอบ

ข้อ ๘ ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลอาจสั่งให้ส่งสำนวนคดีเรื่องใดๆ ตามที่เห็นสมควรไปไกล่เกลี่ยก็ได้

ข้อ ๙ สำนวนคดีใดที่ผู้พิพากษาเจ้าของสำนวนได้คัดเลือกแล้วตาม ข้อ ๗ หากผู้พิพากษาผู้รับผิดชอบหรือผู้พิพากษาหัวหน้าศาลเห็นว่าสำนวนคดีเรื่องนั้นไม่สมควรไกล่เกลี่ยผู้พิพากษาผู้รับผิดชอบหรือผู้พิพากษาหัวหน้าศาล อาจสั่งให้ส่งสำนวนคืนผู้พิพากษาเจ้าของสำนวนเพื่อดำเนินกระบวนการพิจารณาต่อไปก็ได้

เมื่อสำนวนคดีเรื่องใดเข้าสู่งานไกล่เกลี่ยแล้ว ให้เจ้าหน้าที่ตั้งสำนวนไกล่เกลี่ยลงสารบบงานไกล่เกลี่ยหมายเลขคดีด้าเป็นลำดับ แล้วผูกติดกับสำนวนหลัก เมื่อคดีเสร็จการไกล่เกลี่ยตามข้อ ๑๔ แล้ว ให้ลงสารบบงานไกล่เกลี่ยเป็นหมายเลขคดีแดงตามลำดับ

ข้อ ๑๐ การดำเนินการกระบวนการพิจารณาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งนอกจากการไกล่เกลี่ย ให้อยู่ในความรับผิดชอบของผู้พิพากษาเจ้าของสำนวน

หมวด ๔

การดำเนินการไกล่เกลี่ย

ข้อ ๑๑ เมื่อผู้ไกล่เกลี่ยได้รับสำนวนคดีแล้ว ให้ผู้ไกล่เกลี่ยดำเนินการไกล่เกลี่ยเพื่อให้เกิดการประนีประนอมยอมความในศาลโดยไม่ชักช้า ตามที่เห็นสมควรและเป็นธรรมแก่คู่ความ

ข้อ ๑๒ ผู้ไกล่เกลี่ยอาจดำเนินการนัดหมายให้คู่ความทุกฝ่ายมาศาลพร้อมกัน หรืออาจนัดหมายให้คู่ความทุกฝ่ายไปพร้อมกัน ณ สถานที่ใดๆ เพื่อการไกล่เกลี่ยก็ได้

ข้อ ๑๓ ให้ผู้ไกล่เกลี่ยหรือเจ้าหน้าที่แจ้งให้คู่ความทุกฝ่ายทราบว่า ข้อเท็จจริง ข้อเสนอ หรือความเห็นซึ่งเสนอ ความเห็นหรือข้อเสนอแนะ การดำเนินการ ตลอดจนคำรับฟังข้อพิพาทซึ่งคู่ความฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งหรือทั้งสองฝ่ายได้เปิดเผย

ในระหว่างการใกล้เคียง ไม่อาจนำไปเปิดเผยหรือใช้เป็นพยานหลักฐานหรือใช้ประโยชน์ใดๆ ในชั้นอนุญาตตุลาการหรือชั้นศาลไม่ว่าในการใกล้เคียงจะมีประเด็นเกี่ยวเนื่องถึงข้อพิพาทอันเป็นมูลแห่งกระบวนการพิจารณาใกล้เคียงหรือไม่ และให้คู่ความทุกฝ่ายลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน

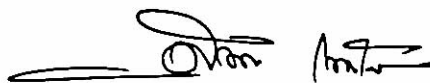
ข้อ ๑๔ เมื่อผู้ใกล้เคียงดำเนินการใกล้เคียงเสร็จแล้ว หากคู่ความตกลง ประนีประนอมยอมความกัน ให้จัดทำสัญญาประนีประนอมยอมความแล้วจด รายงานชั้นใกล้เคียงส่งสำนวนคืนไปให้ผู้พิพากษาเจ้าของสำนวนพิพากษาตาม ยอมต่อไป หากผู้พิพากษาเจ้าของสำนวนเห็นว่า สัญญาประนีประนอมยอมความ นั้นฝ่าฝืนต่อกฎหมายให้ปรึกษาผู้พิพากษาหัวหน้าศาลก่อน

หากคู่ความไม่ตกลงประนีประนอมยอมความ ให้ผู้พิพากษาผู้ใกล้เคียง จดรายงานชั้นใกล้เคียงแล้วส่งสำนวนคืนผู้พิพากษาเจ้าของสำนวน โดยให้เจ้าหน้าที่นำคู่ความไปพบผู้พิพากษาเจ้าของสำนวนเพื่อดำเนินกระบวนการต่อไป

ในกรณีตามวรรคสอง หากคู่ความยอมรับกันในประเด็นข้อพิพาทข้อใด ให้ผู้ใกล้เคียงบันทึกไว้ในรายงานชั้นใกล้เคียงดังกล่าวด้วย

ข้อ ๑๕ ในกรณีตามข้อ ๑๔ วรรคสอง ให้เจ้าหน้าที่แยกสำนวนใกล้เคียงแล้วเก็บไว้เป็นความลับ เว้นแต่รายงานชั้นใกล้เคียงฉบับที่ส่งสำนวนคืนให้ ติดไว้ในสำนวนหลัก แต่ให้ถ่ายสำเนาเก็บไว้ในสำนวนใกล้เคียงด้วย

ประกาศ ณ วันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๓๙

(นายสุทธิโชค เทพไตรรัตน์)

ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดสมุทรปราการ

ในการเปิดดำเนินงานไกล่เกลี่ย ศาลจังหวัดสมุทรปราการมุ่งที่จะให้เกิดผลเป็นการช่วยผ่อนคลายความตึงเครียดและความอัดอั้นใจของคู่ความเมื่อมาอยู่ในศาล ต้องการให้คู่ความพบกับบรรยากาศที่เป็นมิตร เกิดความรู้สึกอบอุ่นว่าศาลเป็นที่พึ่งที่จะให้ความยุติธรรมแก่เขาได้ ก่อให้เกิดโอกาสที่คู่ความจะได้ระบายปัญหาต่างๆ ออกมาโดยมีคนกลางคือผู้พิพากษาผู้ไกล่เกลี่ยช่วยให้คำชี้แนะในสิ่งที่คู่ความไม่รู้ คู่ความสามารถสอบถามได้อย่างชัดเจน สามารถที่จะตกลงเกี่ยวกับปัญหาข้อขัดแย้งและแสดงความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่ ซึ่งจะทำให้คู่ความเข้าใจปัญหาของแต่ละฝ่ายรู้ถึงความต้องการที่แท้จริงของคู่ความฝ่ายตรงข้าม ทำให้สามารถทำความเข้าใจที่ก่อให้เกิดความพึงพอใจทั้งสองฝ่ายได้ โดยมองปัญหาว่าการพูดคุยกันโดยตรงกับคู่ความฝ่ายตรงข้ามโดยไม่ต้องผ่านคนกลางที่เป็นทนายความซึ่งบางครั้งอาจสื่อความหมายไม่ตรงกันอาจช่วยให้การเจรจาประสบผลสำเร็จได้ดียิ่งขึ้น นอกจากนี้การที่ห้องพิจารณาคดีมีบรรยากาศในห้องดูน่าเกรงขาม ผู้พิพากษาใส่เสื้อครุย มีคอกพยาน คู่ความนั่งอยู่คนละฝั่ง ไม่มีการพูดคุยกัน มีแต่การตั้งประเด็นข้อพิพาทในคดีหรือสืบพยานเกี่ยวกับปัญหาข้อขัดแย้งกันเท่านั้น ย่อมจะทำให้คู่ความเกิดอาการเกร็งและเครียดการ จัดห้องประชุมไกล่เกลี่ยที่มีสภาพเหมือนเข้าประชุมปรึกษาหารือกัน บรรยากาศเป็นกันเอง ผู้พิพากษาไม่ได้ใส่เสื้อครุย ไม่มีคอกพยาน และยังมีเครื่องดื่มให้บริการ จะเป็นการช่วยเสริมสร้างภาพพจน์ที่ดีของการมาศาล ไม่ต้องเป็นห่วงว่าเป็นทางอโคจรของผู้คนอีกต่อไป

อีกมุมหนึ่งของการเจรจาทกลงกันได้ด้วยดี

ประวัติศาสตร์ของสมุทรปราการ

กมรัตน์ เลิศไพรวรรณ*

จังหวัดสมุทรปราการแบ่งเขตการปกครองออกเป็น ๕ อำเภอ คือ อำเภอเมืองสมุทรปราการ อำเภอบางบ่อ อำเภอบางพลี อำเภอพระประแดง และ อำเภอพระสมุทรเจดีย์ มีประชากรจำนวน ๙๓๐,๘๐๗ คน มีการแผ่ขยายตัวเมืองอย่างรวดเร็ว และมีประชากรจำนวนมากเข้าทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม และเป็นลูกเรือประมง ทำให้สถิติคดีมีมาสู่ศาลเพิ่มขึ้นมากมายทำให้ศาลจังหวัดสมุทรปราการซึ่งมีอยู่ศาลเดียวในจังหวัดนี้มีปัญหาคดีความค้างพิจารณาอยู่ตลอดเวลา ต่อมาเมื่อวันที่ ๑๖ เมษายน ๒๕๓๐ ได้มีว่าที่ ร.ต.ณัฐ ศรีเฟื่องฟู สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดสมุทรปราการ ได้ทำหนังสือเสนอความเห็นต่อ ฯพณฯ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม (นายสอาด ปิยวรรณ) ขอให้มีการจัดตั้งศาลแขวงสมุทรปราการขึ้นเพื่อแบ่งเบาภาระคดีความในศาลจังหวัด และทำหน้าที่พิจารณาคดีเล็กๆ น้อยๆ ให้เสร็จสิ้นไปโดยรวดเร็วซึ่งข้อเสนอดังกล่าวสอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงยุติธรรม เมื่อวันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๓๐ กระทรวงยุติธรรมจึงได้นำเรื่อง การจัดตั้งศาลแขวงสมุทรปราการเข้าสู่การพิจารณาของคณะกรรมการประสานงานกระบวนการยุติธรรม ซึ่งตั้งขึ้นโดยมติคณะรัฐมนตรีมี ฯพณฯ สอาด ปิยวรรณ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมในขณะนั้นเป็นประธานกรรมการ ต่อมาวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๓๐ ที่ประชุมคณะกรรมการประสานงานกระบวนการยุติธรรมได้เสนอให้คณะรัฐมนตรี พิจารณานุมัติในหลักการเกี่ยวกับการจัดตั้งศาลแขวงสมุทรปราการ ซึ่งวันที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๓๐ คณะ

* ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลแขวงสมุทรปราการ พ.ศ. ๒๕๓๗ - พ.ศ. ๒๕๓๙

รัฐมนตรีอนุมัติในหลักการตามที่กระทรวงยุติธรรมเสนอ กระทรวงยุติธรรมโดย นายสวัสดิ์ โชติพานิช ปลัดกระทรวงยุติธรรมในขณะนั้นจึงได้มีคำสั่งกระทรวง ยุติธรรมที่ ๓๘๗/๒๕๓๐ ลงวันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๓๐ แต่งตั้งคณะกรรมการ เตรียมการจัดตั้งและเปิดทำการศาลแขวงสมุทรปราการ โดยมีรองปลัดกระทรวง ยุติธรรม (ฝ่ายวิชาการ) เป็นประธานกรรมการโดยให้คณะกรรมการเตรียมการจัด ตั้งและเปิดทำการศาลแขวงสมุทรปราการโดยมีอำนาจหน้าที่ดำเนินการในด้านต่าง ๆ รวมทั้งประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายเพื่อให้การจัดตั้งและเปิดทำ การศาลแขวงสมุทรปราการดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยซึ่งคณะกรรมการดังกล่าวได้ประชุมปรึกษา เมื่อวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๓๐ มีมติให้กำหนดเปิดทำ การศาลแขวงสมุทรปราการ ในวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๓๒ ซึ่งตรงกับวันคล้ายวัน สถาปนากระทรวงยุติธรรมและให้เปิดทำการ ณ อาคารหลังเดิมของศาลจังหวัด สมุทรปราการ กระทรวงยุติธรรมได้เสนอร่างพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตอำนาจ และวันเปิดทำการศาลแขวงสมุทรปราการพร้อมด้วยบันทึกหลักการ และเหตุผล และคำชี้แจงเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไปเมื่อวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๓๒ ท่านรองนายกรัฐมนตรี (พลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ) สั่งและ ปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรี (พลเอกเปรม ติณสูลานนท์) ได้พิจารณาแล้วมี คำสั่งอนุมัติในหลักการ และได้สั่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจ พิจารณาร่างพระราชกฤษฎีกาในเรื่องนี้ เมื่อวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๓๑ และ คณะกรรมการกฤษฎีกาได้ประชุมตรวจพิจารณาร่างพระราชกฤษฎีกากำหนดเขต อำนาจและวันเปิดทำการศาลแขวงสมุทรปราการเสร็จสิ้นในวันที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๓๑ โดยกำหนดให้ศาลแขวงสมุทรปราการเริ่มเปิดทำการตั้งแต่วันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๓๒ เป็นต้นไป แต่วันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๓๑ กระทรวงยุติธรรมโดย ฯพณฯ พล.ต.ท.จำรัส มังคลารัตน์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม ได้มีหนังสือถึง เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกามีความประสงค์เลื่อนกำหนดวันเปิดทำการศาล แขวงสมุทรปราการ จากกำหนดเดิมเป็นวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๓๒ เพื่อให้การ

เตรียมการในด้านต่างๆ เป็นไปโดยรอบคอบทั้งนี้สืบเนื่องมาจากการก่อสร้างอาคารศาลจังหวัดสมุทรปราการหลังใหม่ไม่แล้วเสร็จทันภายในกำหนดนั่นเอง

ต่อมาพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า โดยที่เป็นการสมควรกำหนดจำนวนเขตอำนาจและวันเปิดทำการของศาลแขวงสมุทรปราการ อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๕๙ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๙๙ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชกฤษฎีกาขึ้นไว้ เรียกว่า “พระราชกฤษฎีกากำหนดจำนวนเขตอำนาจและวันเปิดทำการของศาลแขวงสมุทรปราการ พ.ศ. ๒๕๓๒” พระราชกฤษฎีกานี้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป โดยมีเขตอำนาจในอำเภอทุกอำเภอ และเปิดทำการตั้งแต่วันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๓๒ เป็นต้นไปโดย ฯพณฯ พล.ต.ท.จำรัส มังคลารัตน์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม ได้กรุณาให้เกียรติมาเป็นประธานในพิธีเปิดทำการศาลแขวงสมุทรปราการ ในวันดังกล่าว

ที่ตั้ง

ศาลแขวงสมุทรปราการตั้งอยู่ ถนนศรีสมุทร ตำบลปากน้ำ อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ

เขตศาล

ทุกอำเภอในจังหวัดสมุทรปราการ

อำนาจศาล

ก. ในคดีแพ่ง ศาลแขวงสมุทรปราการ มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีแพ่งซึ่งราคาทรัพย์สินที่พิพาทหรือจำนวนเงินที่ฟ้องไม่เกินสี่หมื่นบาทเท่านั้นคดีอื่นๆ เช่น คดีไม่มีทุนทรัพย์ คดีไม่มีข้อพิพาทเป็นต้น ศาลแขวงไม่มีอำนาจพิจารณา

พิพากษาเลย

ข. ในคดีอาญา ศาลแขวงสมุทรปราการมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีอาญา ออกหมายเรียก ออกหมายอาญา ออกหมายสั่งให้คนมาจากหรือไปยังจังหวัดอื่น, ออกคำสั่งใดๆ ซึ่งมีใช่เป็นไปในทางวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทแห่งคดี, ทำการไต่สวนมูลฟ้อง และมีคำสั่งในคดีอาญา เช่น คดีเชีค, ทำการไต่สวนและมีคำสั่งในการขึ้นสูตรพลักศพตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พิจารณาพิพากษาคดีอาญา ซึ่งมีอัตราโทษอย่างสูงตามที่กฎหมายกำหนดไว้ให้จำคุกไม่เกิน ๓ ปี หรือปรับไม่เกิน ๖๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ในกรณีที่ศาลพิจารณาพยานหลักฐานแห่งคดีแล้วเห็นว่าโทษของจำเลยควรจำคุกเกินกว่า ๖ เดือน หรือปรับเกินกว่า ๑๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ซึ่งโทษจำคุกหรือปรับอย่างหนึ่งอย่างใดหรือทั้งสองอย่างเกินกว่าอัตราที่กล่าวแล้วจะพิพากษาในทันทีไม่ได้จะต้องให้ผู้พิพากษาอย่างน้อยคนหนึ่งลงชื่อเป็นองค์คณะก่อน

ปัจจุบันศาลแขวงสมุทรปราการเป็นศาลขนาด ๖ บัลลังก์ อัตรากำลังผู้พิพากษาศาลแขวงสมุทรปราการมีจำนวน ๙ อัตรา เป็นอัตราที่ได้รับอนุมัติเงินเดือนจำนวน ๗ อัตรา และอยู่ระหว่างรอสำนักงบประมาณจัดสรรอัตราเงินเดือนอีก ๒ อัตรา แต่ปัจจุบันมีผู้พิพากษาดำรงตำแหน่งอยู่แล้วจำนวน ๖ อัตรา ส่วนข้าราชการธุรการทั่วไป มีอัตรากำลังจำนวน ๒๑ อัตราและมีลูกจ้างประจำจำนวน ๓ อัตรา กับลูกจ้างชั่วคราว จำนวน ๑ อัตรา ดังต่อไปนี้

ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลและผู้พิพากษา รวม ๖ อัตรา

นายถนอมรัตน์	เลิศไพรวรรณ	ผู้พิพากษาหัวหน้าศาล
นายวิทยา	บุญชัยวัฒนา	ผู้พิพากษา
นายวรสิทธิ์	อภิชาติโชติ	ผู้พิพากษา
นางสาวฐิตยาภา	ศุกระสร	ผู้พิพากษา
นายสุรวุฒิ	เชาวลิต	ผู้พิพากษา
นายสมศักดิ์	พลายเพชร	ผู้พิพากษาประจำกระทรวง(ช่วยราชการ)

ธุรการรวม ๒๑ อัตรา

๑. นายสมนึก แพรดำ	เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป ๘ จำศาล
๒. นางสุกัญญา แก้วมณี	เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป ๗ รอง จำศาล
๓. นายพิภพ เอี่ยมโอภาส	เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป ๖ รอง จำศาล
๔. นางสุมล เทสเวส	นิติกร ๕
๕. นางสาววิลาวรรณ ดลัษณ์เพชร	เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป ๕ รอง จำศาล

๖. นางลินนา จิตต์สวาท	เจ้าหน้าที่บริหารงานธุรการ ๕
๗. นางนิรมล เกษมศิริ	เจ้าหน้าที่บริหารงานธุรการ ๔
๘. นางสาวมาลัย สุขมาก	เจ้าหน้าที่บริหารงานธุรการ ๔
๙. นางสิริกร แยมดี	เจ้าพนักงานธุรการ ๔
๑๐. นางสมลักษณ์ ทองศรีเพ็ชร	เจ้าพนักงานธุรการ ๔
๑๑. นางวรรณมา สกุลจันทร์	เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี ๔
๑๒. นางแสงมณี บุญประสงค์	เจ้าพนักงานธุรการ ๓
๑๓. นางสาวจอมทอง กุหลาบ	เจ้าพนักงานธุรการ ๓
๑๔. นางสุภาวรรณ ราษฎร์นิยม	เจ้าหน้าที่ธุรการ ๓
๑๕. นางปราณี สุขหอม	เจ้าหน้าที่ธุรการ ๓
๑๖. นางสาวอิง เป้าประสิทธิ์	เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล ๓
๑๗. นางมาลี วรรณศาสตร์	เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล ๓
๑๘. นางพรรณณี แซ่คง	เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล ๓
๑๙. นางจิระพร วชิรเชื่อนพันธ์	เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล ๓
๒๐. นางราณี ไพโรถื่อน	เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล ๓
๒๑. นางพันนา สว่างสาลี	เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล ๒

ลูกจ้างประจำ

๒๒. นายมนู คำงาม	พนักงานขับรถยนต์
๒๓. นายวิระ เรือนงาม	นักการ
๒๔. นายสมชาย แก้วมอญ	นักการ

ลูกจ้างชั่วคราว

๒๕. นางสาวจตุรภัทร ขาวบริสุทธิ์	เจ้าหน้าที่ธุรการ

ประวัติศาสตร์จังหวัดสมุทรปราการ

แผนกคดีเยาวชนและครอบครัว

จรูญ ชีวดีโสภณ*

เดิมศาลจังหวัดสมุทรปราการแผนกคดีเยาวชนและครอบครัว ใช้ชื่อว่า ศาลจังหวัดสมุทรปราการแผนกคดีเด็กและเยาวชน ซึ่งเปิดดำเนินการตั้งแต่วันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๓๒ ต่อมาได้มีพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัว และวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. ๒๕๓๕ ประกาศใช้บังคับ ทำให้ศาลจังหวัดสมุทรปราการแผนกคดีเด็กและเยาวชน เปลี่ยนเป็นศาลจังหวัดสมุทรปราการแผนกคดีเยาวชนและครอบครัว ในวันที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๓๕

เขตอำนาจศาลจังหวัดสมุทรปราการและครอบครัว จะครอบคลุมพื้นที่ จังหวัดสมุทรปราการทั้งจังหวัด ซึ่งมี ๕ อำเภอ คือ

๑. อำเภอเมือง
๒. อำเภอพระประแดง
๓. อำเภอบางพลี
๔. อำเภอบางบ่อ
๕. อำเภอพระสมุทรเจดีย์

ศาลจังหวัดสมุทรปราการแผนกคดีเยาวชนและครอบครัว จัดตั้งเพื่อคุ้มครองแก้ไขและฟื้นฟูเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดอาญาตามกฎหมาย เนื่องจากความอ่อนด้อยในวัยปัญญาและรู้เท่าไม่ถึงการณ์ รวมทั้งจัดให้มีการฝึก

* ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดสมุทรปราการ แผนกคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. ๒๕๓๕-ปัจจุบัน

อบรมงานอาชีพพื้นฐาน สงเคราะห์เด็กและเยาวชนที่ถูกควบคุมทั้งก่อนและหลังมีคำพิพากษาของศาล ส่วนในคดีแพ่งก็มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีเกี่ยวกับเรื่องครอบครัว ซึ่งเป็นปัญหาละเอียดอ่อนเกี่ยวเนื่องสัมพันธ์กับผู้เยาว์ ลดปัญหาความแตกแยกของครอบครัว และปัญหาซึ่งผู้เยาว์สมควรได้รับความคุ้มครองสิทธิแห่งประโยชน์ ในด้านความสัมพันธ์ของครอบครัวและทรัพย์สินของตน อันจะทำให้ผู้เยาว์และเยาวชนตลอดจนคู่กรณีที่มีข้อพิพาทเกี่ยวกับครอบครัว ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายโดยเท่าเทียมกัน และเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนทั่วราชอาณาจักร

สถิติคดีแพ่ง ย้อนหลัง ๕ ปี (พ.ศ.๒๕๓๔-๒๕๓๘) ถึงปัจจุบัน/จำนวนเรื่อง

ปี พ.ศ.	คดีค้างมา	คดีรับใหม่	คดีเสร็จไป	คดีค้างไป
๒๕๓๔	๒	๕๗	๕๗	๒
๒๕๓๕	๒	๑๕๕	๑๓๙	๑๘
๒๕๓๖	๑๘	๑๗๙	๑๕๘	๓๙
๒๕๓๗	๓๙	๑๙๙	๑๙๕	๔๓
๒๕๓๘	๔๓	๑๖๙	๑๘๕	๒๗
๒๕๓๙ (ม.ค.-มิ.ค.)	๒๗	๕๓	๓๖	๔๔

สถิติคดีแพ่ง ปี ๒๕๓๘ แยกตามฐานความผิด

๑. คดีฟ้องหย่า	๖๘ เรื่อง	คิดเป็นร้อยละ	๓๖.๗๖
๒. คดีขอรับบุตรบุญธรรม	๓๗ เรื่อง	คิดเป็นร้อยละ	๒๐
๓. คดีรับรองบุตร	๒๑ เรื่อง	คิดเป็นร้อยละ	๑๑.๓๕
๔. ขอตำนานิติกรรมแทนผู้เยาว์	๑๗ เรื่อง	คิดเป็นร้อยละ	๙.๑๙
๕. อื่นๆ	๔๒ เรื่อง	คิดเป็นร้อยละ	๒๒.๗๐

**สถิติคดีอาญา ย้อนหลัง ๕ ปี (พ.ศ.๒๕๓๔-๒๕๓๘)
ถึงปัจจุบัน/จำนวนเรื่อง**

ปี พ.ศ.	คดีค้างมา	คดีรับใหม่	คดีเสร็จไป	คดีค้างไป
๒๕๓๔	๙	๑๒๑๒	๑๒๐๒	๑๙
๒๕๓๕	๑๙	๑๐๑๑	๙๙๓	๓๗
๒๕๓๖	๓๗	๑๐๐๗	๙๘๔	๖๐
๒๕๓๗	๖๐	๑๕๒๕	๑๔๒๙	๑๕๖
๒๕๓๘	๑๕๖	๑๔๓๗	๑๓๙๘	๑๙๕
๒๕๓๙ (ม.ค. - มี.ค.)	๑๙๕	๓๓๗	๓๑๙	๒๑๓

สถิติคดีอาญา ปี ๒๕๓๘ แยกตามฐานความผิด

๑. คดี พรก. ป้องกันการใช้สารระเหย	๓๕๕	เรื่อง	คิดเป็นร้อยละ	๒๕.๓๙
๒. คดี พรบ.ยาเสพติดให้โทษ-เฮโรอีน	๓๑๔	เรื่อง	คิดเป็นร้อยละ	๒๒.๔๖
๓. คดี ลักทรัพย์	๒๓๓	เรื่อง	คิดเป็นร้อยละ	๑๖.๖๗
๔. คดี พรบ.ยาเสพติดให้โทษ-กัญชา	๑๖๐	เรื่อง	คิดเป็นร้อยละ	๑๑.๔๕
๕. อื่นๆ	๓๓๖	เรื่อง	คิดเป็นร้อยละ	๒๔.๐๓

คณะผู้พิพากษา ข้าราชการตุลาการ และลูกจ้าง ศาลจังหวัดสมุทรปราการ แผนกคดีเยาวชนและครอบครัว
ระหว่างพฤษภาคม ๒๕๓๘ ถึง พฤษภาคม ๒๕๓๙

ข้าราชการตุลาการ

ศาลจังหวัดสมุทรปราการแผนกคดีเยาวชนและครอบครัว

๑. นายจรูญ	ชีวิตโสภณ	ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลฯ
๒. นายสมชัย	วิชัยไพศิรัฐกุล	ผู้พิพากษาฯ
๓. นางสาวสิริพร	เปรมมาสวัสดิ์	ผู้พิพากษาฯ
๔. นายพรชัย	อัศศววัฒนพร	ผู้พิพากษาฯ (ลาไปศึกษาต่อปริญญาโท) ตั้งแต่ ๑ สค. ๓๘ มีกำหนด ๑ ปี
๕. นายประณต	วรดิเรก	ผู้พิพากษาประจำกระทรวง ช่วยทำงาน ในตำแหน่งผู้พิพากษาศาลจังหวัดสมุทร ปราการแผนกคดีเยาวชนและครอบครัว

รายชื่อผู้พิพากษาศาลจังหวัดสมุทรปราการ
แผนกคดีเยาวชนและครอบครัว

๑. นางกฤติกา	สุนทรสารทูล
๒. นางกิตติมา	วรวิสุทธินันท์
๓. นางจรรยา	รัศมีแพทย์
๔. นายจรูญ	ยังประภากร
๕. นางฉัตรสุดา	จันทร์ติ่ง
๖. นายชวწყ်	วงศ์สายัณท์
๗. นางดวงจันทร์	โฉมทองดี
๘. นางธิดา	จันทร์เพ็ญ
๙. นายนนท์	บุรณสมภพ
๑๐. นางนาฏอนงค์	หิรัญบุรณะ
๑๑. นางนิรมล	พาณิชนวน
๑๒. นางบวรพรรณ	รัฐประเสริฐ
๑๓. นางบุปผา	นวกุล
๑๔. นางบุษบง	มาพบพันธ์
๑๕. พลตำรวจตรีบำเหน็จ	บุรณพงศ์
๑๖. นางเบญจา	ปิยสิรานนท์
๑๗. นายประสิทธิ์	ชนชื่นชมวงศ์
๑๘. นางประภา	วงศ์แพทย์
๑๙. นางประไพ	สุเทวี บุรี
๒๐. นายไพสิฐ	ตันติเตมิต
๒๑. นายพงษ์ไพโรจน์	รัชตะทรัพย์
๒๒. นางยุพเยาว์	เรืองจรุงพงศ์
๒๓. นายระเด่น	เกษมสันต์ ณ อยุธยา

๒๔. นางเรือนแก้ว	กฤษฎานนท์ แบรินดท์
๒๕. นางวนิดา	ปาวโรดม
๒๖. คุณหญิงวัลลีย์	วีระปรีย
๒๗. นางศรีพงศ์	ศรีเสริมวงศ์
๒๘. นายสงวน	จันทรานุกูล
๒๙. นางสาวใจ	ศิริระพันธ์
๓๐. นางสาวบุญ	เตชะมงคลกิจ
๓๑. นายสมพงษ์	ชาญพามิช
๓๒. นางสาวทรง	ชนะมา
๓๓. นางสาวจิตรา	มงคลกิติ
๓๔. นางสาวผิงใจ	ลิ้มเจริญ
๓๕. นางสาวนันทา	เตียสุวรรณ
๓๖. นางสาวนิตี	จุลกะเศียน
๓๗. นางสาวสุพัชรา	ปายะนันท์
๓๘. นายสุรจิต	พิชญพงศ์ศา
๓๙. นางสาวติ	ช่วงรังษี
๔๐. นายสุวัจชัย	ฉัตรชุมสาย
๔๑. นายสุเทพ	วงศ์แพทย์
๔๒. นายไสวรินทร์	วิเศษสมบัติ
๔๓. นายอดิศร	พิพัฒน์วานิชย์
๔๔. นางอัจฉรมย์	วรรณะภัก
๔๕. นางอัจฉริยา	อนรุทธกร
๔๖. คุณหญิงอำไพ	สุญาณเศรษฐกร
๔๗. นางอุดมทัศนีย์	ยังประภากร
๔๘. นางอุไร	คุณนันทกุล

ข้าราชการตุลาการ ศาลจังหวัดสมุทรปราการแผนกคดีเยาวชนและครอบครัว

๑. นางสาวเบญจรัตน์	วรรณสุทธิ	จำศาลจังหวัดสมุทรปราการแผนกคดีเยาวชนและครอบครัว
๒. นางพิณทิพย์	เจนนพกาญจน์	นิติกร ๕ (ประชาสัมพันธ์)
๓. นางสาวประภาวรรณ	ธรรมมาสถิตย์	เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป ๕ (รองจำศาลฯ ฝ่ายคดี)
๔. นางพวงเงิน	เจริญผล	เจ้าหน้าที่บริหารงานตุลาการ ๔ (สารบบ, พัสดุ)
๕. นางอุบล	ถึงฝั่ง	เจ้าพนักงานตุลาการ ๔ (รับฟ้อง, ผัดฟ้อง, เก็บค่า)
๖. นางสาวจรรยา	เชื้อสาวถิ	เจ้าพนักงานตุลาการ ๓ (สารบรรณ)
๗. นายประเสริฐ	คำเชียง	เจ้าหน้าที่ตุลาการ ๓ (ออกหมาย)
๘. นางสาวแสงเดือน	ปรีชา	เจ้าพนักงานตุลาการ ๓ (หน้าบัลลังก์)
๙. นางสาวนภาพร	วงศ์ฉัตร	เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล๒(หน้าบัลลังก์)
๑๐. นางสาวพยอม	เครือแก้ว	เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล๑(หน้าบัลลังก์)
๑๑. นางสาวอมรรัตน์	สุนาเคน	เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี ๑ (การเงิน)
๑๒. นางสาวฐิริยา	ผลพลอย	เจ้าหน้าที่ตุลาการ ๑ สำนักงานอธิบดีผู้พิพากษาศาลจังหวัดสมุทรปราการแผนกคดีเยาวชนและครอบครัว (ปฏิบัติงานหน้าบัลลังก์)

ลูกจ้างประจำ

๑. นายทวีศักดิ์	อุดหนุน	พนักงานขับรถยนต์
๒. นายภมร	มิตรสำโรง	นักการภารโรง

ห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ศาลยุติธรรม
(www.library.coj.go.th)

สำนักงานบังคับคดีจังหวัดสมุทรปราการ

วัลลภ ศรีณวณิช*

ด้วยกระทรวงยุติธรรมมีนโยบายที่จะขยายงานด้านการบังคับคดีแพ่งและบังคับคดีล้มละลายและงานอื่นๆ ในความรับผิดชอบของกรมบังคับคดีออกไปทั่วประเทศ เพื่อให้บริการแก่ประชาชนในด้านการบังคับคดีให้เป็นแนวทางเดียวกันทั่วประเทศ อีกทั้งเป็นการแบ่งเบาภาระหน้าที่ของศาลซึ่งรับผิดชอบงานด้านธุรการของศาลหากจะต้องรับผิดชอบงานด้านการบังคับคดีอีกก็จะทำให้ปริมาณงานในความรับผิดชอบมีมากเป็นเหตุให้ไม่สามารถปฏิบัติงานให้สำเร็จลุล่วงไปได้ อย่างดีและรวดเร็วซึ่งไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ทั้งในด้านราชการและประชาชนผู้มาติดต่อ

ด้วยเหตุดังกล่าว กระทรวงยุติธรรมและกรมบังคับคดี ได้ดำริที่จะจัดตั้งสำนักงานบังคับคดีประจำศาลชั้นทุกจังหวัด นอกเหนือจากสำนักงานบังคับคดีและวางทรัพย์ภูมิภาคที่มีอยู่แล้วแต่เดิมจำนวน ๙ ภูมิภาค กรมบังคับคดีได้เลือกจังหวัดที่มีสถิติปริมาณคดีจำนวนมากและมีศักยภาพเพียงพอที่จะจัดตั้งสำนักงานบังคับคดีประจำศาลได้ ซึ่งภายหลังจากที่มีการคัดเลือกจังหวัดต่างๆ แล้ว ปรากฏว่าจังหวัดสมุทรปราการเป็นจังหวัดที่มีปริมาณคดีจำนวนมากและความพร้อมในทุกๆ ด้านเพียงพอที่จะตั้งสำนักงานบังคับคดีประจำศาลได้ อีกทั้งยังเป็นจังหวัดที่อยู่ใกล้กรุงเทพมหานคร ซึ่งหากมีปัญหาและข้อขัดข้องในการดำเนินการก็ปรึกษากรมบังคับคดีได้อย่างทันที่ จึงได้จัดตั้งสำนักงานบังคับคดีและวางทรัพย์ประจำศาลจังหวัดสมุทรปราการขึ้นเป็นแห่งแรกในประเทศไทย โดยเปิดทำการเมื่อวันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๓๐ และโดยที่บริเวณศาลจังหวัดสมุทรปราการ มี

หน่วยงานของกระทรวงยุติธรรมตั้งอยู่หลายหน่วยทำให้ไม่มีเนื้อที่เพียงพอสำหรับจัดตั้งสำนักงานได้จึงได้เช่าอาคารของเอกชนเลขที่ ๕๓๑-๕๓๓ ถนนสุขุมวิท ตำบลปากน้ำ อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งอยู่ไม่ห่างจากศาลจังหวัดสมุทรปราการมากนัก ซึ่งเป็นการสะดวกในการดูแลบังคับบัญชาและสะดวกสำหรับผู้มาติดต่อ เป็นที่ตั้งสำนักงานมาจวบจนปัจจุบัน

สำนักงานบังคับคดีและวางทรัพย์ประจำศาลจังหวัดสมุทรปราการเมื่อเริ่มจัดตั้งมี นายชาลี รัตนานนท์ ดำรงตำแหน่งหัวหน้าสำนักงานมีข้าราชการและลูกจ้างปฏิบัติงานประจำสำนักงานรวมทั้งสิ้นจำนวน ๘ คน โดยในช่วงแรกเนื่องจากยังติดขัดในเรื่องอัตราค่าจ้างและเรื่องอื่นๆ สำนักงานบังคับคดีและวางทรัพย์ประจำศาลจังหวัดสมุทรปราการ จึงรับผิดชอบงานด้านการบังคับคดีแพ่งและวางทรัพย์เท่านั้น จนกระทั่งปีพุทธศักราช ๒๕๓๓ เมื่อมีความพร้อมมากขึ้นจึงรับผิดชอบงานด้านบังคับคดีล้มละลายของศาลจังหวัดสมุทรปราการเพิ่มขึ้น ปัจจุบันนี้สำนักงานบังคับคดีและวางทรัพย์ประจำศาลจังหวัดสมุทรปราการได้เปลี่ยนชื่อเป็น “สำนักงานบังคับคดีจังหวัดสมุทรปราการ” มีนายวัลลภ ศรีณยวัฒน์* ดำรงตำแหน่งหัวหน้าสำนักงาน มีข้าราชการและลูกจ้างรวมทั้งสิ้น ๒๑ คน

ข้าราชการและลูกจ้างสำนักงานบังคับคดีจังหวัดสมุทรปราการ

สำนักงานบังคับคดีจังหวัดสมุทรปราการ

ตั้งอยู่ ณ อาคารเลขที่ ๕๓๑-๕๓๓ ถนนสุขุมวิท ตำบลปากน้ำ อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ มีขอบเขตงานและความรับผิดชอบดังต่อไปนี้

๑. ดำเนินการบังคับคดีแพ่งในเขตอำนาจของศาลจังหวัดสมุทรปราการ

๑.๑ ยึดทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษา

๑.๒อายัดทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษา

๑.๓ ขับไล่-รื้อถอน

๑.๔ ขายทอดตลาดทรัพย์สิน

๒. ดำเนินการบังคับคดีล้มละลายในเขตอำนาจของศาลจังหวัดสมุทรปราการ

๓. การชำระบัญชีห้างหุ้นส่วน หรือบริษัทตามคำสั่งศาล

๔. งานวางทรัพย์สิน

๕. งานอนุญาตไต่สวนการ (เพื่อชี้ขาดข้อพิพาทเกี่ยวกับงานวางทรัพย์สิน)

๖. งานประเมินราคาทรัพย์สิน

สถิติปริมาณคดีของสำนักงานบังคับคดีจังหวัดสมุทรปราการ ปี ๒๕๓๘

	ค้างดำเนินการ มาแต่ปีก่อน	เกิดใหม่	รวม ดำเนินการ	ดำเนิน การเสร็จ	เกิดใหม่
บังคับคดีแพ่ง	๑,๑๓๘	๑,๑๒๗	๒,๒๖๕	๖๓๖	๑,๖๒๙
บังคับคดี ล้มละลาย	๙๗	๖๔	๑๖๑	๓๔	๑๒๗
วางทรัพย์สิน	๔๑	๑๔	๕๕	-	๕๕

รายชื่อข้าราชการและลูกจ้างสำนักงานบังคับคดีจังหวัดสมุทรปราการ

๑. นายวัลลภ ศรัณยวณิชย์   นิติกร ๗   หัวหน้าสำนักงาน
๒. นายนิพัธ วิวัฒน์วานิช   นิติกร ๕   เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์
๓. นายพุมบัณฑิต ผิวสอาด   นิติกร ๕   เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์
๔. นางสาวจันทนา กิตตินารถ   นิติกร ๔   เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์
๕. นางสาวสมศรี ศรีสมบุรณ์   เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี ๔
๖. นางกมลชนก ผกาสิริวัฒนกุล   เจ้าหน้าที่ธุรการ ๒
๗. นายสุวรรณ ยิ่งสุนทรวัฒนา   พนักงานเดินหมาย
๘. นายพนัส โลณวัฒน์   พนักงานเดินหมาย
๙. นายกมล บุญเสริม   นิติกร   เจ้าพนักงานบังคับคดี
๑๐. นายดุเชฐ ม่วงยัง   นิติกร   เจ้าพนักงานบังคับคดี
๑๑. นายพิทักษ์ พันธุ์วัฒนะสิงห์   นิติกร   เจ้าพนักงานบังคับคดี
๑๒. นางสาวกอบลาภ ภาสุรพิบูล   นิติกร   เจ้าพนักงานบังคับคดี
๑๓. นายโกวิท จงจิต   นิติกร   เจ้าพนักงานบังคับคดี
๑๔. นางสาวฉันทนา ศิวารัตน์   นักวิชาการการเงินและบัญชี
๑๕. นางสาวบุศรา ชวบแซม   เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี
๑๖. นางสาววรรณ ชำนาญยนต์   เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี
๑๗. นางรัชณี พูลผล   เจ้าหน้าที่ธุรการ
๑๘. นางสาวอรรวรรณ ปานอุทัย   เจ้าหน้าที่พิมพ์ดีด
๑๙. นางสาวสุดา ศรประยูร   เจ้าหน้าที่พิมพ์ดีด
๒๐. นายสมเดช บุญช่วย   พนักงานขับรถยนต์
๒๑. นางปราณี เกตุแก้ว   นักการภารโรง

สำนักงานคุมประพฤติจังหวัดสมุทรปราการ

ฉลาด คนฉลาด*

๑. ที่มาและการจัดตั้ง

นับตั้งแต่ประเทศไทยได้นำระบบงานคุมประพฤติมาใช้เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๙๕ เป็นต้นมา โดยนำมาใช้กับผู้กระทำความผิดที่เป็นเด็กและเยาวชนก่อน ต่อมาจึงได้นำระบบงานคุมประพฤติมาใช้กับผู้กระทำความผิดที่เป็นผู้ใหญ่ ดังปรากฏในประมวลกฎหมายอาญาลบฉบับปัจจุบันซึ่งใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๐๐ โดยประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๕๖-๕๘ ได้บัญญัติเกี่ยวกับการรอกการกำหนดโทษหรือรอกการลงโทษผู้กระทำความผิดไว้และให้ศาลมีอำนาจกำหนดเงื่อนไขเพื่อคุมความประพฤติผู้กระทำความผิดแต่ยังไม่มีการใช้วิธีคุมความประพฤติอย่างเป็นรูปธรรม จนกระทั่งกระทรวงยุติธรรมพิจารณาแล้วเห็นว่ามิประโยชน์และได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรีในการตราพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการของสำนักงานส่งเสริมงานตุลาการให้มีสำนักคุมประพฤติกลางซึ่งเป็นหน่วยงานระดับกอง มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงเกี่ยวกับการคุมประพฤติผู้กระทำความผิดที่เป็นผู้ใหญ่

ต่อมาเมื่อวันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๒๒ สำนักงานคุมประพฤติกลางจึงได้เริ่มดำเนินงานคุมประพฤติผู้กระทำความผิดที่เป็นผู้ใหญ่อย่างเป็นทางการและเป็นแห่งแรกที่ กรุงเทพมหานคร การดำเนินงานได้ผลจึงได้มีการขยายงานออกไปสู่ส่วนภูมิภาคเป็นจำนวนหลายจังหวัดและต่อมากระทรวงยุติธรรมจึงได้ยกฐานะจากสำนักงานคุมประพฤติกลางขึ้นเป็นกรมคุมประพฤติ เมื่อวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๓๕ ตามพระราชบัญญัติปรับปรุง กระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๓๕

และพระราชบัญญัติโอนอำนาจหน้าที่และกิจการบริหารบางส่วนของสำนักงานส่งเสริมงานตุลาการ กระทรวงยุติธรรม ไปเป็นของกรมคุมประพฤติ กระทรวงยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นต้นมา ปัจจุบันนี้มีสำนักงานคุมประพฤติที่เปิดดำเนินการทั่วประเทศทั้งหมด ๖๕ แห่ง และกรมคุมประพฤตินโยบายที่จะเปิดดำเนินการทั่วประเทศเพื่อจะได้อำนวยความสะดวกยุติธรรมให้แก่ประชาชนทั่วทุกภูมิภาคของประเทศได้อย่างทัดเทียมกัน สำหรับสำนักงานคุมประพฤติจังหวัดสมุทรปราการนั้น ได้

เปิดดำเนินการมาตั้งแต่วันที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๓๖ ซึ่งเป็นแห่งแรกของส่วนภูมิภาค

คณะข้าราชการ และลูกจ้าง
สำนักงานคุมประพฤติจังหวัดสมุทรปราการ

๒. สถานภาพของสำนักงาน

สำนักงานคุมประพฤติจังหวัดสมุทรปราการ เป็นหน่วยงานราชการส่วนกลางมีที่ตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาค สังกัดสำนักงานคุมประพฤติภาค ๑ (หน่วยงานระดับกอง) กรมคุมประพฤติ

กระทรวงยุติธรรม

๓. สถานที่ตั้ง

สำนักงานคุมประพฤติจังหวัดสมุทรปราการ มีที่ทำการสำนักงานอยู่ที่บริเวณชั้นล่างของอาคารศาลจังหวัดสมุทรปราการ ถนนศรีสมุทร อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ หมายเลขโทรศัพท์ ๐๒-๓๙๕-๓๕๔๘-๙ โทรสาร. ๐๒-๓๙๕-๓๕๔๘

๔. อัตรากำลัง

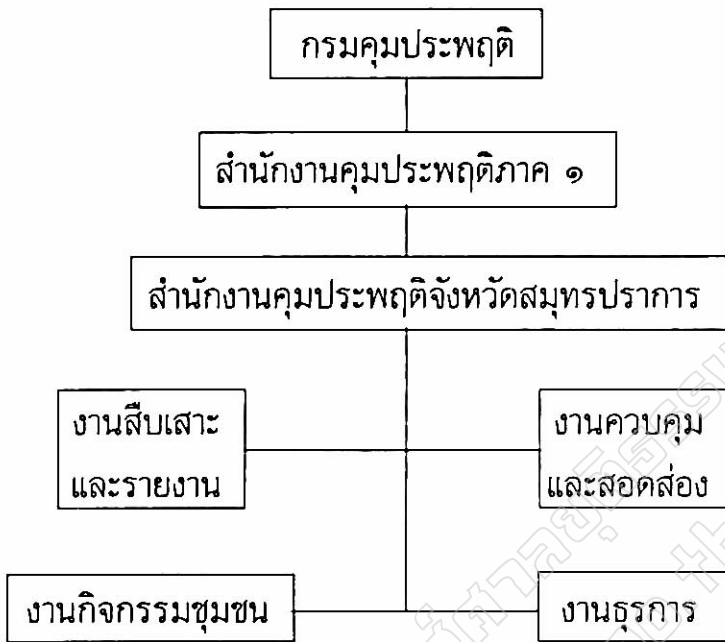
สำนักงานคุมประพฤติจังหวัดสมุทรปราการ ปัจจุบันมีอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ปฏิบัติราชการอยู่ประกอบด้วย ข้าราชการจำนวน ๑๓ คน ลูกจ้างประจำจำนวน ๔ คนและลูกจ้างชั่วคราวจำนวน ๑๗ คน รวมทั้งสิ้น ๓๔ คน ดังนี้

๑) หัวหน้าสำนักงาน	๑ คน
๒) ผู้ช่วยหัวหน้าสำนักงาน	๑ คน
๓) พนักงานคุมประพฤติ	๒๑ คน
๔) เจ้าหน้าที่บริหารงานธุรการ	๑ คน
๕) เจ้าหน้าที่ธุรการ	๔ คน
๖) เจ้าหน้าที่พิมพ์ดีด	๓ คน
๗) พนักงานขับรถยนต์	๒ คน
๘) นักการภารโรง	๑ คน

นอกจากอัตรากำลังดังกล่าวข้างต้นแล้วสำนักงานคุมประพฤติจังหวัดสมุทรปราการยังมีอาสาสมัครคุมประพฤติ กระทรวงยุติธรรม รุ่นที่ ๑๐ จังหวัดสมุทรปราการ ปฏิบัติงานช่วยเหลือพนักงานคุมประพฤติในการสอดส่องดูแลผู้ถูกคุมความประพฤติจำนวน ๕๒ คน

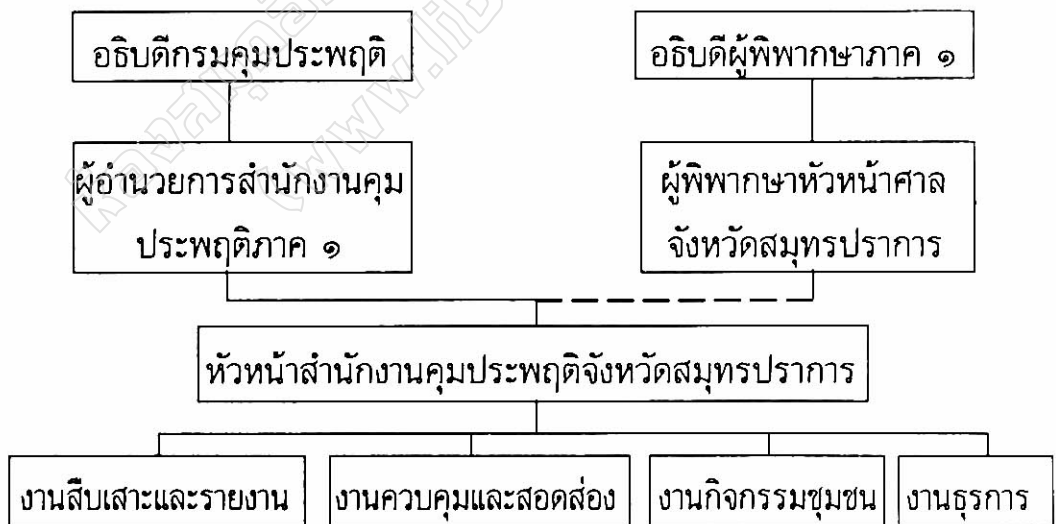
๕. โครงสร้างของสำนักงาน

สำนักงานคุมประพฤติจังหวัดสมุทรปราการ มีโครงสร้างของสำนักงาน ดังนี้

๖. สายการบังคับบัญชาและการกำกับดูแล

สำนักงานคุมประพฤติจังหวัดสมุทรปราการ มีสายการบังคับบัญชาและการกำกับดูแล ดังนี้

๗. อำนาจหน้าที่

สำนักงานคุมประพฤติจังหวัดสมุทรปราการ มีอำนาจและหน้าที่ทำการสืบเสาะและพินิจจำเลยและทำการควบคุมและสอดส่องผู้ถูกคุมความประพฤติที่อยู่ในเขตอำนาจของศาลจังหวัดสมุทรปราการ ศาลแขวงสมุทรปราการ ซึ่งศาลจะเป็นผู้สั่งให้พนักงานคุมประพฤติดำเนินการโดยอาศัยประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๕๖-๕๘ และพนักงานคุมประพฤติดำเนินการในการดำเนินการดังกล่าวตามพระราชบัญญัติวิธีดำเนินการคุมความประพฤติตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. ๒๕๒๒ โดยปฏิบัติงานภายใต้ระเบียบกระทรวงยุติธรรม ว่าด้วยการดำเนินการคุมความประพฤติผู้กระทำความผิดที่เป็นผู้ใหญ่ พ.ศ. ๒๕๒๖

๘. การแบ่งสายงานและลักษณะงานที่ปฏิบัติ

สำนักงานคุมประพฤติจังหวัดสมุทรปราการ แบ่งการปฏิบัติงานออกเป็น ๔ งานคือ

๑) งานสืบเสาะและรายงาน ก่อนศาลพิพากษาพนักงานคุมประพฤติจะทำการสืบเสาะข้อเท็จจริงต่าง ๆ เกี่ยวกับตัวจำเลย เช่น อายุ ประวัติ ความประพฤติ สถิติปัญหา การศึกษา อบรม สุขภาพ ภาวะแห่งจิต นิสัยและสิ่งแวดล้อมของจำเลย ตลอดจนจนสภาพความผิดและเหตุอื่นอันควรปรานี แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์พร้อมทั้งทำรายงานเสนอความเห็นต่อศาลว่าจำเลยจะสามารถปรับปรุงแก้ไขฟื้นฟูตนเองได้เพียงใดหรือไม่ เพื่อประกอบดุลยพินิจของศาลในการพิพากษาที่จะลงโทษจำคุกหรือรอการลงโทษหรือรอการกำหนดโทษหรือใช้มาตรการแก้ไขบำบัดอื่น ๆ ที่เหมาะสมแก่จำเลย เฉพาะรายเป็นกรณี ไป

๒) งานควบคุมและสอดส่อง ภายหลังศาลพิพากษาในกรณีที่ศาลมีคำพิพากษาให้รอการกำหนดโทษหรือรอการลงโทษและกำหนดเงื่อนไขเพื่อคุมความประพฤติจำเลยไว้พนักงานคุมประพฤติจะเป็นผู้คอยสอดส่องให้ผู้ถูกคุมความประพฤติปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ศาลกำหนด และสอดส่องดูแลพฤติกรรมและความ

ประพฤติด้านต่าง ๆ พร้อมทั้งให้คำแนะนำช่วยเหลือและตักเตือนผู้ถูกคุมความประพฤติในเรื่องความประพฤติ การศึกษาเล่าเรียนและการประกอบอาชีพ หากผู้ถูกคุมความประพฤติไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขหรือมีพฤติกรรมที่เกี่ยวกับการคุมความประพฤติเปลี่ยนแปลงไป พนักงานคุมประพฤติจะทำรายงานให้ศาลทราบเพื่อศาลจะได้ตักเตือนหรือกำหนดโทษตามที่รอกำหนดโทษไว้ หรือลงโทษจำคุกซึ่งรอกำหนดโทษไว้นั้นก็ได้หรือเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขตามที่ศาลเห็นสมควร

๓) งานกิจกรรมชุมชน เป็นงานแก้ไขฟื้นฟูผู้ถูกคุมความประพฤติให้กลับตนเป็นพลเมืองดีไม่หวนกลับไปกระทำความผิดอีก ด้วยการแก้ไขฟื้นฟูและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้ผู้กระทำความผิดเหล่านั้นสามารถปรับตัวกลับเข้าสู่สังคมและอยู่ร่วมกับสังคมได้อย่างปกติสุขโดยการดำเนินงานตามโครงการต่าง ๆ ของกรมคุมประพฤติ เช่น โครงการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม โครงการผู้ถูกคุมความประพฤติทำงานบริการสังคม โครงการอบรมผู้ถูกคุมความประพฤติ และโครงการอาสาสมัครคุมประพฤติ เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อให้ผู้ถูกคุมความประพฤติสามารถประกอบอาชีพช่วยเหลือตนเองและครอบครัวได้และเป็นการนำทรัพยากรในชุมชนอันได้แก่องค์กรต่าง ๆ ทั้งภาครัฐบาลและภาคเอกชน เช่น องค์กรทางศาสนา สถานพยาบาล สถานบริการจัดหางาน สถานศึกษา องค์กรการกุศล ตลอดจนบุคคล และคณะบุคคล เช่น อาสาสมัครคุมประพฤติ มูลนิธิและสมาคมต่าง ๆ เข้ามาสนับสนุนแก้ไขฟื้นฟูผู้ถูกคุมความประพฤติ

๔) งานธุรการ ทำหน้าที่เกี่ยวกับงานสารบรรณ งานการเงินงานพัสดุ งานสถิติและงานพิมพ์ดีด ตลอดจนทำหน้าที่งานธุรการอื่นๆ เพื่อช่วยอำนวยความสะดวกให้การดำเนินงานต่าง ๆ ของสำนักงานเป็นไปด้วยดี

๙. ประโยชน์ของงานคุมประพฤติ

การคุมประพฤติเป็นการให้โอกาสแก่จำเลยที่มีโชอาชญากรโดยสันดานให้กลับตนเป็นพลเมืองดีและได้อยู่ร่วมกับครอบครัวเพื่อเลี้ยงดูครอบครัวต่อไป

ซึ่งจะได้ไม่เป็นภาระต่อสังคม อีกทั้งผู้นั้นไม่ต้องถูกตราหน้าว่าเป็นคนชู้ชู้ตาราง หรือทำให้มีมลทินติดตัวไปตลอดชีวิต และยังเป็นการช่วยลดความแออัดของนักโทษในเรือนจำได้อีกทางหนึ่งซึ่งจะทำให้ประหยัดงบประมาณของทางราชการได้ด้วย นอกจากนี้งานคุมประพฤดียังได้สร้างประโยชน์ให้กับสังคมในด้านต่าง ๆ เป็นอย่างมาก เช่น การนำผู้ถูกคุมความประพฤติไปบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ตามสถานที่ต่าง ๆ และการมีส่วนช่วยเหลือผู้ถูกคุมความประพฤติที่ติดยาเสพติดให้โทษด้วยการส่งไปบำบัดรักษาอาการติดยาเสพติดให้โทษด้วย เป็นต้น

๑๐. บทสรุป

งานคุมประพฤติผู้กระทำผิดที่เป็นผู้ใหญ่เป็นงานค่อนข้างใหม่ในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาในประเทศไทย แม้ว่าจะได้ดำเนินการเป็นเวลา ๑๖ ปีมาแล้ว แต่ก็ยังไม่เป็นที่รู้จักของบุคคลทั่วไป ในส่วนของสำนักงานคุมประพฤติจังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งเปิดดำเนินการมา ๑๒ ปีแล้วนั้นผลการปฏิบัติงานทั้งงานสืบเสาะและพินิจจำเลย และงานควบคุมและสอดส่องผู้ถูกคุมความประพฤตินับได้ว่าประสบความสำเร็จในระดับหนึ่ง แต่เนื่องจากงานคุมประพฤติเป็นงานแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดซึ่งได้รับการปล่อยตัวให้ออกไปอยู่ในชุมชนดังนั้นจึงได้ต้องรับความร่วมมือจากบุคคล กลุ่มบุคคล องค์กรต่าง ๆ ในชุมชนในด้านต่าง ๆ เพื่อจะทำให้การแก้ไขฟื้นฟูและช่วยเหลือสงเคราะห์ผู้กระทำผิดในจังหวัดสมุทรปราการให้กลับตนเป็นพลเมืองดีไม่หวนกลับไปกระทำความผิดอีกสังคมจะได้เกิดความสงบสุข และบุคคลเหล่านั้นก็จะเป็นประโยชน์ให้แก่ชุมชนและแก่ประเทศชาติต่อไป

...ประชุมอาสาสมัครคุมประพฤติ รุ่นที่ ๑๐ จังหวัดสมุทรปราการ เพื่อร่วมกันแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดตาม
โครงการอาสาสมัครคุมประพฤติ กระทรวงยุติธรรม...

...ผู้ถูกคุมความประพฤติร่วมกันบำเพ็ญประโยชน์ โดยทำงานบริการสังคมตามคำสั่งศาล...

ภาคผนวก

๑. ผลการปฏิบัติงานคดีสืบเสาะและรายงาน

สถิติคดีประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๓๕-๒๕๓๘

- พ.ศ. ๒๕๓๕	จำนวน	๑,๓๑๕	คดี
- พ.ศ. ๒๕๓๖	จำนวน	๑,๗๙๕	คดี
- พ.ศ. ๒๕๓๗	จำนวน	๒,๑๙๕	คดี
- พ.ศ. ๒๕๓๘	จำนวน	๑,๓๔๑	คดี

สถิติคดีประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๓๘ (แยกตามประเภทคดี)

- ความผิดต่อเจ้าพนักงาน	จำนวน	๑๙	คดี
- ความผิดเกี่ยวกับเพศ	จำนวน	๕๕	คดี
- ความผิดต่อชีวิตและร่างกาย	จำนวน	๔๐๕	คดี
- ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์	จำนวน	๓๗๗	คดี
- ความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาลักษณะอื่นๆ	จำนวน	๙๘	คดี
- ความผิดตามกฎหมายอื่น เช่น			
- พรบ. ยาเสพติดให้โทษฯ	จำนวน	๗๘	คดี
- พรบ. อาวุธปืนฯ	จำนวน	๔๓	คดี
- พรบ. ขนส่งทางบกฯ	จำนวน	๒	คดี
- พรบ. ป่าไม้และป่าสงวนฯ	จำนวน	๑	คดี
- อื่นๆ	จำนวน	๒๖๓	คดี

๒. ผลการปฏิบัติงานคดีควบคุมและสอดส่อง

สถิติคดีประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๓๕-๒๕๓๘

- พ.ศ. ๒๕๓๕	จำนวน	๔๒๓ คดี
- พ.ศ. ๒๕๓๖	จำนวน	๗๒๔ คดี
- พ.ศ. ๒๕๓๗	จำนวน	๓,๐๔๙ คดี
- พ.ศ. ๒๕๓๘	จำนวน	๑,๗๔๖ คดี

สถิติคดีประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๓๘ (แยกตามประเภทคดี)

- ความผิดต่อเจ้าพนักงาน	จำนวน	๑๒ คดี
- ความผิดเกี่ยวกับเพศ	จำนวน	๑๘ คดี
- ความผิดต่อชีวิตและร่างกาย	จำนวน	๒๖๖ คดี
- ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์	จำนวน	๑๕๓ คดี
- ความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาลักษณะอื่นๆ	จำนวน	๓๔ คดี
- ความผิดตามกฎหมายอื่น เช่น		
- พรบ. ยาเสพติดให้โทษฯ	จำนวน	๑,๐๘๒ คดี
- พรบ. อาวุธปืนฯ	จำนวน	๑๐ คดี
- พรบ. ขนส่งทางบก	จำนวน	๒๒ คดี
- อื่นๆ	จำนวน	๑๔๙ คดี

ผลการคุมความประพฤติประจำปีงบประมาณ ๒๕๓๘

จำนวนผู้ถูกคุมความประพฤติทั้งหมด	จำนวน	๔,๒๙๘ ราย
- การคุมความประพฤติเสร็จไปโดย		
- พันคุมความประพฤติด้วยดี	จำนวน	๓๙๖ ราย
- ผิดเงื่อนไขของศาล	จำนวน	๘๐๖ ราย
- อยู่ระหว่างการคุมความประพฤติ	จำนวน	๔,๐๙๒ ราย

สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จังหวัดสมุทรปราการ

ธานี สุขพัฒน์*

สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดสมุทรปราการ ได้เปิดดำเนินการเมื่อวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๓๒ พร้อมกับการเปิดดำเนินการศาลจังหวัดสมุทรปราการแผนกคดีเยาวชนและครอบครัว ปัจจุบันสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดสมุทรปราการยังมิได้เปิดดำเนินการแบบเต็มรูปคือไม่มีสถานฝึกและอบรมเป็นของตนเอง ต้องส่งเด็กและเยาวชนไปฝึกอบรมที่สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลาง ขณะนี้จึงมีงานหลักอยู่เพียง ๓ ประการคือ

๑. งานบริหารงานทั่วไป
๒. สถานแรกรับเด็กและเยาวชนจังหวัดสมุทรปราการ
๓. ฝ่ายคดี

งานบริหารงานทั่วไป มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับธุรการ งานสารบรรณ งานบริหารบุคคลเบื้องต้น งานนโยบายแผนงานและโครงการ งานการเงินและบัญชี งานงบประมาณและการพัสดุ งานการประชุม การควบคุมดูแลรักษาอาคารสถานที่และยานพาหนะ งานต้อนรับและอำนวยความสะดวก งานรวบรวมข้อมูลและสถิติ งานการประชาสัมพันธ์ งานประสานงานกับส่วนราชการหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง งานเกี่ยวกับคณะกรรมการสงเคราะห์เด็กและเยาวชน งานมูลนิธิสงเคราะห์เด็กและเยาวชน ตลอดจนงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

---

* ผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จังหวัดสมุทรปราการ

ข้าราชการธุรการและลูกจ้างของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดสมุทรปราการ

สถานแรกรับเด็กและเยาวชน มีหน้าที่ความรับผิดชอบในการควบคุมดูแลเด็กและเยาวชนในระยะแรกรับ แต่ในปัจจุบันนี้เด็กและเยาวชนชายต้องฝากไว้กับสถานฝึกและอบรมฯ บ้านมุกดา เนื่องจากสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดสมุทรปราการไม่มีสถานที่และเจ้าหน้าที่เป็นของตนเอง มีเพียงสถานแรกรับเด็กและเยาวชนหญิงซึ่งตั้งอยู่ในบริเวณสถานฝึกและอบรมฯ บ้านมุกดานั่นเอง อย่างไรก็ตามเด็กและเยาวชนแรกรับทั้งชายและหญิงก็จะได้รับการเอาใจใส่ดูแลเป็นอย่างดี ทั้งจากเจ้าหน้าที่ของสถานฝึกและจากเจ้าหน้าที่ของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดสมุทรปราการเกี่ยวกับการอภิบาล การกิน การอยู่ หลับนอน การศึกษาวิเคราะห์พฤติกรรมของเด็กและเยาวชน การออกรายงานการพินิจ การบำบัดรักษาและฟื้นฟูแก้ไข การให้การสงเคราะห์

ตลอดจนการจัดการศึกษาอบรมและการฝึกวิชาชีพให้แก่เด็กและเยาวชน ซึ่งในปัจจุบันนี้สถานแรกรับได้เปิดสอนวิชาชีพระยะสั้นให้แก่เด็กและเยาวชน คือวิชาชีพช่างไม้ - ช่างปูน วิชาชีพช่างตัดผม วิชาชีพช่างศิลปหัตถกรรม วิชาชีพช่างถ่ายภาพ การฝีมือ การประดิษฐ์ดอกไม้

ฝ่ายคดี มีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับการสอบและสืบเสาะข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชนที่ต้องหาว่ากระทำความผิด และจัดทำรายงานเสนอต่อศาลการสอบและสืบเสาะข้อเท็จจริงในคดีแพ่งเกี่ยวกับผู้เยาว์และจัดทำรายงานเสนอต่อศาล การคุมประพฤติเด็กและเยาวชน การกำกับดูแลรักษาสีทึบและประโยชน์ในทรัพย์สินของผู้เยาว์ในกรณีที่ศาลมีคำสั่งให้กำกับดูแลการใช้อำนาจปกครองผู้เยาว์ ซึ่งมีขั้นตอนต่างๆ ที่น่าสนใจทั้งในคดีอาญาและคดีแพ่ง ดังนี้

๑. คดีอาญา เด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดคดีอาญาที่ตนอยู่ในเขตอำนาจพิจารณาของศาลเยาวชนและครอบครัว นั้น ต้องปรากฏว่าขณะที่เด็กหรือเยาวชนกระทำความผิด อายุต้องอยู่ในเกณฑ์เป็นเด็กและเยาวชน “เด็ก” หมายความว่า บุคคลอายุเกินเจ็ดปีบริบูรณ์ แต่ยังไม่เกินสิบสี่ปีบริบูรณ์ “เยาวชน” หมายความว่า บุคคลอายุเกินสิบสี่ปีบริบูรณ์ แต่ยังไม่ถึงสิบแปดปีบริบูรณ์ ฉะนั้นถ้าบุคคลเหล่านี้กระทำความผิดคดีอาญา ก็จะถูกดำเนินคดีที่ศาลเยาวชนและครอบครัว ซึ่งมีเขตอำนาจในท้องที่ที่เด็กหรือเยาวชนมีถิ่นที่อยู่ปกติ

เมื่อเด็กหรือเยาวชนถูกจับกุมตัว เจ้าพนักงานตำรวจจะต้องแจ้งการจับกุมหรือควบคุมไปยังผู้อำนวยการสถานพินิจที่เด็กหรือเยาวชนนั้นอยู่ในเขตอำนาจตลอดจนแจ้งบิดามารดาผู้ปกครองหรือบุคคลที่เด็กหรือเยาวชนอาศัยอยู่โดยไม่ชักช้า ในกรณีเช่นว่านี้ พนักงานสอบสวนจะต้องถามปากคำเด็กหรือเยาวชนให้เสร็จภายในเวลาสี่สิบสี่ชั่วโมง นับตั้งแต่เวลาที่เด็กหรือเยาวชนนั้นมาถึงสถานที่ทำการของพนักงานสอบสวน เมื่อพนักงานสอบสวนถามปากคำเด็กหรือเยาวชนแล้ว ให้ส่งตัวเด็กหรือเยาวชนนั้นไปยังสถานพินิจ ผู้อำนวยการสถานพินิจจะควบคุมเด็กหรือเยาวชนนั้นไว้ยังสถานพินิจหรือจะปล่อยชั่วคราว โดยมอบตัวเด็กหรือเยาวชน

ให้บิดามารดา ผู้ปกครองหรือบุคคลที่เด็กหรือเยาวชนอาศัยอยู่ด้วยโดยไม่มีประกัน หรือมีประกันหรือมีประกันและหลักประกันก็ได้ ฯลฯ ในทางปฏิบัติแล้วจะต้องให้ พนักงานคุมประพฤติสอบปากคำเด็กหรือเยาวชน สอบปากคำบิดามารดา ผู้ปกครอง หรือบุคคลที่เด็กหรือเยาวชนอาศัยอยู่ด้วยเพื่อให้ได้ประวัติครอบครัว การศึกษา นิสัย ความประพฤติ และอื่น ๆ จนเป็นที่เรียบร้อยแล้วจะต้องได้หลักฐานอายุของเด็กหรือ เยาวชนนั้นด้วย จึงจะให้มีการประกันตัวไป หลักประกันส่วนมากจะรับเป็นเงินสด วงเงินที่วางประกันส่วนใหญ่จะขึ้นอยู่กับลักษณะของความผิด ถ้าเป็นความผิด เล็ก ๆ น้อย ๆ เช่น ถ้าเล่นการพนัน ใช้สารระเหย ก็จะตกอยู่ในราว ๒,๐๐๐-๓,๐๐๐ บาท แต่ถ้าเป็นความผิดอุกฉกรรจ์ เช่น คดีปล้นทรัพย์ หรือ ฆ่าผู้อื่น ก็จะเรียก เงินประกันสูงขึ้น ตกอยู่ในราว ๑๐,๐๐๐ บาท ขึ้นไป ทั้งนี้ ขึ้นอยู่ในดุลพินิจของผู้ อำนวยการสถานพินิจ ในระหว่างที่เด็กหรือเยาวชนได้รับการประกันตัวไป นาย ประกันจะต้องคอยระมัดระวังอย่าให้เด็กหรือเยาวชนไปกระทำความผิดขึ้นอีก และ จะต้องนำเด็กหรือเยาวชนมาฟังผลคดีทุก ๑๕ วันต่อหนึ่งครั้ง โดยปกติระยะเวลา ในการดำเนินคดีชั้นพนักงานสอบสวนจะอยู่ในระยะเวลาภายใน ๓๐-๔๐ วัน (แล้วแต่กรณีที่ต้องหา) นับตั้งแต่วันที่เด็กหรือเยาวชนนั้นถูกจับกุมทางเจ้าพนักงานสอบสวนจะต้องส่งสำนวนให้พนักงานอัยการฟ้องต่อศาล เมื่อมีการฟ้องเด็ก หรือเยาวชนต่อศาลแล้ว ในกรณีที่เด็กหรือเยาวชนได้ประกันตัวไปก็จะต้องทำ เรื่องขอถอนประกัน เพื่อไปยื่นประกันต่อในชั้นศาลต่อไป ถ้าเด็กหรือเยาวชนที่ไม่ ได้รับอนุญาตให้ประกันตัวไปก็จะต้องดำเนินคดีไปตามปกติ

เมื่อเด็กหรือเยาวชนที่ถูกฟ้องต่อศาลแล้ว จำเลยจะมีทนายความแก้คดี แทนไม่ได้ แต่ให้จำเลยมีที่ปรึกษากฎหมายเพื่อปฏิบัติหน้าที่ทำนองเดียวกับ ทนายความได้ ในกรณีที่จำเลยไม่มีที่ปรึกษากฎหมาย ให้ศาลแต่งตั้งที่ปรึกษา กฎหมายให้ เว้นแต่จำเลยไม่ต้องการและศาลเห็นว่าไม่จำเป็นแก้คดีจะไม่แต่งตั้งที่ ปรึกษากฎหมายให้ก็ได้

หลังจากที่ศาลได้มีคำพิพากษาแล้ว เด็กหรือเยาวชนอาจถูกส่งตัวไปรับ

การฝึกและอบรมยังสถานพินิจ หรืออาจมีการปล่อยตัวไปโดยวางข้อกำหนดผู้ปกครองระมัดระวังมิให้เด็กหรือเยาวชนไปก่อเหตุภายในระยะเวลาที่ศาลกำหนด หากผิดข้อกำหนดผู้ปกครองจะต้องถูกปรับและวางเงื่อนไขคุมประพฤติจำเลยไว้ด้วย ในกรณีที่มีการวางเงื่อนไขคุมประพฤติเด็กหรือเยาวชนทางสถานพินิจก็จะให้หน่วยงานดำเนินการควบคุมและสอดส่อง ซึ่งมีขั้นตอนรายละเอียดดังนี้

การดำเนินงานควบคุมและสอดส่อง การควบคุมและสอดส่อง เริ่มปฏิบัตินับแต่เมื่อศาลมีคำพิพากษา โดยสั่งวางเงื่อนไขคุมประพฤติอย่างใดอย่างหนึ่งเกี่ยวกับความประพฤติของเด็กหรือเยาวชนรวมทั้งความปลอดภัยของประชาชนด้วย กฎหมายจึงบัญญัติให้พนักงานคุมประพฤติมีอำนาจสอดส่องการปฏิบัติตามเงื่อนไขคุมประพฤติในระยะเวลาที่ศาลกำหนดเงื่อนไขให้เด็กหรือเยาวชนปฏิบัติตาม โดยกำหนดวันให้มารายงานตัวต่อพนักงานคุมประพฤติเป็นระยะๆ และให้พนักงานคุมประพฤติออกสอดส่องการปฏิบัติตัวของผู้ถูกคุมประพฤติดังที่อยู่ที่ทำงาน ฯลฯ พร้อมทั้งรายงานผลการควบคุมและสอดส่องเสนอศาลตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ กรณีที่ผู้ถูกคุมประพฤติไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขของศาล พนักงานคุมประพฤติก็จะรายงานต่อศาลเพื่อขอให้ศาลสั่งเปลี่ยนแปลงคำพิพากษาต่อไป

ในกรณีที่เด็กหรือเยาวชนถูกส่งตัวเข้ารับการฝึกและอบรม หากศาลตัดสินส่งฝึกและอบรม มีกำหนดขั้นต่ำ และขั้นสูงแล้ว เมื่อรับการฝึกและอบรมจนครบกำหนดขั้นต่ำ ก็จะมีการพิจารณาปล่อยโดยวางเงื่อนไขคุมประพฤติ ในกรณีเช่นนี้ ก็ให้งานควบคุมและสอดส่องดำเนินการเช่นเดียวกับมีการปล่อยคุมประพฤติตามที่กล่าวมาแล้วข้างต้น

๒. คดีแพ่ง โดยที่ศาลเยาวชนและครอบครัว มีหลักดำเนินการเพื่อรักษาผลประโยชน์ในสิทธิและทรัพย์สินของผู้เยาว์ให้เป็นไปโดยถูกต้องเหมาะสมที่สุด เพื่อมิให้ผู้เยาว์ต้องเสียสิทธิหรือประโยชน์แก่ผู้อื่นเพราะความอ่อนอายุของตน รวมทั้งคดีที่เกี่ยวกับครอบครัวตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์บรรพ ๕ ในคดีที่ผู้เยาว์มีผลประโยชน์หรือส่วนได้เสีย ตัวอย่างคดีที่มาฟ้องหรือร้องต่อศาล

เยาวชนและครอบครัว เช่น ร้องขอเป็นผู้ปกครองผู้เยาว์ ร้องขออนุญาตทำนิติกรรมแทนผู้เยาว์ ร้องขออนุญาตทำนิติกรรมแทนผู้เยาว์ ฟ้องขอให้รับเด็กเป็นบุตร ฟ้องขอเพิกถอนอำนาจปกครอง ฟ้องหย่าและเรียกค่าอุปการะเลี้ยงดู ฯลฯ

ในคดีแพ่งก่อนที่ศาลจะดำเนินการพิจารณาคดี ศาลจะแจ้งให้ผู้อำนวยการสถานพินิจทราบเพื่อจะได้มอบหมายให้พนักงานคุมประพฤติไปดำเนินการสืบเสาะข้อเท็จจริงต่างๆ ว่าเป็นดังที่ได้มีการฟ้องหรือร้องต่อศาลหรือไม่ แล้วทำรายงานเสนอให้ศาลทราบ เพื่อประกอบการใช้ดุลพินิจของศาล และศาลก็สั่งให้ผู้ร้องได้ทราบ ผู้ร้องซึ่งเป็นบิดามารดา หรือผู้ปกครองมีสิทธิที่จะแถลงต่อสู้และนำพยานมาสืบหักล้าง รายงานของสถานพินิจ ศาลก็จะได้ใช้ดุลพินิจและมีคำพิพากษาหรือมีคำสั่งต่อไปตามที่เห็นสมควร เมื่อศาลมีคำสั่งเกี่ยวกับผู้เยาว์ เช่น อนุญาตให้ผู้ปกครองขายทรัพย์สินของผู้เยาว์ได้ หากศาลเห็นสมควรจะคุ้มครองรักษาผลประโยชน์ของผู้เยาว์ เพราะศาลไม่แน่ใจว่าผู้ปกครองจะนำรายได้จากการขายทรัพย์สินนั้นไปใช้เพื่อประโยชน์ของผู้เยาว์หรือไม่ หรือศาลเห็นว่าผู้ใช้อำนาจปกครองเป็นคนไม่น่าไว้วางใจ อาจจัดการทรัพย์สินของผู้เยาว์ไปในทางที่เสียหายได้ ในกรณีเช่นนี้ ศาลจะสั่งตั้งผู้อำนวยการสถานพินิจเป็นผู้กำกับผู้ใช้อำนาจปกครองให้คอยช่วยเหลือ แนะนำผู้ปกครองในการจัดการทรัพย์สินของผู้เยาว์ และคอยสอดส่องดูว่า ผู้ใช้อำนาจปกครองได้ปฏิบัติตามที่ฟ้องหรือร้องขอต่อศาลหรือไม่ ผู้อำนวยการสถานพินิจที่ศาลตั้งเป็นผู้กำกับผู้ใช้อำนาจปกครอง จึงมีหน้าที่รายงานให้ศาลทราบเป็นครั้งคราว เช่น ถ้าเห็นว่าผู้ปกครองร้องขอขายทรัพย์สินของผู้เยาว์ เพื่อนำไปใช้จ่ายในการศึกษาของผู้เยาว์ แต่เมื่อขายได้แล้ว กลับนำเอาเงินที่ขายได้ไปใช้ประโยชน์ส่วนตัว เป็นต้น ผู้อำนวยการสถานพินิจก็จะรายงานให้ศาลทราบ ซึ่งศาลอาจมีคำสั่งให้ถอนอำนาจการจัดการทรัพย์สินของผู้ปกครองเสียได้ ในกรณีที่ศาลเห็นสมควรจะตั้งบุคคลอื่นนอกจากบิดามารดาเป็นผู้ปกครองของผู้เยาว์ ศาลจะตั้งผู้อำนวยการสถานพินิจที่ผู้เยาว์อยู่ในเขตอำนาจเป็นผู้ปกครองได้ ทั้งนี้ก็เพื่อเป็นการคุ้มครองรักษาผลประโยชน์และเพื่อ

สวัสดิภาพและอนาคตของผู้เยาว์นั่นเอง

ผู้กำกับผู้ใช้อำนาจปกครอง

ในคดีแพ่งเมื่อศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งตั้งผู้อำนวยการสถานพินิจเป็นผู้กำกับผู้ใช้อำนาจปกครอง ผู้อำนวยการสถานพินิจมีอำนาจหน้าที่ตามที่ศาลสั่ง และโดยเฉพาะให้มีหน้าที่สอดส่องว่าผู้ใช้อำนาจปกครองได้กระทำการเพื่อสวัสดิภาพและอนาคตของผู้เยาว์หรือไม่แล้วรายงานต่อศาล วิธีการปกครองนั้นเป็นขั้นตอนการภายหลังพิพากษา แต่ก็มีไม่ใช่เป็นการบังคับคดีอย่างพนักงานบังคับคดี ผู้อำนวยการสถานพินิจในฐานะคนกลางเพื่อรักษาส่วนได้เสียของผู้เยาว์มิใช่เป็นฝ่ายผู้ปกครอง หรือที่ร้องคัดค้านหรือฟ้องผู้ปกครองในทางปฏิบัติ เมื่อศาลสั่งให้กำกับปกครอง ผู้อำนวยการสถานพินิจจะต้องดำเนินการวางข้อกำหนดในการกำกับปกครอง คือวางกรอบที่ผู้ปกครองจะต้องปฏิบัติ และดำเนินการตามข้อกำหนดนั้น รายงานศาลเป็นครั้งคราว เมื่อผู้เยาว์บรรลุนิติภาวะก็ยุติการกำกับปกครอง หรือหมดหน้าที่ของสถานพินิจ ตามที่ศาลสั่งให้กำกับการปกครองไว้ ถ้าศาลตั้งผู้อำนวยการสถานพินิจเป็นผู้ปกครอง ผู้อำนวยการสถานพินิจอาจเป็นโจทก์ฟ้องคดีแพ่งแทนผู้เยาว์เกี่ยวกับการจัดการทรัพย์สินได้

คำแนะนำผู้ปกครองในการขอลปล่อยตัวชั่วคราว (ประกันตัว) เด็กหรือเยาวชนในชั้นสถานพินิจฯ

๑. เมื่อเด็กหรือเยาวชนถูกจับส่งมายังสถานพินิจฯ หัวหน้าฝ่ายคดีจะจ่ายสำนวนให้พนักงานคุมประพฤติทำการสัมภาษณ์เด็กหรือเยาวชน และบิดามารดา ผู้ปกครอง หรือบุคคลที่เกี่ยวข้องเพื่อทำรายงานสิ่งแวดล้อมเกี่ยวกับเด็กหรือเยาวชนเสนอต่อศาล
๒. ทางปฏิบัติหลังจากสอบปากคำเด็กหรือเยาวชน และบุคคลที่เกี่ยวข้องกับเด็กหรือเยาวชนตามข้อ ๑. แล้วจึงจะพิจารณาเรื่องการขอประกันตัว โดยบุคคลที่เกี่ยวข้องกับเด็กหรือเยาวชนต้องยื่นคำร้องขอประกันตัวต่อพนักงานคุมประพฤติ

คำร้องขอประกันตัวให้ยื่นพร้อมหลักฐานต่อไปนี้

๑. สูติบัตร ของเด็กหรือเยาวชน หรือ
๒. สำเนาทะเบียนบ้าน ที่มีชื่อเด็กหรือเยาวชน หรือ
๓. บัตรประจำตัวประชาชนของเยาวชน และบัตรประจำตัวประชาชนของผู้ประกัน (ไม่ขาดอายุ)

๔. หลักฐานอื่นๆ เช่น ใบทะเบียนทหาร ใบสุทธิ

หลักฐานดังกล่าว เพื่อทราบอายุที่แท้จริงของเด็กหรือเยาวชน เพราะศาลเยาวชนและครอบครัวมีอำนาจดำเนินคดีแก่บุคคลผู้ที่มีอายุไม่ถึง ๑๘ ปีบริบูรณ์

๓. กรณีเด็กหรือเยาวชนเป็นนักเรียน ต้องขอหนังสือรับรองของโรงเรียนเกี่ยวกับเวลาเรียน ผลการเรียนความประพฤติ และพฤติการณ์อื่นๆ ไปแสดงด้วย

๔. ใช้หลักประกัน คือเงินสดตั้งแต่ ๒,๐๐๐ บาทขึ้นไป แล้วแต่กรณีที่ต้องหา

๕. ผู้อำนวยการสถานพินิจฯ เป็นผู้ใช้ดุลพินิจในการพิจารณาคำร้องขอประกันตัว

๖. เมื่อได้ประกันตัวเด็กหรือเยาวชนไปแล้ว ยังไม่ถือว่าเสร็จคดี นายประกันและเด็กหรือเยาวชน มีหน้าที่ต้องมาสถานพินิจฯ ตามกำหนดนัดทุกครั้ง มิฉะนั้นอาจจะถอนประกันและริบเงินประกัน

๗. การดำเนินคดี พนักงานสอบสวนต้องส่งสำนวนให้พนักงานอัยการฟ้องต่อศาลภายใน ๓๐-๔๐ วัน (แล้วแต่กรณีที่ต้องหา)

๘. เมื่อพนักงานสอบสวนสั่งไม่ฟ้อง หรือขาดผิดฟ้อง สถานพินิจฯ จะส่งปล่อยตัวเด็กหรือเยาวชนไปและนายประกันขอถอนเงินประกันคืนได้

๙. เมื่อเด็กหรือเยาวชนถูกพนักงานอัยการยื่นฟ้องต่อศาล นายประกันก็สามารถถอนเงินประกันจากสถานพินิจฯ นำไปขอประกันตัวจากศาล และเมื่อเสร็จคดีแล้วก็ถอนเงินประกันคืนได้

รายนามผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดสมุทรปราการ

อำมาตย์โท พระสารนิติปัญญา	พ.ศ. ๒๔๗๕ - ๒๔๗๗
พระนนทปัญญา	พ.ศ. ๒๔๗๗ - ๒๔๗๙
พระปรีชาวินิจัย	พ.ศ. ๒๔๗๙ - ๒๔๘๑
พระราชประชา	พ.ศ. ๒๔๘๑ - ๒๔๘๓
พระนาถปัญญา	พ.ศ. ๒๔๘๓ - ๒๔๘๖
นายวิจิตร อัครวิจิตร ไกรฤกษ์	พ.ศ. ๒๔๘๖ - ๒๔๙๑
หลวงวิชัยนิตินาท	พ.ศ. ๒๔๙๑ - ๒๔๙๔
หลวงสารศิลปวุฒิ	พ.ศ. ๒๔๙๔ - ๒๔๙๖
หลวงชานนดิกรรม	พ.ศ. ๒๔๙๖ - ๒๔๙๗
นายเฉลิม อัจฉกาญจน์	พ.ศ. ๒๔๙๗ - ๒๔๙๘
นายชลัม รุทธะวณิช	พ.ศ. ๒๔๙๘ - ๒๕๐๐
นายบรรจบ เสาวรรณ	พ.ศ. ๒๕๐๐ - ๒๕๐๑
นายใหญ่ ศาลยาชีวิน	พ.ศ. ๒๕๐๑ - ๒๕๐๒
นายจำรูญ เจริญกุล	พ.ศ. ๒๕๐๒ - ๒๕๐๔
นายสรรเสริญ ไกรจิตติ	พ.ศ. ๒๕๐๔ - ๒๕๐๕
นายขจร หะวานนท์ (ช่วยราชการ)	พ.ศ. ๒๕๐๕ - ๒๕๐๖
นายสวัสดิ์ สุขศรีวงษ์	พ.ศ. ๒๕๐๖ - ๒๕๐๘
นายมงคล วัลยะเพ็ชร	พ.ศ. ๒๕๐๘ - ๒๕๑๐
นายไพบูลย์ ไวกาสี	พ.ศ. ๒๕๑๐ - ๒๕๑๑
นายอำนัคม์ คล้ายสังข์	พ.ศ. ๒๕๑๑ - ๒๕๑๒
นายแต่ง ทองภักดี	พ.ศ. ๒๕๑๒ - ๒๕๑๓

นายพูน จักรเสน	พ.ศ. ๒๕๑๓ - ๒๕๑๕
นายเชียร เจริญวัฒนา	พ.ศ. ๒๕๑๕ - ๒๕๑๗
นายคำเนิ่ง อุไรรัตน์	พ.ศ. ๒๕๑๗ - ๒๕๑๘
นายอารี กำเนิดงาม	พ.ศ. ๒๕๑๘ - ๒๕๑๙
นายประเสริฐ บุญศรี	พ.ศ. ๒๕๑๙ - ๒๕๒๐
นายสุวิทย์ ธีรพงษ์	พ.ศ. ๒๕๒๐ - ๒๕๒๓
นายสมปอง เสนเนียม	พ.ศ. ๒๕๒๓ - ๒๕๒๔
นายทองเลื่อน พูลพิพัฒน์	พ.ศ. ๒๕๒๔ - ๒๕๒๖
นายสมบัติ เดียววิศเรศ	พ.ศ. ๒๕๒๖ - ๒๕๒๘
นายโยธิน ฉวาง	พ.ศ. ๒๕๒๘ - ๒๕๒๙
นายสมชาย พงษ์ธา	พ.ศ. ๒๕๒๙ - ๒๕๓๐
นายสุเทพ เจตนาการณ์กุล (ช่วยราชการ)	พ.ศ. ๒๕๓๐ - ๒๕๓๑
นายกำพล ภู่อุดแสง	พ.ศ. ๒๕๓๑ - ๒๕๓๒
นายเจียม เสาวภา (ช่วยราชการ)	พ.ศ. ๒๕๓๓ - ๒๕๓๓
นายเจียม เสาวภา	พ.ศ. ๒๕๓๓ - ๒๕๓๔
นายธนพจน์ อารยลักษณ์	พ.ศ. ๒๕๓๔ - ๒๕๓๕
นายบุญส่ง น้อยโสภณ	พ.ศ. ๒๕๓๕ - ๒๕๓๖
นายสิทธิชัย พรหมศรี	พ.ศ. ๒๕๓๖ - ๒๕๓๗
นายเฉลิมชัย ตันตยานนท์	พ.ศ. ๒๕๓๗ - ๒๕๓๘
นายสุทธิโชค เทพไตรรัตน์	พ.ศ. ๒๕๓๘ - ปัจจุบัน

รายนามผู้พิพากษาหัวหน้าศาลแขวงสมุทรปราการ

๑. นายเจียม เสาวภา	พ.ศ. ๒๕๓๒ - ๒๕๓๓
๒. นายพงษ์เทพ ศิริพงศ์ติกาหนท์	พ.ศ. ๒๕๓๓ - ๒๕๓๔
๓. นายบุญส่ง น้อยโสภณ	พ.ศ. ๒๕๓๔ - ๒๕๓๕
๔. นางสาวสมสุข วีระกาญจน์	พ.ศ. ๒๕๓๕ - ๒๕๓๖
๕. นายสมศักดิ์ อเนกพุมิ	พ.ศ. ๒๕๓๖ - ๒๕๓๗
๖. นายถมรัตน์ เลิศไพรวิน	พ.ศ. ๒๕๓๗ - ๒๕๓๘

รายนามผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดสมุทรปราการ แผนกคดีเยาวชนและครอบครัว

๑. นายอุดมศักดิ์ นิติมนตรี	พ.ศ. ๒๕๓๒ - ๒๕๓๓
๒. นายประจวบ พิชน์รัตนกรณ	พ.ศ. ๒๕๓๓ - ๒๕๓๔
๓. นางสาวรัตน จันทรา	พ.ศ. ๒๕๓๔ - ๒๕๓๖
๔. นางอมรรัตน์ ดีศรีวงศ์	พ.ศ. ๒๕๓๖ - ๒๕๓๗
๕. นายสรรทศน์ เอี่ยมวรชัย	พ.ศ. ๒๕๓๗ - ๒๕๓๘
๖. นายจรรยา ชีวดีโสภณ	พ.ศ. ๒๕๓๘ - ปัจจุบัน

บรรณานุกรม

๑. ประวัติมหาดไทยส่วนภูมิภาคจังหวัดสมุทรปราการ
๒. สุจิต ถาวรสุข, การจัดศาลหัวเมืองครั้งแรก พิมพ์ในหนังสือที่ระลึกการถวายผ้ากฐินพระราชทาน ณ วัดราชผาติการาม วันพฤหัสบดีที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๐๗
๓. วรา ไวยหงษ์, ประวัติศาลจังหวัดสมุทรปราการ
๔. กองจดหมายเหตุแห่งชาติ, เอกสาร ร.๕ ย ๑/๔ หนังสือกระทรวงยุติธรรม ที่ ๒ $\frac{๑๓}{๑}$ ลงวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ร.ศ. ๑๑๓
๕. กองจดหมายเหตุแห่งชาติ, เอกสาร ร.๕ ย ๑/๔ ประกาศตั้งศาลโปริสภา
๖. กองจดหมายเหตุแห่งชาติ, เอกสาร ร.๕ ม.๒.๑/๑๗ หนังสือกรมพระยาดำรงราชานุภาพกราบบังคมทูล พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
๗. กองจดหมายเหตุแห่งชาติ, เอกสาร มร. ๕ ย/๓ การตรวจจัดราชการในเมืองสมุทรปราการ และ เมืองนครเขื่อนขันธ์
๘. กองจดหมายเหตุแห่งชาติ, เอกสาร มร.๕ รล-กพ/๕ และ กพ/๑๑ คำพิพากษาคดีสำคัญของศาล เมืองสมุทรปราการ
๙. สว่างลัย พัฒนไทย์, ประวัติสังเขปเมืองสมุทรปราการ และ พระประแดง (คุณหญิงสวัสดี ขจรธรณี พิมพ์อุทิศในงานพระราชทานเพลิงศพ นายพันตำรวจเอกพระยาขจรธรณี วันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๗๙)
๑๐. กองจดหมายเหตุแห่งชาติ, เอกสาร ร.๖ น.๑๐๗ ก/๑๕, ๒๕ พระราชหัตถเลขาพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวที่ทรงพระราชดำริให้เปลี่ยนชื่อเมืองนครเขื่อนขันธ์
๑๑. กองจดหมายเหตุแห่งชาติ, เอกสาร ย.๒/๒๑ ประกาศเปลี่ยนนามศาลเมืองเป็นศาลจังหวัด
๑๒. กองจดหมายเหตุแห่งชาติ, เอกสาร ร.๗ ย.๒/๑๐ ประกาศเรื่องยุบและรวมศาล
๑๓. กองจดหมายเหตุแห่งชาติ, เอกสาร มร.๕ รล-กพ/๓ และ กพ/๑๑ คำพิพากษาคดีสำคัญของศาล เมืองนครเขื่อนขันธ์
๑๔. กองจดหมายเหตุแห่งชาติ, เอกสาร ร.๕ น ๓, ๓ ฉ/๓๓ เรื่องการย้ายเรือนผู้พิพากษารอง ศาล เมืองนครเขื่อนขันธ์

ขอบขอบพระคุณ

ท่านผู้ให้ความอนุเคราะห์ในการจัดพิมพ์หนังสือ

๑. คุณวัฒนา อัสวเทม

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดสมุทรปราการ

๒. คุณสมพร อัสวเทม

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดสมุทรปราการ

๓. ดร.มัน พันธ์โนทัย

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดสมุทรปราการ

๔. คุณประดิษฐ์ ยั่งยืน

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดสมุทรปราการ

๕. คุณพูนผล อัสวเทม

๖. บริษัท เครื่องดื่มกระเทียมแดง จำกัด

โดยคุณเจสสิยา อยู่วิทยา ประธานกรรมการบริษัท

๗. บมจ. ธนาคารกสิกรไทย

๘. สำนักกฎหมาย ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน)

ขอบขอบพระคุณ

ท่านผู้ให้ความอนุเคราะห์ในการจัดพิมพ์หนังสือ

๙. ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

สาขา สมุทรปราการ โดยคุณสุรางค์ นิลเพชร
ผู้จัดการสาขา

๑๐. ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) สาขาปากน้ำ

๑๑. ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ฝ่ายกฎหมาย

๑๒. สำนักกฎหมาย บริษัท วิคเคอร์ แอนด์ วรชัย จำกัด

๑๓. บริษัท ไทโยต้ามอเตอร์ ประเทศไทย จำกัด

๑๔. บริษัท ไทยวาย โปรดักส์ จำกัด

โดยคุณสุกิจ จานทวิ

๑๕. บริษัท เมโทรซิสเต็มคอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)

๑๖. บริษัท ดิรไทย จำกัด

โดยคุณฉัณพันธ์ วรขันธ์ป่าน กรรมการผู้จัดการ

๑๗. คุณอนันตชัย - คุณอุไร คุณานันทกุล

ขอบขอบพระคุณ

ท่านผู้ให้ความอนุเคราะห์ในการจัดพิมพ์หนังสือ

๑๘. บริษัท ฟาร์มจระเข้และสวนสัตว์สมุทรปราการ จำกัด
๑๙. บริษัท แพรนด้า จิวเวลลี่ จำกัด
๒๐. แพทย์หญิงประไพ สุเทวี บุรี
๒๑. คุณพงษ์ไพโรจน์ รัชตะทรัพย์
๒๒. คุณสงคราม กิจเลิศไพโรจน์
๒๓. คุณประวิทย์ วชิระโกศา
๒๔. คุณสมชาย คล่องประมว
๒๕. คุณวิรัช มีทรัพย์วัฒนา
๒๖. คุณสุดใจ จริยภากร
๒๗. คุณวีระ ไพรพนาเวศน์
๒๘. คุณสมนึก อุดมวรวงษ์ยนต์
๒๙. คุณบรรจง เจนหัตถการกิจ
๓๐. ท่านันชนิ์ กล่อมพิรุณ
๓๑. คณะอนุกรรมการสภานายความจังหวัดสมุทรปราการ

ISBN 974-89684-5-6

ห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์
(www.library.coj.go.th)